"LIETUVA", SĄVAITINIS LAIKRASZTIS
ISZEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose viešpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 24 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 12 d. BIRŽELIO, (June), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Caras manė patikti ant jurių Anglijos karalių Edvardą, bet kad ant Baltiko jurių siautė vėtros, caras jurių pabugo dar labiau negu savo pavaldinių, jis atsisakė keliauti jurėmis į Revelį, kur 9 d. berželio turėjo atkakti Anglijos karalius. Caras su savo šeimyna, 8 d. berželio sėdo į traukinį Peterhofe ir per Gatčiną, specijališkai padėtoms šėnims, išvažiavo į Revelį. Kelionė gelžkeliu nuo Peterhofo į Revėlį traukėsi 12 valandų. Išilgai gelžkelio buvo pastatyti kareiviai ir apart to dar ant kiekvieno tilto ir tiltuko, teipgi po jais buvo specijališkos kareivių sargybos saugojimui caro ypatos nuo karštai jį mylinčių pavaldinių. Čielus pulkus persirėdžiusių paslaptų šnipų, saugoti carą, išsiuntė iš Peterburgo į Revelį. Matyt ypatiška tojė pavaldinių meilė, jeigu reikia griebtiesi tokių priemonų saugojmui caro ypatos nuo jo locnų pavaldinių! Vienok buvo Maskolijoj laikai, kada krašto ukėsams ištikro caro ypata buvo šventa, kada žmonės laikė carą tėvu viso krašto, vien gerą žmonėms darančiu, bet tie laikai jau praėjo. Žmonės carą mylėjo, už jį stojo, kol buvo tamsus, kol nors vargo, bet nematė, nesuprato valdžios skriaudų, kol nematė, kad tasai caras, tasai neva Maskolijos tėvas pavedė visą kraštą išnaudojimui savo tarnų, o tie čiulpia jį, spaudžia, caro ir savo įtekmę stengiasi palaikyti vien kalėjimais, kartuvėms ir kareivių durtuvais. Tą supranta jau šiądien net tamsus kaimiečiai. Todėl meilė caro jau ir jų tarpe išnyko, didesnė Maskolijos gyventojų dalis šiądien carą laiko netėvu ir geradėju, bet skriaudėju, už skriaudas ir pančius nesidrovi griebtiesi atkeršyjimo. Todėl dabar caras bijosi pasirodyti terp Maskolijos ukėsų, o jeigu butinai reikia kur keliauti, tai nuo pavaldinių meilės reikia carą saugoti triguboms kareivių, policijos ir paslaptų šnipų eilėmis.

Į Revelį atplaukė ir caro pasivažinėjimui parengti laivai: "Polornaja Zvezda", "Standard" ir "Carevna". Eskortavo juos torpediniai laiveliai. Revelyj caras sėdo ant laivo "Standard". Revelin, specijališkai saugoti caro ypatą atkako du batalijonai kariumenės; ji perėjimui uždarė visas gatves vedančias nuo gelžkelio stoties į uostą. Su visais laivais paskui caras išplaukė ant jurių patikti Anglijos karalių. Kad caras keliaus Revelin ne laivu, bet gelžkeliu, tas valdžių buvo laikomas didžiausioj paslaptyj, net vietinės valdžios apie tai nieko nežinojo, matyt ir joms neužsitiki caro ypatos saugotojai. Nevertas todėl pavydo padėjimas Maskolijos caro, bet jis pats savo valdymo budu tokias nemalonias sau pačiam sanlygas išdirbo.

Revelin atkako teipgi Maskolijos ministerių perdėtinis Stolypin, užrubežinių reikalų ministeris Izvolskyj ir laivyno ministeris Dikov.

Susivažiavimas Anglijos karaliaus su Maskolijos caru Anglijoj ne randa didelio žmonių pritarimo, ankštesniam susirišimui Anglijos su Maskolija nepritaria nė daugumas Maskolijos toliau nuo rando stovinčių laikraščių. Taigi visas suvažiavimas surengtas, matyt, vien abiejų kraštų randų. Anglijos karalius stengiasi sutverti atramą prieš Vokietiją iš galingesnių Europos viešpatysčių. Todėl jis užkvietė Anglijon Prancuzijos prezidentą, o dabar pats išsirengė Maskolijon atlankyti carą. Ar pasiseks jam sutverti galingą viešpatysčių ryšį prieš Vokietiją, tą tik ateitis parodys. Žinoma, caro tarnai priims Anglijos valdoną labai karštai, bet tas dar nebus ženklu, kad Maskolija davėsi įtraukti į ryšį prieš Vokietiją, kuri dar dabar nemano naudotiesi iš Maskolijos silpnumo ir užpulti ant ardomos netvarkos Maskolijos. Užtektų Maskolijai labiau susipykti su Vokietija, o iau tas suartintų šiądien nusutinkančias Maskolijoj partijas, išėmus gal vien socijalistų. Užpuolimas suvienytų vėl Maskolijos žmonis su randu, tik jį labiau sudrutintų. Sulyg sutarties, teisybė, Austrija ir Italija turėtų padėti Vokietijai, jeigu ant jos užpultų Prancuzija ar Anglija, bet Austrijos slavai,nė Vengrijos magyarai nepritaria Vokietijai, Italija gi labiau pritaria Parncuzijai, negu Vokietijai. Taigi užgimus karui, Vokietija negalėtų per daug užsitikėti ant pagelbos Austrijos ir Italijos. Ne baimė Vokietijos verčia Maskoliją gerintiesi Anglijai, bet visai kitokios priežastys. Tos priežastys yra — stoka pinigų Maskolijos iždė, o be jų caro randas apsieiti negal.

Randas pagarsino išleidimą paskolos 200 milijonų rublių pačioj Maskolijoj, bet pats neturi didelio užsitikėjimo, kad tiek pinigų gautų Maskolijoj. Jeigu čia ne atsiras duodančių tiek pinigų, kiek reikia, reikės paskolos jieškoti užrubežiuose. Prancuzija paskolino Maskolijai jau 15 milijardų, daugiau skolinti nenori, ypač kad paskolai nepritaria gyventojai. Todėl tai Maskolija ir gerinasi Anglijai, nes reikalui atėjus, nuo jos tikisi reikalingus pinigus gauti kad ir ant didesnių palukenų.

Maskoliškoji duma 15 posėdžių suspendavo socijalistų partijos dumos atstovą, Kaukazo gruziną Čekeidze už įžeidimą tikėjimo. Mat dumoj buvo perkratinėjamas rando reikalavimas paskirti pinigus įtaisymui mokyklose šventųjų paveikslų. Čekeidze, savo kalboj išsitarė: jog nors maskoliai ir tiki į galybę šventųjų paveikslų, bet jie neturi nė jokios vertės, yra tai tik liekana užsilikusi nuo stabmeldiškų laikų. Tas jo išsitarimas pakėlė smarkų protestą reakcijonierių suoluose ir jiems reikalaujant, Čekeidze likosi suspenduotas 15 posėdžių.

Jau prasidėjo pančiojimas Finlandijos ir tai be dumos. Dabar caras išleido manifestą, kuriame prisako Finlandijos ministeriams visokius nurodymus suteikiamus carui jam suteikti per visos Maskolijos ministerių pirmininką. Jeigu gi užgimtų nesutikimai terp ministerių pirmininko ir Finlandijos ministerių, tai jie gali su savo nurodymais kreiptis prie caro, bet tik esant ir Maskolijos ministerių pirmininkui. Taigi nuo dabar mat be ministerių pirmininko Finlandijos ministeriai neturės prieigos prie caro.

Persijos randas atsiuntė Kaukazo caro vietininkui 200000 rub. kaipo atlyginimą Maskolijos ukėsams nukentėjusiems dėl Persijos kurdų užpuolimų. Atėjusios Peterburgan žinios nuo Persijos rubežiaus parodo, jog prietikiai ten negeriausi, jie gali pagimdyti ištikro karą terp Maskolijos ir Turkijos. Sulyg paskutinių žinių, turkiškoji kariumenė, kuri Erzerumo aplinkinėse buvo įsiveržusi į Maskolijos pusę, ištraukė jau į Persiją. Viena turkiškos kariumenės dalis įsiveržė jau į Persiją, užėmė dalį Persijai prigulinčios žemės, įvedė savo urėdninkus ir elgiasi teip, kaipi kad iš čia nemanytų pasitraukti. Ji paėmė Persijos rando turtus ir išvaikė persiškuosius urėdninkus. Kadangi ir Maskolija sutraukė ant rubežiaus daugiau kareivių, o tose aplinkinėse Persijos, kur įsiveržė turkai, yra ir maskoliškoji kariumenė tai ji gali susiremti su turkais, iš ko galėtų užgimti tikras karas terp Turkijos ir Maskolijos.

PORTUGALIJA.

Portugalijos policija giriasi, jog ji susekė sukalbį anarchistų organizacijos vadinamos "Juodasis Kryžius", ant gyvasties visos karaliaus šeimynos. Sukalbininkai, kaip garsina policija, buvo susitarę 18 d. berželio, laike dievmaldystos, kurioje turėjo buti ir karaliaus šeimyna, dinamito bomboms užmušti visą karaliaus šeimyną. Suareštavo kelis sukalbininkus, paėmė jų padirbtas bombas ir raštus, iš kurių matyt, kad prie sukalbio prigulėjo ir užmušėjai karaliaus Carlose ir sosto įpedinio Louiso. Jie prigulėjo ir prie išpaniškų anarchistų organizacijų Barcelonoj ir Madride ir su tais darbavosi sutartyj.

Portugalijos parlamento komisija, tirinėjusi iždo išlaidas viešpataujant užmuštam karaliui, susekė, jog karaliaus moteris Maria Pia iš rando kasos paėmė 40 000 dol. iždo pinigų. Karalienė neužginta, kad pinigus tuos paėmė, bet teisinasi, kad paimti turėjo tiesą,kadangi iš iždo jai paskirta alga tik po $2400 metams, ko jai, kaipo karalienei, negalėjo užtekti. Bet ne viena ne karaliaus šeimyna džiaugtusi, jeigu galėtų tiek, sunkiai dirbant, gauti kas metas; tuom tarpu karalienė gauna tuos pinigus be jokio darbo.

PRUSAI.

3 d. berželio Prusuose atsibuvo rinkimai seimo atstovų. Prusuose seimo atstovus renka beveik teip kaip Maskolijos dumos atstovus; renka pirmiausiai rinkėjus ir tai ne visi gyventojai, bet jie padalinti į skyrius sulyg jų turto, o jau rinkėjai renka paskui seimo atstovus. Jau Bismarck savo laike išsitarė, kad teip netikusios rinkimų tvarkos kaip Prusuose niekur konstitucijonališkuose kraštuose nėra, bet ta pati tvarka laikosi iki šiol. Jau šįmet gyventojai kėlė protestus prieš tokią rinkimų tvarką, reikalavo visuotinų, betarpinių rinkimų,buvo net tuluose miestuose kruvini minių susirėmimai, bet rinkimų tvarka pasiliko ta pati. Kancleris Buelow apreiškė, jog apie tokią rinkimų tvarką Prusuose, kokia yra Vokietijoj renkant jos parlamento atstovus, negal but kalbos, nes tąsyk seiman patektų beturčių, darbininkų atstovai. Ištikro, dėl tokios rinkimų tvarkos iki šiol Prusų seime nebuvo nė vieno socijalistų atstovo, kaip tokio atstovo nėra teipgi ir Amerikos kongrese, nes ir Amerikoj nėra betarpinių rinkimų. Prusuose vienok ir darbininkai labiau susipratę ir geriau susiorganizavę negu Amerikoj, jie todėl ten moka geriau išnaudoti net neprilankias sau sanlygas. Šiųmetiniuose rinkimuose Prusuose pirmą kartą seiman išrinko šešis socijalistus. Jų priešai dar tikisi, kad jie ne norės prisiegti, todėl juos galima bus iš seimo prašalinti. Kaip vienok išpuls, dar nežinia. Daugelyj apskričių reiks rinkti antru kartu,nes nė vienas kandidatas negavo pakaktinai balsų.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Pastaraisiais mokslo metais visose vyrų valdiškose ir privatiškose moklyklose buvo 3584 mokinai; o visose mergaičių mokyklose 1200 mokinių. Išviso 1908 mokslo metais buvo viso Vilniaus mokyklose 4784 mokiniai. Kasmet yra išleidžiama vyrų mokykloms 400000 rub., o mergaičių 300000 rub. Tad išviso Vilniaus mokykloms kas metai yra išleidžiama 700000 rublių.

Šiomis dienomis Vilniaus teismo rumai nagrinėjo šias bylas: 1) pirklio sunaus Aronso; jį kaltino už sprogstamųjų daiktų laikymą ir nubaudė trejais metais kalėjimo. Gynė jį Peterburgo prisiekusis advokatas Zarudnyj; 2) valstiečio Domaškos; jį kaltino už žmonių kurstymą ir caro įžeidimą, ir nubaudė dviem mėnesiais tvirtapilės; 3) miestelėnų Bengio ir Levito; juodu kaltino už bandymą atimti iš pirklio Nuchimsono pinigus; Bengį pasmerkė trejiems metams kalėjiman, Levitą — keturiais mėnesiais mažiau. Bengis tėsąs vos 16 metų. Gynęs juodu advokatas Janulaitis ir padavęs paskui senatan kasacijos skundą.

Balandžio 28, 29 ir 30 d. išnagrinėjo 7 bylas: J. Ševelovo, P. Markovo, G. Čuprinikovo, A. Kvarinskio, G. Usanio, K. Usanio ir P. Ševelovo, kurie buvo apkaltinti pagal 279 str. Visiems apkaltintiems grąsino mirties bausmė. Gynė prisiekusis advokatas J. Eysymontt. Teismas visus apkaltintuosius išteisino.

Gegužės trečią dieną pagrįžo iš Varnėnų Vilniun gubernatorius kur buvo išvažiavęs patirti vietinių valstiečių sukilimo priežastį prieš žydus. Gubernatoriaus apsilankymas nuramino valstiečius ir dabar nebėra jau jokio reikalo siųsti ten kariumenę.

Susiginčijus Disnos apskričio valstiečiams su Čurilovo cerkvės popu, Vilniaus gubernatorius nusprendęs, kad stačiatikių popų reikalams privalą duoti pinigus ir katalikai. Atsižinojęs tai rusų laikraštis "Rieč" štai ką rašo: "Jei atminti, kad vietiniai katalikai neišgali dėti pinigų ir stačiatikių ir savo bažnyčios reikalams ir kad juos verčia stačiatikių tikėjimo reikalams duoti pinigus — tai kame tikėjimo laisvė?" Toliau "Rieč" sako, kad gubernatoriaus nusprendimas esąs padarytas prieš 1905 įstatymus ir todėl esą galima jo ir nepildyti, bet Vilniaus archirejus ir gubernatorius kitaip tai supranta.

(Iš 'V.Ž.')

Gegužės 1 d. Vilniaus apskričio teisme buvo nagrinėjama prie uždarytų durų byla rusų laikr. "Sievero Zapadnyj Golos" redaktoriaus p. Šato, kaltinamo už patalpinimą viename iš numerių straipsnio "Balstogėje", kuriame buvo aprašyta apie karumenės ir policijos dalyvavimą žydų skerdynėse. Teismas pripažino p. Šatą kaltu ir pasmerkė trims sanvaitėms arešto.

Gynė prisiekusis advokatas Vigodskis.

Dasižinoję Vilniaus vežėjai, kad p. Ščerbakov padavė Vilniaus miesto valdybai prašymą, kuriame prašo leisti jam įsteigti automobilių važinėjimą Vilniuje, iš savo pusės padavė gubernatoriui prašymą, tą jo prašymą kad jis nepatvirtintų, nes tuomet jiems nebutų iš ko pragyventi.

Nieko jie prieš tai neturėsią, jeigu p. Ščerbakov nupirksiąs jų visus arklius ir ratus ir išmokėsiąs jiems 15% metinio uždarbio.

Už 1905 m. streiką Vilniaus teismo rumai yra pasmerkę dešimtį Vilniaus krasos telegrafo valdininkų po metus tvirtapilėn. Visi jie buvę padavę senatan kasacijos skundą. Senatas jau žiurėjęs jų bylą ir Vilniaus teismo rumų nusprendimą patvirtinęs. Tik vienam valdininkui, kuris dar nesąs pilnametis, senatas teismo nutarimą panaikinęs.

Balandžio 30 d. pasibaigė byla 7 rusų, prieš dvejus su viršum metus užmušusių ties Taujėnais, Ukm. ap. keletą lietuvių. Karo teismas visus išteisino. Gynė valdžios paskirtas advokatas Eisymantas.

Vilniaus švietimo draugija nutarusi įsteigti knygyną - skaityklą, korioje busią visų vietinių kalbų laikraščių ir knygų.

Vilniaus general-gubernatorius esąs leidęs Vilniaus švietimo draugijai padaryti lietuvių, lenkų ir žydų kalbomis skaitymus: 1) Apie cholerą ir kaip nuo jos ginties, 2) Kaip sustatytas ir kaip gyvena žmogaus kunas, 3) Apie girtuoklybę ir kaip su ja kovoti, 4) Apie orą, vandenį ir žemę, 5) Apie žemę, mėnulį ir saulę.

Nuo 12 lig 17 gegužės dienos Vilniaus teismo rumai nagrinėjo Kaune 10 bylų, visas — luomų atstovams dalyvaujant.

Gegužės 12 dieną: Mašio, kaltinamo už monopolio apiplėšimą ir Karpavičiaus — už priklausymą prie socijalistų - revoliucijonierių partijos.

Gegužės 13 dieną: 1) Grinšpano — už priklausymą prie socijal-revoliucijonierių partijos ir 2) Degulio ir Streišio — už priklausymą prie lietuvių valstiečių sąjungos.

Gegužės 15 dieną: 1) Lapienio — už priklausymą prie lietuvių socijal-demokratų partijos ir 2) Juozo Sruogos, Matulio ir Žitkevičiaus už tą patį.

Gegužės 16 dieną: 1) Laskovskio — už žmonių kurstymą ir 2) Grilovskio — už monopolio apiplėšimą.

Gegužės 17 dieną: 1) Poznanskio — už priklausymą prie socijal-demokratų partijos ir 2) dvarponio Stanislovo Didžiulio, jo sunaus Antano (studento) ir Stuko — už žmonių kurstymą.

Vilniaus general - gubernatorius leido švietimo draugijos valdybai skaityti lekcijas lietuvių, lenkų ir žydų kalbomis ant temos: 1) apie cholerą ir kovą su jaja, 2) apie žmogaus kuno sudėjimą, 3) apie alkoholizmą ir kovą su juomi, 4) apie orą, vandenį ir žemę ir 3 apie žemę, saulę ir mėnesį.

Girdėjome, kad neužilgo žada išeiti Vilniuje naujas lenkų kalboje mėnesinis laikraštis lietuviškoj dvasioj, kurio redaktorius ir leidėjas bus M. Dovoina-Silvestravičius.

Vilniuje susitvėrė dar viena nauja draugija vardu "Vilniaus dailininkų draugija". Įsteigiamasis tos draugijos susirinkimas, sušauktas jos įsteigėjų pp. Balzukevičiaus, Gausono ir Antokolskio, buvo gegužės 3 d. Į susirinkimą buvo pakviesta apie 60 žmonių, atėjo tiktai 25 žmonės. Tame susirinkime liko išrinkta draugijos valdyba.

IŠ BUIVYDŽIŲ,
Vilniaus gub.

Vilniaus gubernatorius išvažiavo į Buivydžius, kurių apylinkyje nuolatai atsitinka žydų mušimai, kuriuos valstiečiai persekioja įsidėję sau galvon, buk užmuštasai pirm kurio laiko Šalnaičių sodžiuje vaikas — žydų papiautas. "Goniec Wilenski" praneša, buk tenai išvažiavęs kazokų burys, bet "Kurjer Litewski" tikrina, kad kazokai nevažiavę; buvę nutarta išsiųsti pėstininkų burį, bet ligišiolei to nepadarę. Iš Buivydžių daugelis žydų išbėgo.

(Iš 'V.Ž.')

IŠ ADUTIŠKIO,
Švenčionių pav.

Adutiškyje yra statoma nauja murinė bažnyčia. Begriaunant senąją, gegužės 1 d., griuvo ruštavonės ir drauge su jomis nugriuvo nuo pat viršaus devyni vietiniai darbininkai parapijonai. Du iš jų yra sunkiai sužeisti, 3 sunkiai ir 2 lengvai užsigavo, o 2 išliko visai sveiki. Sužeistųjų gyvybės nepavojuje.

G. B.

("V. Ž.")

IŠ KAUNO.

Jau buvo minėta, kad "Daina" pargabena iš Vilniaus lietuvių dailininkų parodą. Šiandien tikrai matome iš apskelbimų, kad paroda bus atidengta gegužės 22 d., Veikalai jau Kaune. Tam tikslui nusamdytas gražus ant "Florencijos" viešnamio butas: šviesus, erdvus, nenuošaliai, priešais miesto sodą. Mieste išlipintos afišos. Stoja kauniečiai, ir stebisi: saulė, miškas, kokios tai galvos (toks prie afišų pridėtas piešinėlis), skaito ir galvomis kraipo. Paroda! Ee! Tai kauniečiams naujiena. Tačiaus, kaip jie priims parodą, kuomet reiks įmokėti 20 — 30 kap. — pažiurėsime.

Kauniškė paroda yra padidinta: 1) joje bus išstatyta daug veikalų, kurie Vilniuje nepatilpo; 2) pridėtas ir etnografiškas skyrius, kuris susidės iš daiktų, paskirtų Kauno muzejui. Šį skyrių rengia tų dalykų žinovas p. T. Daugirdas, daug savo amžije kaipo archeologas, Lietuvos senovės (ypač kapų) tyrinėtojas pasidarbavęs. Bus išstatytos toblytėlės su senovės kapų iškasiniais, epokos akmeninės, kaulinės, varinės ir naujesniųjų. Beto p. Micieckis ir Starevičia prisideda ir žada išstatyti rinkinius vabždžių ir paukščių (surinktus vien Kauno gub.). Žodžiu paroda daug platesnes užėmė rybas, kas be abejo turėtų patraukti minias prie jos atlankymo. Nedėldieniais, kad galėtų parodą atlankyti ir kaimiečiai ir darbininkai, kaina nuleista ligi 20 kap. Beto "Daina" gegužės 21 savo bute rengia "Aušros" paminėjimui vakarą. Pradžia 8 val. vakare. Gegužės 22 d. dienoje atidengimo parodos — miesto teatre bus sulošta kom. "Meisteris ir Gizelis", užkviesti p. Čiurlianis ir Petrauskis.

Jau žinote, kad vysk. Paliulionis mirė. Lietuviai (be abejonės ir lenkai) dabar galvą suka — kokia politika bus naujo vyskupo administratoriaus pavyskupio Cirtauto.

Žinovai sako, kad naujo administratoriaus politika pasirodys iš to: ar mirusio vyskupo patarėjai kaip va: Žongolavičia, Pacevičia, Borovskis liks ant vietų, ar ne? Paskui — ką, girdi, paskirsią seminarijos rektoriumi. Jei minėtųjų ypatų vietas užims lietuviai — bus matyti, kad vyskupas Cirtautas atmainys lenkinimo sistemą, jei liks tie patįs patarėjai — liks ir senoji rėda.

Į rektorius, girdėt, tinkamiausias kun. Maculevičia (Mairionis).

B. D.

(Iš "V.Ž.")

IŠ VILKIJOS,
Kauno gub.

Balandžio 7 d. turgaus dienoje sargybinis Trimaila, girtas, pamatęs kančiuką pas ukininką Zičkevičių iš Dulkių kaimo, užsinorėjo atimti. Zičkevičius nenorėjo duoti, bet Trimaila traukė iš rankų, taigi Zičkevičius, matydamas, neteksiąs kančiuko, pastumė jį: Trimaila pasijuto užgautas tuo, sugriebė iš aludės alinį butelį ir skėlė galvon Zičkevičiui, kuris apsipylė kraujais.

Kiti draugai ir pažįstami tuojaus norėjo atkeršyti tam sargybiniui, bet pribuvus uriadninkui ir kitiems pašaliniams žmonėms nutarė skųstis antstoliui p. Audiejevui. Taigi Zičkevičia su liudytojais ir nuėjo pas antstolį, bet antstolis neatkreipė atydos į žmones, o tiktai išklausė girto sargybinio, kurs aiškino, buk užėjęs pas žmogų kontrabandą ir norėjęs atimti, bet tie visi žmonės, kurie atėjo skųsties, nedavė jam paimti kontrabandos ir dargi mušėsi, o jis mat ginęsis buteliu. Taigi antstolis, išklausęs jojo kalbos, atėjusius žmones skųsties pavadino maištininkais ir liepė visus uždaryti į cypę.

Vietinis klebonas irgi norėjo užtarti už žmones, bet ir jojo balsas liko balsu šaukiančiu girioje. Dabar sargybiniams atėjo atkeršyjimo valanda; kol jie rengėsi uždaryti tuosius nekaltus žmonės cypėn, mušė juosius kumštėmis, mušė kančiukais, daužė šautuvų kulbėmis, antstolio virėja girdėjo žmones baisiai šaukiančius, kuriuos mušė sargybiniai, įbėgusi kambarin, kur buvo antstolis, pradėjo maldauti: "Viešpatie antstoli, neduok mušti tų žmonių sargybiniams, nes juosius užmuš, o Jezus, o Jezus, užmuš juosius". "Pašol von, suriko antstolis ant virėjos, kad ir tavęs man rytoj nebutų". Palaikę parą cielą cypėj tuosius žmones, antstolis išleido visus, tai suskaldytais kiaušais, tai uždaužytomis akimis, tai aptrankytais kaulais, silpnus ir vos stovinčius ant kojų, bet neleido jiems nė pasistiprinti Vilkijoje, tik liepė sargybiniams išvesti už miesto ir paleisti.

Teko girdėti, kad tie nukentėjusiejie žmonės padavę skundą prokurorui ir gubernatoriui ant antstolio ir sargybinių.

Šylvarnys.

(Iš "V. Ž.")

IŠ TAURAGĖS.

Pradžioje 1907 m. vietinių inteligentų ratelis sumanė įsteigti Tauragės miestelyje vidutinę mokyklą ir tam tikslui buvo suorganizuotas laikinas komitetas. Per visą tą laiką buvo 12 to komiteto posėdžių, kuriuose tapo išdirbta draugijos įstatymų projektas ir mokyklos įstatymų projektas, o taip pat nutarta įsteigti Tauragėje privatinė vyrų progimnazija. Pastaruoju laiku į tą draugiją yra įsirašlusių 112 narių. Draugijos kasoje jau yra apie 3,200 rub. pinigų. Tame skaičiuje: narių mokesnio—500 rb., aukų—400 rb., pelnas nuo įvairių vakarų, koncertų ir spektaklių—200 rub., o kiti pinigai yra įnešti narių kaipo paskola. Apart to dar, sulyg valdybos reikalavimo, draugijos nariai gali įnešti į draugijos kasą dar apie 6000 rub.

Rudenyje 1908 m. atsidengs pirengiamoji ir pirmoji kliasa, o jei užsirašys užtektinas mokinių skaičius, tai bus atidengta ir antroji progimnazijos kliasa.

Progimnazijos prižiurėtojum jau yra pakviestas vienos komercijos mokyklos direktorius. Ypatos norinčios leisti savo vaikus draugijos įsteigton progimnazijon, butinai turi užsirašyti į draugijos narius ir įmokėti nemažiaus 100 r. paskolos, 20 paskolos nuošimtis turi buti tuojaus įmokėtas, o kiti 80% sulyg draugijos valdybos reikalavimo. Pinigus priima draugijos iždininkas d-ras J. G. Zammel, Tauragėje.

Prašymas apie vaikų priėmimą į progimnaziją reikia siųsti draugijos valdybos vardan.

(Iš "V. Ž.")

IŠ GARGŽDŲ,
Telšių pav.

Balandžio 11 d., grįžo iš miestelio tulas ukininkas, senelis apie 70 metų perimtas ligos "paralyžiaus"; už kaimo Utrių, bevažiuodamas, netikėtai apvirto ir nieko no neišgelbėtas, nelaimingas žmogelis pabaigė savo amžių. Netoli tos vietos, kame jis apvirto, tuo pat žygiu prabėgo apie 12 metų amžiaus vaikinas ir girdėdamas balsą šaukianti pagelbos, manydamas,kad kas "baido", persigandęs parbėgo namon ir sufikęs netoli arusį žmogų, papasakojo, ką girdėjęs. Artojas tuoj skubiai nuėjo tos vietos link, bet nieko panašaus negirdėdamas, kas šauktųsi pagelbos, mostelėjęs ranka, sugrįžo sau ramus pas žagrę. O vaikinas parbėgo namo, ir išten atbėgusiejie rado jau persiskyrusį su šio pasaulio vargais. Tai buvo vienas iš vargingiausiųjų apylinkės ukininkų.... Ant rytojaus atbildėjo katastrofos vieton uriadninkas ir policijos valdininkas, apžiurėję kuną, leido parnešti namo. Išbudėję 2 naktis, antrą Velykų dieną nuvežė į miesčiuką laidot, bet čia ant nelaimės sutinka kliutis iš vietinės dvasiškijos pusės. Klebonas p. Baltrėnas ir kun. Urbonas atsisako laidot. Mat, sako, jis buvo girtas arba prisigėręs ir aš jo į šventą vietą negaliu priimti. Paskui prirodžius, jog jis buvo blaivus.... sutiko palaidot. Su ponais daroma kitaip: nusišovus 3 metai atgal grovui Milžinskui, kun. klebonas, p. Baltrėnas dargi išvažiavo pasitikti jo kuną ir su iškilme parlydėjo į "koplyčią", kame ir tapo su tam tikra iškilme palaidotas.

Proncė Paukštvanagis.

(Iš 'Ž.').

IŠ ŠIAULIŲ.

Kovo 27 d., buvo nagrinėjama byla Morozovo, atvykusio iš gilumos Rusijos ir prasitarusio keletą žodžių negerai apie valdžią Gynė adv. Lukauskis, vietinis.

Kovo 28 d., iš politiškųjų stojo Tauriniškis iš Mažeikių, šlubuojąs, sergąs džiova. Laisvės dienomis sukinos tarp valstiečių ir kareivių ir varė agitaciją. Gavo metus tvirtovės. Gynė A. Janulaitis.

Kovo 29 d., Kuršėniečių byla buvo nagrinėjama prie uždarytų durų už uždarymą mokyklos, išvijimą mokytojų, atstatymą viršaičio, už naujos tvarkos įvedimą. Visus nuteisino.

Gynė Vrublevskis ir Janulaitis iš Vilniaus ir Cymkauskis vietinis.

(Iš "Ž.")

IŠ BAISIOGALOS,
Šiaulių pav.

Sausio 20 d. š. m. buvo sušaukta Skiemenų valsčiaus sueiga, kurion atvyko ir pats žemiečių viršininkas, kuris paliepė sueigai pildyti kasmetinius nusprendimus.

Vyrai visų pirma pranešė žemiečių viršininkui, kad jie ilgiau nebenori laikyti raštininko, kuris per dvyliką metų įgriso jiems ligi kaului savo biaurriais pasielgimais ir kyšių ėmimais. Prie to vyrai paaiškino žemiečių viršininkui, kad pagal general-gubernatoriaus leidimą nuo lapkričio 27 d. 1905 m. pačios vyrijos turi tiesą rinkti lietuvius raštininkus ir mokytojus. Žemiečių viršininkas klausyti apie tai nenorėjo, girdi tai jo dalykas, koks turi buti raštininkas. Apšaukęs visus "buntaučikais", jis paliepė išrinkti iš kiekvienos vyrijos (obščestvo) po du vyru pasikalbėti su juo.

Buvo išrinkta, bet išrinktiejie tą patį kalbėjo, ką ir visi. Žemiečių viršininkas "išširdies" velyjo tą patį raštininką.

Vyrai turėjo išsiskirt.

Kovo 24 dieną buvo vėl sušaukta sueiga. Žemiečių viršininko buvo dar sykį mėginta susitaikint su vyrais, bet nepavyko.

Supykę vyrai padavė Kauno gubernatoriui telegramą. Atsakymo nesulaukė. Palikę du vyru priimti telegramą, visi išvažinėjo namo.

Telegrama buvo gauta, bet nieko gero nežadanti.

Toje dienoje vyrai buvo parupinę ir du kandidatu į raštininkus, kurie neturėdami kur praleisti dieną, nuvyko pas vargonininką.

Zakristijono tarnaitė įdavė vargonininką, buk jis rašęs vyrams gubernatoriui telegramą.

Kovo 28 d. septyni valsčiaus įgaliotiniai ir vargonininkas buvo suimti.

Suvažiavo Baisiogalon visi žmonės. Prašė antstolio, kad paliuosuotų suimtuosius. Antstolis vietoje to pažadėjo — visus išaudyti. Gerai žinodami, kad dabartiniu laiku policija gali savo žodžius patvirtinti darbu, valstiečiai išvažinėjo namo.

Balandžio 24 d., šeši įgaliotiniai ir vargonininkas buvo paleisti. Septintas, Velušaitis, liko 3 mėnesiams. Mat jis kito valsčiaus žmogus ir šin teatėjo užkuriu, taigi valsčiuje jis balso neturi.

Neseniai vėl buvo sušaukta sueiga. Išrinktas naujas viršaitis. Senamjam gi buk pats žemiečių viršininkas liepęs išeiti. Jis pažadėjęs kitą atsiųsti.

Žemiečių viršininkas yra juristas; turi Skiemių valsčiuje dvarą. Žmonės tankiai kreipdavosi į jį su visokiais pasikalbėjimais bet dabar, kada jis įkišo kalėjiman žmones, tai pamatė, kas jis per paukštis.

Po tų visų atsitikimų buvo padaryta krata Krakinavos valsčiuje pas vieną iš kandidatų į raštininkus p. L. Tikėtasi rasti telegramos "černovikus".

Tai taip pas mus.

Lietuvis.

(Iš "V.Ž.")

IŠ SUVALKŲ.

Balandžio 28 (gegužės 11) d., Varšavos teismo rumai nagrinėjo šias politiškas bylas: 1) Jono Novickio, kaltinamo pagal 1629, 1639, 51, 103 (1 dalis), 2) Abromo Gliksono pagal 121 ir 128, 3) Juozo Hornovičiaus pagal 130 (1 dalis) ir 131 (1 dalis), 4) Šajaus Čarninskio pagal 132 (II dalis) ir 5) Smulio Miseretzo pagal 51, 128 (I dalis) ir 129 (II dalis). Pirmuosius keturis gynė advokatas St. Stanišev skis iš Suvalkų, Miseretzą gi adv. iš Kauno Stašinskas.

Novickas gavo 8 metus katorgos, Glikson 7 mėnesius tvirtovės, atskaičius iš to 6 mėnesius jau atsėdėtus, Čarninskis 1 metus ir 4 mėnesius, atsk. iš to atsėdėtų 12 mėnesių, Miseretz metus tvirtovės, atsk. iš to atsėdėtus 8 mėnesius. Hornovičiaus byla atidėta liudininkams neatėjus.

Balandžio 29 (gegužės 12) d. buvo nagrinėjamos šios bylos: 1) Maskvos universiteto studento K. Pietario iš Gudelių (Paežerių valsčiaus), kaltinamo pagal 51,128 129 (I ir II dalis) ir 132 (II dalis), butent platinime didžiojo lietuvių suvažiavimo nutarimų ir laikyme kalbų, kuriose kurstęs žmones nebmokėti mokesnių ir nepildyti valdžios įsakymų. Teismas jį pripažino kaltu pagal 132 ir nusprendė uždaryti tvirtovėn ant 6 mėnesių, atskaičius iš to jau atsėdėtus 3¼ mėn. Gynė adv. Stašinskas. 2) J. Miežkievičiaus, A. Marčiukaičio, J. Kagoišiaus ir J. Kalendos iš Kapsodžių valsčiaus, (Vilkaviškio pav.), kaltinamų pagal 51,132 ir 104 (II dalis) už laikymą revoliucijos atsišaukimų ir knygelių su tikslu platinti. Marčiukaitis ir Kagoišius nestojo teisman ir byla liko atidėta. Gynė adv. Romanas. 3) Pr. Abraičio iš Griškabudžio valsčiaus, kaltinamo pagal 13, 1627, 303, 1641, 51, 103 (I dalis), buk daužęs monopolį ir mokyklą, nuginklavęs sargybinius ir koliojęs carą. Išteisintas. Gynė adv. Romanas.

(Iš 'V. Ž.')

IŠ SUVALKŲ GUB.

Prieš pat 1-ja gegužės dieną kai kuriose Suvalkų gubernijos vietose pasirodė atsišaukimai, kviečianti darbininkus prie šventės. Vietomis atsišaukimai padarė gana didelį įspudį. Tie, ką manė, kad socijalistų jau daugiau nebėra, kad jie jau nebegyvuoja, pamatė, kad susipratę darbininkai ir toliau varo savo pradėtąjį darbą. Nevienam atsišaukimai pridavė dvasios ir įvairiose vietose darbininkai mėgino pradėti švęsti. Taip yra žinios, kad darbininkai pradėjo švęsti Didvyžių, Romantiškių, Rumbokų ir kituose dvaruose. Pradėjo švęsti ir kaimų darbininkai ir mažažemiai (Rubniuos, Rudžiuos, Majoriškėje, apie Sunskus ir kitur). Bet visos dienos nešventė,nes jų kaimuose nenorėjo švęsti. Šventė taipogi ir miesto darbininkai (Senapilėj, Vilkaviškyje ir kitur).

Šventė neapsiėjo ir be policijos. Taip Didvyžių dvaro "ponas" per teleponą pasikvietė žemsargį. Žemsargis pribuvo, bet darbininkai jau dirbo.

Šventė butų pasisekus geriaus, kad ankščiau butų prirengti atsišaukimai, nes daugumoje vietų, kaip girdėt, darbininkai laukė pakvietimų švęsti darbininkų šventę.

Z—a.

(Iš "Ž.")

IŠ LAZDIJŲ,
Suvalkų gub.

Gegužės 14 d., apie 4 val. po pietų, buvo čia pirmą sykį smarki perkunija, ir Papečių sodžiuje trenkė į vieną ukininko namą ir užmušė dvi moteriški: F. Kalinauskienę, 66 m., ir Oną Labenskiutę, 14 m. amžiaus.

J. D.

(Iš "V. Ž.")

IŠ BAZILIŲ
Vilkaviškio pav.

Bazilių kaimo ukininkas J. Sajonas gavo nuo kokių tai plėšikų anonymišką laišką, kuriame reikalaujama iš jo 50 rub. Ant laiško nėra nė antspaudos, nieko tokio, kas liudytų, kad pinigai reikalaujami plėšikų. Porą metų atgal iš to paties ukininko socijal-demokratų vardu atimta 100 rub., bet turbut pateko jie į paprastų plėšikų rankas. Išviso jie tuomet reikalavo 150 rub., bet kadangi Sajonas davė tik 100 rub., tai dabar, atsiminę plėšikai, reikalauja likusius 50 rublių.

J. Tagaras.

(Iš 'V.Ž.')

IŠ KIBARTŲ.
Suvalkų guv.

Prieš pirmą gegužės dieną liko suimtas Pr. Svotelis, kuris lipino ir mėtė L . S. D. partijos atsišaukimus. Tą pačią dieną suimti trįs broliai Rudževičiai. Visus keturis nugabeno Vilkaviškio kalėjiman. Du broliu tuojaus paleido, o Svotelį ir Stasį R. pasiliko. Pas brolius R. nieko įtariamo nerado, išėmus keletą legališkų knygelių.

("V. Ž.")

Ties Kybartų (Virbalio) stotimi sudaužė galvą nieko nekaltam kareiviui. Kol atėjo gydytojas, daug kraujo nubėgo ir ligonis gali pasimirti. Suimta trįs piktadariai: du Prapuoleniu ir J. Grigalius, tikrasis kaltininkas. Prapuolenis nors nemušė bet ir negynė. Visi trįs jauni vyrai.

(Iš "Ž.")

IŠ SENAPILĖS,
Suvalkų gub.

Sumažėjo revoliucija, su ja drauge iškrypo ir lietuvių guodonė savo prigimtosios kalbos, kuri truputį buvo pradėjus atgyti, lyg nustelbtoji gėlelė. Čion galima dažnai išgirsti ant gatvės mokinius lietuvius kalbančius tarp savęs rusiškai — dagi ir lenkiškai, o jeigu ir lietuviškai kalbasi, tai be barbarizmų neapsieina. Prieš ketverius metus, kada valdžia, kaip įmanydama, slėgė musų kalbą ir persekiojo spaudą, kankino jos mylėtojus visokiais budais, tada ir daugumas inteligentų kurkas labiau guodojo savo kalbą, negu dabar.

Išrodo, lyg kad jeigu ožį trauktų už ragų, tai eitų atbulas, o jeigu paleistų, tai tada jis eitų savokeliais,

Taip pat nemaža yra lietuvaičių, mokinių ir šiaip panelių, niekinančių savo kalbą, o kimbančių prie lenkiškosios. Kai kurios ir bažnyčioje iš lenkiškų maldaknygių meldžiasi. Tik nežinia, ar tai iš didelio švelnumo; o gal mąsto, kad lenkiška malda Dievui patinkamesnė? Jeigu taip, tai butų didelė gėda jieškoti lenkiškų dievų! Kitos tarp savęs kalbasi lietuviškai, o užėjusios į sankrovą pas svetimtautį, stveriasi lenkiškai. Mat gėdisi, kad jų nepaskaitytų kaimietėmis, arba maža teišlavintomis. Mąsto mat. kad jeigu panaitė, tai ir lenkiškai turinti kalbėt. Bet čia apsirinka: kiekviena tauta savo tarpe turi ir ponų ir prastų žmonėlių, bet jų nė vieni, nė antrieji nesidrovi savo kalbos. O pas mus daugumas lietuvių ir lietuvaičių ką daro? Kartais išmintingas pardavėjas tik pasijuokia iš tokių veidmainių.

Bet kodėl gi lenkas, atėjęs pas lietuvį, tol nekalbės lietuviškai, iki jį įtikinsi, kad lenkiškai nemoki? Tik jiems verčiau priderėtų lietuviškaį kalbėti, negu mums lenkiškai, nes jie pas mus tik svečiai. Ir mums lietuviams ir lietuvaitėms vertėtų imti pavyzdis iš lenkų.

Nors kartais Dievas žino į ką ta jų lenkiškoji kalba panaši, bet vis mat ne "chlopiška". O kas jiems ir blogiausia, kad daugumas iš jų negali gerai lenkiškai išmokti, o lietuviškai užmiršta.

Seniejie kaimiečiai taip pat pripratę į ponus veizdėti, yt į lenkus. Kartą aš žiurėjau ant gatvės į fotografijas; prieina kas žin koks senis, kaimiškai apsitaisęs, ir klausia: "a co tu za narod?" Aš atsakiau lietuviškai, o jis žiuri į mane nustebęs, ir paskui tik jau pradėjo lietuviškai kalbėti.

Matyt, mąsto, jeigu truputį įvairiau apsitaisęs, tai jau lietuviškai ir nebekalbės.

Oi, gėda musų lietuviams ir lietuvaitėms niekinti savo prigimtąją kalbą, už kurios meilę musų seneliai ir broliai kentė ir galvas klojo!

Praurimė.

(Iš 'V.')

IŠ SLOBODOS,
Seinų pav.

Žmonių susipratimas čia labai pakilo. Laikraščiai pareina visokios pakraipos; knygas skaito įvairaus turinio. Pradinės mokyklos, kuriose lietuvių kalba užima prigulinčią jai vietą, vaikų kimšte prikimštos. Monopolis ir aludės nuo rudens 1907 m. uždarinėti. Duma niekas nesirupina, visus labiausia užima kalbos apie karą rusų su turkais.

(Iš "V. Z.")

IŠ LIEPOJAUS.

Vokiečių laikraštis "Lib. Zeit." rašo, kad atvažiavusiems iš Rygos apsaugos skyriaus agentams pasisekę suimti visas Liepojaus socijal-demokratų partijos komitetas laike posėdžių, kurie buvo Suvalovo gat. No. 46 ir Gospodskos gat. No. 2. Laike kratos rasta apie 1500 atsišaukimų gegužės 1 d. Liepojaus socijal-demokratų partijos komiteto antspauda latvių ir rusų kalbose, daugybė blankų ir valsčių antspaudų dirbimui netikrų pasportų ir daugelį kitokių dokumentų. Suimta išviso apie 20 žmonių.

(Iš "V. Ž.")

IŠ LATVIJOS.

Baltija Dievo numylėta žemelė, ją Rusų valdžia sau apsirinko tokia vieta, kur butų ištobulinti ir pakankamai išdresiruoti sargybiniai, kareiviai, kazokai, kad paskui juos be baimės butų galima viršum užpiudyti ir jųjų "zemliakus". Čia daugiau negu kur kitur buvo kariama ir šaudoma, ir dabar da kuone kasdien ten vilgo žemę miriop pasmerktųjų kraujas; jeigu kada nors Rusijoj buvo žeminama žmogaus ypata, tai šisai žeminimas Baltijoje pasiekė tokį laipsnį, prieš kurį gęsta ir nyksta pirmutinių budelių darbai. Ir kas gi? — "Rigos Apskats" ("Rygos apžvalga") rašo iš Mintaujos: "Lasvono fabrike buvus iškelta raudona vėliava, kurią fabriko valdyba liepusi nuimti ir nugabent policijai.... Mieste ir kuone visuos fabrikuos buvę išplatinti atsišaukimai.... Iš Beršteles: Naktį į gegužės pirmąją dieną revoliucijonieriai įsilaužė bažnyčion ir ant stogo ilgą karčią užkėlė raudoną vėliavą. Beršteles ir Svitenėj buvę daug išplatinta atsišaukimų....

Baltijoj nugalabinta tiek daug žmonių, bet laisvės dvasia.... kas jąją įstengs sušaudyt, pakart?

Kadangi Rygos centralinis ir kiti kalėjimai yra perpildyti, prireikė įtaisyti dar vieną naują ruiminą kalėjimą. Apie tai jau pirma nemažai kalbėjo tam tikrose įstaigose, o dabar šį klausimą galutinai išrišę ir nusprendė naująjį kalėjimą atverti netoli centralinio — Kalugos gatvėje. Tam tikslui jau yra nusamdyti privatiški namai, prie kurių yra platus kiemas kaliniams vaikščioti.

Vagonų fabrike "Feniks" darbai sustoję lyg gegužės 5 d. Užsakymų nėsą.

(Iš 'Ž.').

MOTERŲ ATYDAI.

Kaip jau iš L. M. M. S. paskutiniojo protokolo žinome Peterburge buvo rengiamas visos Rusijos moterų kongresas. Kongresas buvo paskirtas ant berželio 1 d. šių metų. Į tą kongresą buvo kviesta ir Liet. Mot. Sąjunga, kuri ir nutarė jame per savo delegatę dalyvauti. Tuo tarpu gi gavome iš kongreso komisijos pirmininkės, A. Šabanovos, pranešimą, kad kongresas atidėtas ligi gruodžio 10 d. š. m., ką šiuo pranešame.

Apie tikslą, svarbą ir programą rengiamojo visos Rusijos Moterų Kongreso pranešime plačiau šiek tiek vėliau.

L. M. S. K. sekretorė
O. Pleirytė-Puidienė.
(Iš "V.Ž.")

PRIE PARAŠŲ PO LIETUVIŲ MOTERŲ REIKARAVIMU.

Vienu iš pirmučiausių Lietuvių Moterų Sąn. Komiteto darbų, buvo rinkimas parašų po reikalavimu, kad degtinės pardavinėjimas butų Lietuvoj prašalintu. Surėdaguodamas atsišaukimą į Lietuvos Moteris ir rinkdamas parašus po minėtu reikalavimu, Komitetas nejnešė nieko savo, jis dirbo vien tik tą, ką suvažiavimas nutarė ir jam kaipo Komitetui įvykinti pavedė. Todėl Komitetas neatsakinėjo ir nesiaiškino ant visų tų užmetimų, kurie jam ar tai per spaudą, ar tiesiok per laiškus į valdybą, buvo daromi. Nesustojo taip pat rinkęs parašų ir tuomet, kad ir pati duma apsiskelbė jokių peticijų nepriimanti — Komitetas pildė vien įsakytą jam darbą.

Milžiniškas skaičius surinktų parašų bus geriausiu pamatu nepamatuose, gal net nayviško, buvusio Moterų suvažiavimo nutarimo. Sutvarkyti parašai podraug su L. M. S. K. Valdybos pažymėjimu, atiduoti, kaip buvo įsakyta, tiesiok į rankas vienam iš musų atstovų, A. Bulotai. Statistiska surinktų parašų sekanti:

Išviso parašų	21,961 vyrų
Tame tarpe pasirašė	268 vyrų

Visi parašai dalinasi į:

Vilniaus gub.

Vilnius	124 par.
Vilniaus pav.	498 par.
Švenčionių pav.	389 par.
Trakų pav.	84 par.
Disnos pav.	1 par.
Iš viso	1096 par.

Kauno gub.

Kaunas	481 par.
Kauno pav.	271 par.
Panevėžio pav.	2956 par.
Šiaulių pav.	1693 par.
Ežerėnų pav.	692 par.
Ukmergės pav.	1840 par.
Telšių pav.	578 par.
Raseinių pav.	685 par.
Išviso	9197 par.

Suvalkų gub.

Suvalkai m.	25 par.
Naumiesčio pav.	692 par.
Senapilės pav.	440 par.
Vilkaviškio pav.	1367 par.
Išviso	2524 par.

Iš Kuršo.

Liepojus	98 par.
Alt-Auc	24 par.
Illukšta	3 par.
Palanga	7 par.
Išviso	132 par.
Iš Lomžos	11 par.
Iš Peterburgo	3 par.
Iš Tomsko	2 par.
Iš Semilužinsko (Tomsko g.)	6 par.

Visame tame skaičiuje parašų, randame vos 3.658 parašus originalus (savo ranka par.) visi kiti 9.303) par. parašyti įgaliojus kitas ypatas.

Daugiausia parašų suteikė.

Kupiškio parapija (Ukmergės pav.)	1120 p.
Vištyčio parap. (Suv. g.)	799 p.
Kuprėliškio par. (Panėv.p.)	579 p.
Kaunas	481 p.
Čipėnų valsč. (Panev. p.)	415 p.
Kovarsko valsč. (Ukm. p.)	315 p.
Kiauklių parap. (Viln.g.)	272 p.
Sėdos valsč. (Telš. p.)..	233 p.
Meškučių par. (Šiaulių)	221 p.
Adutiškio val. (Viln. g.)	211 p.
Senapilės val. (Suv. g.)	209 p.
Pagramantės m. (Ežer. p.)	193 p.
Skėmių val. (Šiaul. p.)	182 p.
Tauragio par .(Ežer. p.)	164 p.
Boguslaviškio (Viln. g.)..	146 p.
Vilkijos par. (Kauno p.)	135 p.
Gersudų vals. (Pan. p.)	134 p.
Siaulių	127 p.
Vilniaus	124 p.
Utėnos vals. (Ukm. p.)..	117 p.
Vilkaviškio val. (Suv. g.)	113 p.
Sėtos valsč. (Kauno g.)..	113 p.
Žem. ir Augš. Kapliai ..	107 p.
Lukšių kaimo (Suvalkų g.)	98 p.
Miogonio kaimo (Pan. p.)	98 p.
Liepojaus	95 p.
Lilij kaimo (Pan. p.)....	87 p.
Biržių	78 p.

Viršminėtame skaičiuje neįtraukta 65 parašai prisiųsti iš Žižmarių (Viln. g.), nes ypata tuos parašus rinkdama, matomai, nesuprato budo rinkimo parašų ir nebudama įgaliota, viena pati surašė visą eilę savo parapijos girtuoklių (vyrų ir moterų) su baisiomis tos girtuoklybės pasekmėmis. Tuos parašus paliekame L. Mot-S. archive.

Toliaus L. M. S. Komiteto valdyba išreiškia širdingą ačių visoms ypatoms, kurios savo triusą ir laiką padėjo, padėdamos surinkti parašus. Nors ir be atbalsio gal praskambės tas 13 tukstantinės minios balsas — reikalavimas, bus tai dar vienas didis protestas prieš dabartinę ekonomišką tvarką.

L. M. S. Komiteto
Sekretorė — O. Pleirytė-Puidienė.
(Iš "V. Ž.")

IŠ AMERIKOS.

NUBAUSTAS POLICIJOS KAPITONAS.

New York. Čianykštis apeliacijos teismas pasmerkė policijos kapitoną Kuhne iš Brooklyno 30 dienų kalėjimo ir dar jis turi užmokėti $250 bausmės, kadangi ant jo prisakymo su prievarta likosi nuimta fotografija Franko Jenkinso ir patalpinima prigavėjų albume. Jenkins buvo prezidentu Williamsburgo Trust Co.; nusibankrutinus bankui, jis likosi suareštuotas ir priverstinai nuėmė policijoj jo fotografiją.

TERPTAUTIŠKAS POLICIJOS PERDĖTINIŲ KONGRESAS.

Detroit, Mich. Čia likosi atidarytas terptautiškas policijos perdėtinių kongresas. Kongresan atkako apie 100 policijos perdėtinių iš Amerikos ir kitų civilizuotų kraštų. Svarbiausia užduotis kongreso — apkalbėti ir sutarti, kaip pasekmingiausiai kovoti su anarchistais ir susiorganizavusiais plėšikais.

UŽMUŠĖ DAKTARĄ.

New York. Maskoliškoji žydelkaitė, Sarah Konet, nušovė turintį čia savo gydyklą, D-rą Auspitz. Minėta žydelkaitė mat tarnavo D-ro Auspitz gydykloj ir daktaras ją suviliojo. Užtai ji jam ir atkeršyjo. Ji daktarą pašaukė į vienus namus neva pas ligonį. Kada daktaras atėjo, ji jam paleido šuvį į galvą, o jau gulinčiam įvarė dar kitą į širdį. Paskui sėdo ant slenksčio ir laukė ateinant policistų.

EXPLIOZIJA ANT KARIŠKO LAIVO.

Los Angelos, Cal. Ant Amerikos kariškojo skraiduolio "Tennessee", 5 d. berželio plyšo garinio katilo duda. Keturi jurininkai likosi prie to užmušti, o dešimtis tapo sunkiai nuplikytų.

NESIDUODANTIS ĮSPILDYTI SUMANYMAS.

Buton Rouge, La. Valstijos tiesdarių buto sanarys iš Rapids Parish Cooper padavė tiesdarių butui sumanymą, sulyg kurio, vyras bučiuojantis savo pačią, arba motina vaikus nedėlios dieną, turėtų but nubausti kaipo laužanti krašto teises.

DIDELIS VARGAS.

New York. Rytinėj miesto dalyj, kaip patėmijo mokyklų perdėtiniai, ateina į mokyklas išalkę vaikai ir dėl alkio negali visai mokytiesi. Mokyklų užveizda reikalauja nuo miesto pinigų maitlinnui badą kenčiančių mokinių.

NELAIMĖ KASYKLOSE.

Silverton, Colo. Gold King kasyklose Gladstone, nuslinkusi nuo viršaus žemė užbėrė 33 darbininkus, iš jų vienok didesnę dalį pasisekė ištraukti dar gyvų; visgi vienok 8 ištraukė jau užtroškusius, o kiti dar sunkiai serga.

SNIEGAS.

Butte, Mont. 5 d. berželio siautė čia sniego dargana. Sniegas užklojo žemę ant 8colių storai, bet paskui šiltas lytus greitai sniegą sutarpino. Sniegas soduose daug medžių išlaužė.

TVANAI.

Texarkana, Ark. Išsiliejo per krantus Red River ir užliejo kelias dešimtis tukstančių akrų laukų. Prażuvo tvanuose daug žmonių ir galvijų. Daugybė farmerių turėjo apleisti savo namus ir neturi nė maisto, nė pastogės.

Topeka, Kans. Kansas ir Helena upės užtvino, o vanduo dar vis kįla. Kansase ir Montanoj jau čieli apskričiai vandens apsemti. Persigandę gyventojai apleidžia savo namus ir kraustosi ant augštesnių vietų.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Joliet, Ill. Netoli Big Slough susimušė elektriškas traukinys Aurora & Joliet linijos su tavoriniu traukiniu. Prie to 3 ypatos likosi užmuštos, o 20 tapo sunkiai sužeistų.

Annopolis, Md. Čia susimušė du elektriško gelžkelio traukiniai ir susidaužė. Prie to keturios ypatos likosi užmuštos ir tiek jau tapo sunkiai sužeistų.

St. Louis, Mo. Čia iššoko iš rėlių pilnas žmonių elektriškas karas ir nupuolė nuo augšto kelio. Prie to viena ypata likosi ant vietos užmušta, 3 mirtinai sužeistos; nemirtinai sužeistų yra suviršum 30 ypatų.

Jackson, Ten. Netolimo čia, ant Illinois Central gelžkelio susimušė du traukiniai. Prie to 12 ypatų likosi sunkiai sužeistų.

TORNADO.

Charles City, Iowa. 7 d. berželio šitose aplinkinėse ir mieste siautė tornado, kuris sugriovė apie 200 triobų. Vienas vyriškis ir vienas vaikas likosi užmušti. Gyventojai mieste pasislėpė specijališkai dėl tankiai buvančių vėtrų įtaisytose kelnorėse.

Tornado siautė ir aplinkinėse Manston, Wisconsine. Čia vienas vyriškis ir 12 metų vaikas tapo užmušti.

Kraoney, Nebr. 4 d. berželio šitose aplinkinėse siautė smarkus sukuriai, kurie ne mažai nuostolių pridirbo. Sugriovė daug triobų ir daug žmonių tapo sunkiai apkultų.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Atlanta, Ga. Sustreikavo tarnaujanti ant traukinių Western & Atlanta gelžkelio. Priežastis streiko yra ta: kad gelžkelio kompanija prašalino tulą tarnaujančių skaitlių už tai, kad jie priguli prie unijos.

¶ Lidfood ir Harrisburg, Pa. Darbai eina čia labai blogai. Žmonių privažiavo daug, o ant nelaimės, dar 9 šaftai likosi uždaryti neaprubežiuotam laikui. Iš kitur pribuvę turi ir bado pakęsti, jeigu neturi užsičėdyję pinigų Kitokių darbų čia nėra, vien anglių kasyklose. Tegul todėl iš kitur nieks čia nevažiuoja darbo jieškodamas.

Kvederas.

¶ Atlanta, Ga. Sustreikavo ant Nashville. Chattanooga & St. Louis gelžkelio vėžių nustatytojai ir vagonų stabdėjai.

¶ Pereitą sanvaitę Suvienytose Valstijose buvo iš viso 263 nusibankrutinimai. Pereituose metuose, tą pačią sanvaitę, nusibankrutinimų buvo tik 162.

¶ Pittsburg, Pa. Darbai čia iš palengvo eina geryn: pereitą sanvaitę vėl tulas darbininkų skaitlius gavo darbą, bet yra dar vis ne mažai žmonių be darbo.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

PRANEŠIMAS.

Brooklyn, N. Y. Pranešu sanariams draugysčių: Šv. Jurgio, D. L. K. Gedimino, Lietuvos Sunų, Lietuvių Laisvės, 38 kuopos Susiv. Liet. Am., 4 kuopos T. M. D. ir Blissville L. S., Šv. Petro ir D. L. K. Vytauto, idant reikaluose draugysčių kaipo prie sekretoriaus, kreiptusi šiuo adresu: A Lesniauskas, 347 Rodney st., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŲ APŠVIESTUNŲ RATELIS CHICAGOJ.

Svarbus tautiški reikalai atsigarsi visoje tautoje kaip antbalsiai. Ar malonus tasai antbalsys, tas priguli nuo tų, kurie pirmiausiai prabyla. Jeigu lietuviškoje draugijoje atsikartoja nesmagus balsai, tai aišku, kad ne draugijos kaltė, bet skelbėjų gandų. Skelbėjams tautiškų reikalų neatbutinai reikia išmokti atvirai ir drasiai skelbti tiktai gryną teisybę.

Idant apsipažinti su tikru dalykų stoviu bei gryna teisybe, reikia apsvarstyti ir apkalbėti viešus reikalus iš visų atžvilgių. Išklausymui pažiurų kitų ir sustiprinimui savę butinai reikalinga draugovė sau lygių, arba apšviestesnių už save ypatų. Stoką sanjausmo ir sutarties nuo seniai atjautė Chicagos lietuviškoji inteligtentija, bet apribuojant veiklumą vienos kitos apšviestunų draugovės, daugelis inteligentų, nepritardami draugysčių siekiams, nuošaliai tuno ir šitos priežasties dėlei Lietuvių spėkos išsklaidintos. Negana to. Vieši darbai apsireiškia vienkart iš keleto pašalių laukia parėmimo, ir daug kartų dėl nesusipratimų trukdomi darbai.... Prisiklausome riksmų ir ergelių, patėmijame kerštą, pavydą net ir nuplėšimą garbės.... kad bent žinotume už ką?.... Vien tik dėl to, kad vieni ir kiti širdingai veikia visuomenės labui pagal savo persitikrinimus. Niekas nesikabinėja tų, kurie nieko neveikia, atbulai, juosius net paguodoja.

Chicagos Lietuviai turėjo skaudžias ergelių audras.....

Vienas kitas staigus viešas reikalas pertikrino visus, kad musų inteligentams neišvengtinai reikalingas susitelkimas draugovėn. Viešose sueigose keletą kartų buvo pakeltas šitas klausymas ir galutinai išrištas 10 d. Gegužio m. 1908m. Triusas p. F. P. Bradchulio ant tiek nusisekė, kad viršminėtą dieną užsimezgė apšviestunų bendrovė iš dvylikos ypatų po vardu "Lietuvių Ratelis", turintis siekių draugiškai suvienyti visus Lietuvius apšviestunus, sutartinai remti svarbius tautiškus reikalus, nekliudant tikėjimiškų, politikiškų ir kitokių ypatiškų pažiurų. Lietuvių Ratelis" išrinko tris ypatas komitetan paruošti įstatus ir ateinantį nedėldienį, Birželio 14 d., 1908m., 6:30 valandą vakare, 2001 Indiana ave., (pietrytinis kampas 20-tos gatvės), bus vakarienė ir posėdis apkalbėjimui ir priėmimui įstatų bei rinkimui valdybos.

Iš virš paduotų žinučių aiškų. kad visus inteligentus apeinanti reikalai bus svarstomi viršminėtoje vietoje. Aš laikau sau pareiga pakviesti vusus musų apšviestunus be skirtumo. Daug tikimasi nuo Lietuviškų kunigų ir tų Lietuvių, kurie sulyg šiol glaudėsi prie svetimtaučių inteligentijos.

A. Rutkauskas M. D.

KAS KAIP IŠMANO, TEIP SAVE GANO.

Į kokias tik nepažvelgsime organizacijas, ar tautiškas, ar tikybiškas, ar darbininkiškas, vis rasim, kad jos tik iš dalies užsiima tuom tikslu, kokiam jos sutvertos. Priežastis, man rodos, yra ta, kad organizacijos yra vedamos, arba kad nariai organizacijų ne pilnai žino tą, prie ko jie priklauso, ką dirba, ir kam jų darbas reikalingas. Organizacijų nariai tankiausia seka paskui vedėjus, visai netėmydami, ar vedėjai veda ten, kur jie nori, kur reikia. Užtenka tik pasakyt vedėjui — einam, — ir minia eina. Apsireiškimas apgailėtinas, bet, ant nelaimės, jis yra faktu.

Nesigriebsiu nurodinėjimo tųjų faktų, kurių yra daug-daug, paimsiu tik tą, kuris tiesiog lėkęs į viršų. Paimsiu keletą epizodų iš IV L. S. S. Susivažiavimo.

IV Susivažiavimas, žiurint iš šalies, nieko nenuveikė, ypatingai tėmijančiam tik per pirštus į liaudies judėjimą, jis išrodė tik maišu ergelių. Bet aiškiai tėmijančiam į patį "ergelį", tėmijančiam į priežastis jo atsiradimo, IV Sus. atliko žymų žingsnį pirmyn liaudies judėjime. Kodėl? Todėl, kad žymiai paaiškėjo ant kiek męs esame pakilę supratime to dalyko, kurį kitą syk net su fanatizmu skelbiame. Pasirodė, kad klaidingas buvo mųsų manymas, jog esant mums 2000, mųsų darbas jau negali žuti. Tas buvo nepatėmyta praeituos susivažiavimuos. Kad šįmet tą patėmijome, tai aš laikau dideliu žingsniu pirmyn. Gal aš klystu, bet atleiskite, — ką aš rašau, pilnai tam tikiu, nes prie to tikėjimo privedė mųsų gyvenimo aplinkybės.

Kaip tas pasirodė? Kame? Štai kame.

Mųsų manymas, kad mus socijalistų yra 2000, buvo klaidingas. Pasirodė, kad didelė dalis mus socijalistų nėra socijalistais. Jie buvo tik laikiniais remėjais; ištikro gi jie pasirodė atžagareiviais-konservatoriais. Pačiam Susivažiavime dalyvavusiejie delegatai persiskyrė — kaip niekada da nebuvo — į dvi labai-labai besiskirianti dali: radikalų ir konservatorių. Kiekviena dalis laikėsi savo pažiurų labai tvirtai. Iš 44 delegatų — radikalų buvo vos 18, kiti-gi prisilaikė maišytų pažiurų ir taktikos, dar kelı aiškiai ir atvirai išreiškė savo atžagareiviškas mintis. Taigi, sprendžiant iš susivaziavime dalyvavusių, galima spręsti ir apie visos Sąjung s narių pakilimą. (Pačioje Sąjungoje, manau, dar yra žemesnis pakilimas, kadangi delegatus renka visuomet pažangesnius). Kitaip sakant, Sąjungoje, iš 2000 sanarių, galima rasti tik trečdalį suprantančių, kas yra Sąjunga ir dėlko ji yra. Ir kaip ant tokių gali Sąjunga remtiesi, kadangi, — kas ten nebutų, — jie savo darbo, idėjos neapleis. Kiti-gi, kaip sakiau, yra tik laikiniais rėmėjais, (tųjų yra visose partijose. Red.) ir jie tol darbą remia, kol jis puikiai eina, kol jis jiems patinka. Atsitikus-gi kokiems, iš kalno neparmatomiems dalykams ir darbui pradedant mažėt, jie išsisklaido, nelyginant, kaip žvirbliai, pamatę baidyklę, palikdami darbą ir draugus.

Taigi žingsniu pirmyn yra žinojimas, kiek ištikimų spėkų męs turime vedimui kovos. Kariumenė yra visada pasirengusi stot į kovą, jeigu ji žino savo spėkas. Žinodama savo spėkas, niekados nestos į nelygų mušį. Nežinojimas tikrų musų spėkų privedė mus beveik prie kracho (išleidinėjimas organo). Krachas vargiai-vargiai bebus prašalintas, jeigu norėsime stovėt ant tokių pat kojų, kaip iki šiol. Žinodami maždaug savo spėkas, kad ir atsitikus krachui sąjungos finansiniam stovyj, galėsime susiorganizuot, bet jau ant nesugriaujamų pamatų,, męs tokį darbą pradėsime, kokias spėkas turėsim, nepasitikėdami tam, kam iki šiol tikėjome ir ant to rėmėmės. Teip dabar mano visa radikališkoji pusė Sąjungos.

Bet kaip mano kita pusė, konservatyviškoji? Tą galime patėmyt iš tilpusio pranešimo "Lietuvos" Nr. 22, po kuriuo pasišė "Delegatas. Jo lupomis kalba visa konservatyviškoji pusė. Tie patįs manymai, tos pačios kalbos jų buvo ir Susivažiavime. Yr keistas dalykas, jie tą viską tvirtindami, dručiai pripažysta save grynais socijaldemokratais, nors iš pačių veiksmų nesimato to.

Neimsiu šiuo sykiu išrodinėjimų, kaip męs ir kaip jie manome, nes mano tikslu buvo atsakyti Delegatui, kuris visai savotiškai parkreipė veikimus Susivažiavimo, užmesdamas didžiausią kaltę ant manės, kaipo didžiausio nenuoramos ir ergelių kėlėjo. Rašydamas atsakymą, bandau nurodyti linkmę susivažiavimo, kuris musų (radikalų) nuomone, išteisina mųsų veikimo budą. Mųsų mieris palaikyti Sąjungą ant radikališkesnių pagrindų. Kitos-gi pusės — besistengimas visoms spėkoms įveždinti į musų Sąjungą šovinizmą. Todėl, nėra abejonės, kad užsipuldinėjimai ant ypatų iš abiejų pusių buva pasistengimui įvykdint savas pažiuras ir padaryti jas pamatinėmis. Tas užtėmyta ir Delegato pranešime. Taigi atsakymas mano butų tuščias, jeigu bandyčiau ant kiekvieno žodžio atsispirt. Atmindamas tą, kad aš dirbu ne savo ypatai, bet mųsų visų skelbiamai idėjai, neatkreipiu atydos ant Delegato išmetinėjimų. Aš nesakysiu, kad esmi be klaidų, nes kiekvienas ką nors veikiantis daro ir klaidas. Tik nieko neveikiantis nedaro klaidų.

Aš dirbdamas visuomenei, tik prieš visuomenę ir teisintis turiu.

Atvirai pasakysiu, kad iki šiol mųsų Sąjungai tarnaujanti draugai (Centras) serga tokia liga, kurios vardo aš nebesurandu. Jiems rodosi, buk kas visada prieš juos eina, vis juos kas stengiasi išverst. Teip yra ir paminėto Delegato rašte, buk aš, budamas zeceriu, reikalavau butinai patalpinti savo prirašus. Ištikrųjų, jeigu teip butų buvę, t.y. jeigu aš bučiau rašęs arba reikalavęs atsisakyti nuo vietos "butinai", jeigu bučiau liepęs redaktoriui patalpint mano prierašus, arba atsisakyti nuo vietos, aš pats save pripažinčiau idijotų arba nenormališko proto žmogum. Bet kadangi teip nebuvo, ir ant redaktoriaus pasiskundimo viską nuodugniai išdėščiau, ką, tur but, ir Delegatas girdėjo, todėl to neantrinsiu. Redaktorius, neapkęsdamas mano ypatos, visokių man ydų pririnko, kad tik susivažiavimas priartintų paskutinę dieną mano karjerai. Tas jiems ne sunku buvo padaryt, kaip Sek. Dubickiui nesunku buvo ant viso Susivažiavimo apšaukt drg. Žagarą, buk jis per prelekciją išvadino ji "juodašimčiu", "provokatorium", o visas susirinkimas, dalyvavęs prelekcijose, to negirdėjo (Už tą tai drg. Žagaras ir pavadino jį "podliec"). Sakau jie visi serga manija konspiracijų.

Draugai! Mažiau šovinizmo! Turime apkęst nuomones kitų teip, kaip ir savo. Neturiu pamato pykti nė ant Delegato, nė kitų jam panašių. Jie miega, apsikloję autoritetų skranda. Ateis laikas, pabus jie, arba pabudįs juos gyvenimo aplinkybių ratas. Gyvenimas eina, neatsižiurėdamas, kad męs miegame, ir tiems juo blogiaus, kurie ilgiau miegos. Atsikėlę, męs budiname, skatiname keltis; kam nusibodo miegot, lai keliasi ir eina drauge su mumis. O keltis reikia, nes darbas stovi.

A. Bernotas.

DARYKIME DARBĄ.

Niekas teip nepadaro žmogaus laimingu, kaip jo paties geri darbai. Jis gali buti viso pertekęs, gali net ir draugų turėti kiek jam reikia ir bet jį gali tolydžio graužti neramumas, jei jis turi širdį ir negali pasigirti savo gerais darbais.

Širdį kiekvienas turi, tik jį kartais užmiega, nejaučia ir toksai žmogus nežino pats, ar jis gyvas, ar ne, kam jis gyvena ir kas yra gyvenimo džiaugsmas. Jis yra gyvas numirėlis. Bet tas dar vis butų nieko, jei jis nepabustų. Tik toki gyvi numirėliai paprastai ant galo pabunda ir jiems susopsta širdis, kad jie visą savo gyvenimą pravertė ant niekų ir nieko gero nepadarė. Kad tas nėra pasaka, bet gyva teisybė, tai, skaitytojau, gali lengvai persitikrinti pats. Įeik tik į pačią gilumą savo širdies ir paklausk savęs, ar gerai gali jaustis tas, kuris niekad neturėjo džiaugsmo iš nubraukimo ašarų nelaimingam, kurio niekas nesveikinó dėkingumo akimis, kurios vienas, atšalęs nuo visų ir, gal, dar keikiamas daugelio yra užkasamas kaip strampas ir užmiršamas čia jau. Ar norėtum sulaukti sau tokio galo? — Juk ne. Teip žmogaus geri darbai yra didžiausiu jam turtu.

Terp gerų darbų pirmutinę vietą užima darymas svieto geresniu. Kas pamokina nežinėlį, kas išrauja piktą iš širdies suklydėlio, tas tveria naują svietą, svietą laimės ir džiaugsmo. Palikti svietą geresniu negu jį radus, yra didžiausiu džiaugsmu žmogui, kurio jis nemainytų ant jokių turtų. Pagerinti svietą galima pagerinant pirma save, paskui tuos, kurie tau yra arčiausi. Buk pats pavyzdžiu gero kitiems ir duok jiems sekti tave. Bet visiems buti geriausiais ant syk nėra galima; vis rasis viens, kuris bus geresnis. Jei tad neįstengi buti geriausiu pats, sek tąsyk tą, kuris yra geresnis už tave. Įpink savo vainikan brolybės ir buk nusišypsojimu tiems, kurie ateis po tavęs, idant jie galėtų tave pagarbinti ir paminėti tavo vardą su dėkingumo atsidusimu.

Tasai susirišimas žmonių į vieną ryšį vadinasi tauta. Taigi, tauta nėra šmėkla, kaip kiti ją nori pavadinti, bet sanjunga žmonių besirupinančių gerove pavienių ypatų. Kas mano tą esant kitaip, tas klysta ir, kenkdamas reikalams tautos, jis kenkia patsai sau. Žinoma, tokių turime gailėtis.

Lietuvių tauta vargo ir vargsta lygšiol už tai, kad jai truksta šito broliško susirišimo. Iš pirmo męs nežinojome kas męs ir kam męs gyvename; paskui pamatėme, kad męs lietuviai ir kad mus skaudžia kiti; toliau apsižiurėjome, kad męs nemažiau esame skaudžiami ir tų pačių saviškių. — Bet lygšiol nepamatome dar, kad męs patys skaudžiame save aršiausiai, Mums kenkia ne tiek musų nevidonai, kiek mųsų pačių nedorumas. Bet be reikalo butų kaltinti save perdaug; jei męs elgiamėsi neteip kaip reikia, tai tik dėlto, kad neišmanome geriau, o neišmanantį pridera ne kaltinti, tik mokinti.

Rods, kartais atsitinka, kad męs ir perdaug norime mokinti vienas kitą, bet vieno noro neužtenka; reikia žinoti ko mokinti ir kaip, o to mums tankiausiai ir truksta. Truksta mums tikrų žinovų musų reikalų, o truksta jų dėlto, kad męs-kiekvienas pasakojame savo, neklausydami kalbos kito. Męs skersuojame vienas į kitą ir nematome, kad tuomi kenkiame patys sau; o jei ir pamatome, tai nesurandame budo tam užbėgti. Mums truksta sanjungos musų išsiskirsčiusioms pažiuroms, truksta mums židinio, apie kurį susispietę visi, nežiurint į skirtuną savo pažvalgų, galėtume pasakyti viens kitam: — Jukgi tu man brolis esi!.... Taja sanjunga yra daina. Daina tai dvasia tautos, atimk ją tautai ir tautos nėra. Be dainos tauta negali gyvuoti. Daina tautą gaivina ir ją palaiko. Ne didelės vertės buvo dainelės "Aušros", bet jos sužadino mus iš amžių miego, jos, gali sakyti, lietuvių tautą prikėlė iš numirusių. Šita dainos galybė nė kiek nemažesnė nė dabar. Daina traukte traukia kiekvieną prie savęs ir jos balsas priverčia mus užmiršti ir musų ginčus, ir rupesčius ir per tą užsimiršimą leidžia mums pasilsėti ir atnaujinti spėkas tolesnei gyvenimo kovai.

Taigi tautai, galų gale, reikalingiausia yra daina ir dainiai suvedimui pairusių jos gaivalų į reikalaujamą sanlydumą; ir steigėjai Šerno Muzikališkojo Fondo, įsteigdami jį, nieko geresnio negalėjo padarytі savo tautai. Ko neįstengė pasiekti ginčai ir diskusijos mųs tarpe, tą atsieks šitas Muzikališkas Šerno Fondas; jis suvienys mus į vieną kruvą, duos svietui pažinti musų muzikališkus galiunus ir paskatys tautą ant tvirtų pamatų. Į šitą viską tvirtai tiki rašėjai šitų žodžių ir rašo juos tau, mielas skaitytojau, ne dėlto, kad tu juos perskaitęs tuojaus užmirštumei, tik dėlto, kad stotumei su jais ir veiktumei iš vieno atsiekimui šito teip svarbaus ir prakilnaus tikslo. — Argi nepaklausytumei jų?

Ko nuo tavęs reikalaujame, pasakysime aiškiau: pinigų. Nepyk vienok, kad teip atvirai kalbame. Reikalaujame juk ne sau, bet tautos reikalams, terp tautos reikalų yra gi ir tavo reikalai, ir reikalaujame nedaugiausiai, nes tiek, kiek gali. Pasitikime vienok, kad tai bus nemažiau kaip $1.00 ar 50c. Į šitą fondą bus renkama tik sykį pininigai, bet tol, kol nebus gana. Kaip reikalaujama suma bus surinkta nesipykinsime niekam daugiau su tuo, bet surinkimui jos męs pasirengę ir ausis kiekvienam atbelsti. Todėl pasigailėk savęs ir mus ir neatsisakyk nuo šitos šventos savo priedermės.

Idant šitas fondas turėtų savo vertę ir atneštų mums laukiamą naudą, turi buti sudėta į jį $10-000. — Rods, apydiktė skaitlinė, bet nuo mažos negalima daug ko laukti, antrą gi atvertus, nėra teipgi didžiausia. Parapija, duokime sau, sudeda pastatymui bažnyčios $100.000, — viena parapija, ir nesiskundžia, kad tai per daug. Argi męs visi lietuviai Amerikos negalėtume sudėti dešimtos dalies to teip svarbiam reikalui, kaip labas musų tautos? Žmonės, ištikus pavojui jų tėvynei, pašvenčia jos labui viską, ką turi, net gyvastį; argi męs butume teip šykštųs ir be jausmo, kad pasigailėtume pusės doliario ar daugiau tam pačiam reikalui?

Reikalas juk nemažas ir nauda iš jo bus didelė visai tautai, bukime tad tikrais sunumis savo tėvynei ir skinkime jai kelią prie laimės. Kuo augščiau kils musų tauta, juo augščiau stovėsime ir męs patys. Lai gi šitas Šerno Muzikališkas Fondas buva amžina Amerikos lietuvių savo tėvynei. Padarykime tą be atidėjimo, kad su ateinančiu mokslo sezonu fondas galėtų pradėti savo darbą.

Fondo valdybos didžiausiu noru yra atlikti savo priedermę kaip reikia ir todėl ji mielai priima gerus patarimus. Vienas patarimas buvo jai duota—užvesti, teip vadinamą "Auksinę Knygą": vadinas, kas į Šerno Muzikališką Fondą įneš nemažiau kaip $5.00, to vardas bus užrašytas toje knygoje ir pasiliks kaipo atminimas ant visados. Sumanymas patiko valdybai ir ji jį priėmė. Be abejonės atsiras ne vienas, kuris panorės, kad jo vardas butų užrašytas paminėjimui ateinančiai gentkartei.

Dar sykį atkartojame savo prašymą neatsisakyti nėvienam nuo šitos šventos priedermės tėvynainio ir prisidėti visiems kas su kiek gali. Pinigai reikia siųsti adresu: Dr. A. Rutkauskas, Box 62, Grasseli, Ind.

Su pagarba,
Šerno Muz. Fondo Valdyba.

ARGI NE JUOKINGA?

Clevelando Socijalistų 3čia kuopa butinai reikalauja nuo maęs, kad atšaukčiau tą, ko nėsu pasakęs. "Vilties" 22 num. tulas S. Visoskis, vardu L. S. S. A. 3čios kuopos dėlei mano ištraukos, padarytos iš anonymiško laiško, rašyto kun. Alaburdai, išliejęs visas gailingąsias ašaras, ant galo priduria: "Čia kreipiamėsi, šaukdami į Laukį: Išlysk iš po redaktoriaus sparnų ir ruoškis atsiimti purvus, kuriais teip gausiai apdovanojai musų 3čią kuopą L. S. S. A.".

Taigi čia nesuprantu, ką turiu atsiimti: ar tą laišką, kuris nėra mano, ar Clevelando 3čios socijalistų kuopos nesutikimus su kun. Alaburda, už kuriuos jokiu budu negaliu buti kaltas? Po sparnais jokio redaktoriaus niekad nebuvau; jei ką kuomet gero ar blogo padariau, padariau tą nuo savęs, nesibijodamas savo vardą padėti. Kitą atvertus, dangstytis redaktoriaus sparnais nėra teip lengva; kas netinka raštininkystės etikai, tas netinka nė redaktoriaus sparnams ir viskas, kas tai etikai yra priešingu, eina gurban, apie ką gal žino ir minėta kuopa iš savo ypatiško patyrimo.

Jei redaktorius netalpino protesto Clevelando 3čios kuopos Socijalistų, nurodydamas jai, kur ji turi kreiptis, tai tik dėlto, kad ji klabino ne ten, kur reikia, o ne dėlto kad dengti ką savo sparnais, ir dabar, jiems išnaujo to paties reikalaujant, aš nieko geresnio negaliu patarti. Sunku su jais, jeigu jie tiek negali suprasti; bet visgi pas juos, matyt, yra noras jieškoti teisybės, o su jieškančiais teisybės, kad ir per vargą, visgi galų gale gali susišnekėti.

Bet to negalima pasakyti apie jų vadovus, kurie vieną saiką turi sau, o kitą savo priešams. Štai jie ant manęs labai supyko, kad aš jiems jų kelias stambias ydas parodžiau, ir ėmė šaukti, jog aš juos "nepadoriais" žodžiais doros užsimanęs mokinti; tuo tarpu patys išvadina vienas kitą tokiais mandagiais žodžiais kaip "padlec"(tuos gražius žodžius kiti susivažiavimo delegatai užgina. Keno todėl teisybė, sunku sužinoti. Red.) ir tas, tarytum, nė kiek nekenkia jų brolišką meilei; arba savo priešams "dorą" maršrutą rašo "Kovoje" tėvynėn sugryžti laivu, paskirtu anarchistams vežti ir vis neperžengiant savo devizos — vienas visiems ir visi vienam. — Su tokiais žmonėmis susikalbėti negalima niekados.

Taigi, mielas skaitytojau, nemanyk, kad aš čia jiems rašau pamokinimą — ne; šitie mano žodžiai yra daugiau nukreipti į tave, kuris žiuri iš šalies ir nori surasti teisybę. Tiems, kurie teisybės nejieško ir sako, kad jie ją turi, be naudos butų apie ją kalbėti; toki žmonės — vis tiek kuo jie nesivadintų: kunigais, kapitalistais ar ir pačiais socijalistais, yra geri tik sau, ne kitam. Jie paprastai nemėgsta, kad jų teorijas kas kritikuotų ir sako, kad jų teorijos neklaidingos. Bet jau vienas tas, kad žmogus pyksta už kritikavimą jo teorijos, parodo, jog jis yra neteisingas, jog jis ką nors ten slepia. Musų socijalistai teipgi yra tokiais. Jie pyksta, jei jų socijalizmą pradeda kas kritikuoti. Kad jie tą daro, tai aš nė kiek nesistebiu, nes kritika jų teorijos gadina jiems reikalą, atitraukia nuo jų pasekėjus ir jie turi tiesą pykti ant to, kas jiems kenkia. Bet nepridera už tai pykti tau, skaitytojau, dėl kurio, gal, kailio čia eina kalba. Taigi dėmėkis, suprask kame yra dalykas.

Teorijos nė vienos nėra tobulos; kiekvieną jų galima taisyti, gerinti. Socijalizmas ir yra tik teorija. Prasmė socijalizmo yra tokia plati, kad juomi teip lygiai gali dengtis kaip žmonių draugas, teip ir jų priešas. Ir vienas ir kitas gali šįlyti žmonėms gerą, bet ne abu tą patį supras. Socijalistu save vadina ir anarchistas komunistas ir individualistas ir pasekėjas Markso teorijos. Šitų teorijų mokyklų mokslai teip skiriasi vienas nuo kito, kaip žemė nuo dangaus, tariant žodžiais žmonių, bet jie visi trys yra socijalistiškais mokslais. Paskutinis taigi Markso teorija, terp lietuvių daugiausiai yra išsiplatinęs.

Sulyg šitos teorijos: reikia tikėti, kad rojus ant žemės bus, jei: 1) Niekas neturės nieko savo, ir 2) Jei valdžia prigulės nuo didumos narių draugijos; — ir daug kitų panašių šitoms nesuomonių. (Kam įdomu yra atsižinoti daugiaus apie šitas nesuomones Markso teorijos, tegul perskaito rusų kalboje knygėlę V. Čerkezovo: "Doktrini Marksizma", išleistą kuopos rusų komunistų anarchistų iš Genevos 1903 m ..gaunamą, rodosi, pas A. Wasserman'ą, 45 Clinton st., New Yorke.

Kad negalima buti laimingu neturint nieko savo, tai turbut, kiekvienam yra aišku be prirodinėjimų, Valdžia gi didumos, žmogui su idealais, trokštančiam siekti vis ko nors augštesnio, teipgi negali laimės duoti. Žmonijos diduma, kaip mus istorija mokina, kuriai męs negalime netikėti, jei turime sveiką protą, visuomet yra užpakalinis sluogsnis draugijos, tamsioji minia, kurią vedė ir veda tas, kas pataiko ir nori įtikti josios žemoms užgaidoms. Taigi vadais tos didumos visuomet buva vienas ar keli susimokinę gudruoliai, kurie tarnauja užgaidoms tamsiosios minios ir gauna už tai nuo jos atramą saviems grynai ypatiškiems tikslams. Tai yra vieni ir tie patys principai, kurie laikė ir laiko karalius ir kitus Dievo pateptinius ant jų sostų. Bet nė karaliai, nė kiti despotai neturėjo tokios galybės, kokią paduoda į rankas toji spągioji socijalistiškoji minia savo viršininkams. Nuo persekiojimų karaliaus, ar kito jam lygaus despoto gali dar išbėgti , bet nuo despotizmo socijalistiškosios diduomenės visai nėra kur bėgti: tiek vanduo, tiek žemė yra jos; arba turi pasiduoti jos despotizmui, arba mirti badu. Ji tau duos pavalgyt, jei tu apsiimsi negalvoti.

Šitą tai ve mokslą musų socijalistai siulo žmonėms kaipo tikrą išganymą nuo jų vargų ir su pasityčiojimu peikia tuos, kurie su jų šitomis besuomonėmis negali susitaikyti.

Išganymas žmonių pareis tik per apšvietimą ir kiekvienas, kas stengiasi apsišviesti, daro didelį gerą netik sau, bet ir kitiems, nes jis tuomi paliuosuoja kitus nuo rupinimosi juomi.

J. Laukis.

Mažas Feljetonas.

Lietuvoje yra duodanti almužnas draugija "Žiburėlis", — ji duoda almužnas mokslus einančiai jaunuomenei. Apie badaujančiąją jaunuomenę šį kartą nerašysiu, rasi kuomet nors bus proga apie ją plačiau pakalbėti, o apie ją kalbėti yra daug ko, ilgus metus tarp jos gyvenau, arti teko prisižiurėti tos jaunuomenės gyvenimui, daug liudnų scenų teko matyti.... Na, pakol lik sveika nelaiminga jaunuomenė....

Šiuo kartu mums rupi "Žiburėlis", kuris labai mėgsta rodyti savo gerą širdį ir šaukti:

— Miršta musų talentai, miršta musų ateities didvyriai, neškite mums aukas, męs papenėsime tuos talentus ir didvyrius!....

Šit neseniai ir per Amerikos laikraščius paleido į lietuvius tokį šauksmą.... Žinoma, kaip ir visuomet, neužmiršo pagražinti tą šauksmą vardais: Vaičaitis, Biliunas.... Pas mus tuos brangius vardus svaido, lyg skarmalus, neduoda jiems ramiai ilsėtis kapuose. Tie žmonės, kurie dabar neva lieja ašaras, kol Vaičaičiai ir Biliunai gyvi buvo, kaip jų nekentė, su kokiu džiaugsmu drabstė į juos purvus; Vaičaičiai, Biliunai.... kol gyvi buvo, kol jie badavo, visai nerupėjo šiandieniniams geradėjams, o dabar galima paverkti, juk ašaros nieko nekaštuoja, priešingai joms galima užsipelnyti patrijoto vardą, tas neblogai, tos ašaros, jei galima išsitarti, tai biznis.

"Žiburėlis" šelpia ir šaukia jam nešti aukas.

Noriu papasakoti vieną trumpą istoriją, kuri labai aiškiai parodo, kaip "Žiburėlis" šelpia ir kaip jam rupi talentai.

Yra vienas lietuvis jaunikaitis. Čia jo nė peiksiu, nė girsiu, nekelsiu klausimo,ar jis kam ypatiškai simpatiškas ar ne, tai ne mano dalykas, tiek tik pasakysiu, kad tas jaunikaitis lietuviams jau yra šį-tą davęs, dirbo, kiek jo spėkos išnešė, nors ilgus metus badavo ir dabar badauja, to jaunikaičio vardas yra žinomas skaitančiai lietuvių jaunuomenei.

Jis badavo, bet dantis sukandęs tylėjo ir nesikreipė į "Žiburėlį". Tulas jo draugų, visai jaunikaičio neprašytas, bet gerai žinodamas, kokiame baisiame padėjime gyvena tas jaunikaitis, nueina į "Žiburėlio" valdybą ir prašo, ar ji negalėtų jaunikaičiui išsiųsti nors ir mažos pašelpos.

Tuo laiku "Žiburėlio" kasoje kaip tik buvo ir pinigai — rodos apie 100 rublių.

Panelė iždininkė tikrai prižadėjo išsiųsti.

Praėjo apie porą mėnesių. Badaujantis gauna nuo draugo laišką, kuriame klausia ar pinigus gavo? Žinoma, atsakė — ne. Tuomet draugas vėl eina į "Žiburėlį" ir teiraujasi, kodėl neišpildė savo prižadą, kodėl neišsiuntė pinigų?

Dabar skaitytojau tėmyk, gerai tėmyk — ką atsakė "Žiburėlio" valdyba:

— *Męs užmiršome įtraukti jį į reikalaujančių skaičių.*

Kas tai reiškia! Argi tai nepasityčiojimas iš alkano žmogaus! Užmiršo.... taip užmiršo.... kaip lengva sočiai "Žiburėlio" valdybai užmiršti badu mirštantį jaunikaitį! Užmiršo tie, kurie taip balsiai mėgsta šaukti apie mirusius talentus.... Kuomet tas jaunikaitis nunirs badu, džiova, tuomet, turbut, atsimins pridėti jo vardą prie tų vardų, kuriuos dabar mini.

Taip tik farizėjai daro!

Taip tik veidmainiai daro!

O, kuomet jie šaukia, tuomet jiems galima į akis mesti:

— Jus melagiai!

Kodėl "Žiburėlio" ponios ir panelės, atsiprašau, "Žiburėlio" valdyba "užmiršo" tą jaunikaitį? Labai paprastas daiktas — tas jaunikaitis nekurioms jų labai nesimpatiškas asmuo, na, to užtenka, kad užmiršti.

Gerai, tebuna tas jaunikaitis ir nesimpatiškas asmuo, bet tokiuose dalykuose reikia žiurėti ne į asmenį, bet į tą, ar jis yra ką davęs savo tautai, ar jis yra savo tautos labui dirbęs.... Taip, tas jaunikaitis yra davęs, gal daug daugiau už kitus "Žiburėlio" stipendijatus, kurie rasi niekuomet nieko neduos ir negalės duoti tautai, — gal tie stipendijatai bus geri amatininkai, juristai, inžinieriai, daktarai, mielaširdingi filantropai.... Tokiems galima duoti, jie yra simpatiški "Žiburėlio" valdybai.

Teko man susitikti su "užmirštuoju" jaunikaičiu ir išsikalbėti apie tą istoriją.

— Tai paprastas pas mus daiktas, — sujudintas pasakė jaunikaitis. — Tamsta visko dar nežinai, turiu tą istoriją siek tiek papildyti. Draugai man kelis kartus įkalbinėjo atsikreipti į "Žiburėlį". Ilgai tą patarimą apsvarstinėjau ir griežtai nusprendžiau nesikreipti. Žinau, kad nekurios "Žiburėlio" ponios man labai nesimpatizuoja ir todėl nieko negausiu. Bet tikrai norėdamas ištirti, ar joms ypatiškai žmogus rupi ar jo visuomeniški darbai, visgi parašiau laišką, prašydamas "almužnos". Neapsirikau. Atsakė. Dabar bent žinosiu kas labiau rupi....

Jis man parodė laišką, iždininkės "Žiburėlio" rašytą. — "Nieko gero Tamstai pranešti negaliu: Žiburėlis dabar nieko negali išsiųsti pinigų...."

Laiške visgi neišdrįso pridėti "užmiršo"!

Grįžindamas laišką, pažiurėjau į jaunikaitį, — jis buvo pasirėmęs ant rankų, o akįse matėsi tiek daug skausmo, tiek daug nuliudimo, [illegible] panįj[illegible]

— Sunku, baisiai sunku.... Dirbi, badauji, atiduodi paskutines jiegas, savo laimę, prażudai jaunybę — ir už tą tegauti tik džiovą, į tave tik spiauna, spiauna, spiauna! Sunku melsti almužnos, sunku žiurėti į svetimas rankas. Pasiskolinai kelias kapeikas, tuojau negali atiduoti ir mano, kad tu esi vagis, parazitas, mėgstantis iš kitų pasinaudoti. Viena didelė klaida buvo mano gyvenime — tai svajonės, jei ne jos, gyvenčiau rasi gana gerai, nieko netruktų.... o dabar kas? — tiek daug priseina pakelti nusižeminimų, paniekinimų ir tave spiauna, spiauna ir spiauna!....

Ir jaunikaitis giliai susimąstęs ėmė vaikščioti po šaltą, drėgną ir tvaikų kambarį — ilgio šeši žingsniai, pločio — trįs.

K. Janonis.

IŠ VISUR.

|| Paryžiuj, laike ceremonijų patalpinimo kuno raštininko Emilo Zola Panteone, buvo Prancuzijos prezidentas ir ministeriai, teipgi savo laike pagarsejęs kankinys Dreyfus, už kurį užstojo Zola; sandarbininkas laikraščio "La France Militaire", koksai Gregori paleido į Dreyfusą du šuviu ir nepavojingai pašovė jį į ranką. Susirinkę Panteone žmonės manė, kad daromas pasikėsinimas ant gyvasties prezidento. Šovėją žmonės butų sudraskę, jeigu kareiviai nebutų apgynę. Dėl šovimo ir paskui užgimusių ant gatvių riaušių suareštavo 230 ypatų.

|| Angiljos parlamente socijalistų atstovai pakėlė protestą prieš sumanytą kelionę karaliaus Edvardo į Maskoliją, bet be pasekmių liko protestas, nes karaliaus kelionei pritarė 225 parlamento atstovai prieš 59. Užrubežinių reikalų ministeris Grey apreiškė, jog jeigu Anglijos randas pasiduotų socijalistų protestui, tai ne tolimoj ateityj užgimti turėtų karas Anglijos su Maskolija.

|| Kovai su moterims reikalaujančioms politiškų teisių, ypač gi lygių su vyrais balsavimo teisių, Anglijoj susitvėrė priešinga joms organizacija vardu "National Womans Anti Suffrage Association". Į tą naują organizaciją prisirašė daug žymesnių politikų ir kitokių veikėjų lygiai vyrų, kaip ir moterų.

|| Kadangi bijojo riaušių dėl lekcijų profesoriaus Wahrmundo, tai Tiroliaus gubernatorius prisakė uždaryti Insbruko universitetą ir uždraudė profesoriui Wahrmundui lankyti dvasišką seminariją, kur jis skaitė lekcijas apie bažnytines teises.

|| Jau ir trečioji duma kreiptiesi pradeda prieš caro tarnus. Posėdyj 5 d. berželio, kada duma pareikalavo nuo laivyno ministerio visų paslaptų dokumentų apie dirbdinamus laivus, kanuoles ir amunicijį, ministeris atsakė, jog duma neturi tiesos kištiesi į laivyno ministerijos reikalus. Tuom jis prieš savę sukėlė visą dumą. Girdėt buvo balsai reikalaujanti pasitraukimo nuo vietos laivyno ministerio. Peikė ministerį ir reakcijonieriai. Reikia todėl neužilgio laukti susikirtimo dumos su randu, kas gali pagimdyti išvaikymą ir trečiosios dumos. Na, o kas bus paskui? Dar labiau susiaurinti rinkimo teises, kaip jos susiaurintos dabar, jau negalima.

|| Maskolijos iždo ministeris nuo dumos pareikalavo dar prieš biudžeto užgyrimą, užgirti tuojaus paskolą 100 milijonų doliarių. Paskola ta, kadangi užrubežiai nenori skolinti, bus užtraukta Maskolijos viduriuose. Iš tų pinigų: 50 milijonų doliarių eis uždengimui nepritekliaus šių metų, 8 milijonai sušelpimui baduojančių gyventojų, 30 milijonų kariumenės ir laivyno reikalams.

|| Kadangi ant Baltiškų jurių siautė vėtra, tai caras pabugo laivu keliauti pasitikti ant jurių Anglijos karalių; jis į Revelį iškeliavo gelžkeliu.

|| Peterburgo teismas perkra[illegible] nėjo bylą 13 viršininkų socijali[illegible] partijos komiteto. Teismas pas[illegible] rė jiems lengvesnes bausmes [illegible], galima buvo tikėti: du apkaltinti[illegible] su visu išteisino, du gavo 8 mėne[illegible] nesius kalėjimo, likę vi[illegible]atųs ly[illegible] kalėjimo. [illegible]ius mėnesiu[illegible]

|| Montenegro sostapilėj miestė Cetinija prasidėjo byla sukalbininkų ant gyvasties Montenegro kunigaikščio Mikolo, pas kuriuos rado dinamito bombas. Sukalbininkai teisme apreiškė, jog rastos pas juos bombos padirbtos, prisakius Serbijos sosto įpediniui Jurgiui, serbiškų artilerijos oficierų. Manoma mat buvo išversti Montonegro sostą, užmušant kunigaikštį Mikolą ir Montenegro kunigaikštystę prijungti prie Serbijos. Dėl to apkaltintų pasakymo prietikiai terp Serbijos ir Montenegro teip pagedo, kad laukia pertraukimo diplomatiškų susinešimų, iš ko gali užgimti ir tikras karas.

|| Iš paskutinių, atėjusių iš Persijos žinių matyt, kad šacho sostas ne tvirtai laikosi, jis mano su visu atsisakyti nuo sosto. Kadangi sostapilyj jam per karšta, tai šiuom kartu jis mano pasitraukti į laukus. Berlynan atėjo žinia, jog šachas iš savo rumo pabėgo į maskoliškają ambasadą, bet žinios tos ne patvirtino vėliau atėjusios. Tiek vienok žinia, kad Persijoj rengiamas žmonių sukilimas.

|| Renkant Prusų seimo atstovus, išrinko išviso šešis socijaldemokratus; daugelyj apskričių reikia rinkti antru kartu, nes renkamiejie negavo pakaktinai balsų. Antriejie rinkimai atsibus seredos dieną.

|| Paryžiuj, 7 d. berželio likosi papiautas 77 metų turtingas bankierius August Remy. Užmušėjų iki šiol nesusekė. Pavogta nemažai pinigų ir brangesnių daiktų.

|| Laike smarkios audros pražuvo prie vakarinių Australijos pakrančių daug žemčiugų gaudytojų laivelių. Paskendo 40 laivelių. Prie to prigėrė 270 žmonių.

|| Meksike, aplinkinėse Juonato siautė audra su debesų praplyšimais. Užgimusiuose nuo to tvanuose prigėrė 20 žmonių.

|| Dėl uždraudimo skaityti lekcijas profesoriui Wahrmundui Insbruko universite, Austrijoj streikuoja 20000 augštesniųjų mokyklų studentų. Visi studentai streikuoja Grazo ir Pragos universitetuose. Vindobonos universitete streikuoja didesnė pusė studentų ir profesorių. Iki šiol studentai dar saugojasi riaušių, bet valdžios jų laukia.

|| Anglijos karalius ir karalienė, 5 d. berželio iškeliavo jau į Maskoliją. Su karaliumi išvažiavo ir Anglijos užrubežinių reikalų ministeris.

|| Koreoj dar vis atsitinka kruvini susirėmimai sukilusių gyventojų su japoniška kariumene. Į 9 dienas buvo 59 susirėmimai; kuriuose 372 koreonai likosi užmušti, o 55 suimti.

|| Prusuose, 3 d. berželio atsibuvo rinkimai seimo atstovų. Šiuom kartu išrinko penkis socijalistus: keturis iš Berlyno ir vieną iš Hanovero. Iki šiol dar Prusų seime socijalistų atstovų visai nebuvo. Jie vienok ne pakreips Prusų politikos, kadangi seiman pateko vieton liberalų, kurie teipgi ne buvo rando pritarėjais.

|| Sulyg sutarimo Amerikos ir Anglijos krasos, nuo dabar iš Amerikos Anglijon ir iš Anglijos Amerikon, siunčiant laiškus, užteks prilipinti tik 2c. markę. Manoma ir su Prancuzija padaryti tokį jau sutarimą.

|| 3 d. berželio, nuo kapinių Montmartre likosi pergabentas į panteoną, kur ilsisi kunai savo darbais pagarsėjusių prancuzų, kunas garsaus pranzuciškojo raštininko Emilio Zola. Klerikališkiejie laikraščiai nesigaili purvų Zolai. Bet klerikalai visuose kraštuose nieko geresnio ir neįstengia sugrabalioti. Drabstymas purvais tai jų paprastas ginklas.

|| Voroneze, Maskolijoj, už užpuolimą ant gubernator. Bibikovo likosi pakarta 25 metų mokytoja Teodorova.

|| Pasitraukus nuo vietų Finlandos ministeriams, jeneral gubernatorius pasiulė ministerių vietas kitiems, bet nerado tokių, kurie panorėtų priimti.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

ginkluotos. Varšavą apsupo abazai maskoliškos kariumenės. Maršalkas Malachovskis trukdė veiklumą seimo dėl buvimo sostapylėje maskoliškos kariaunos. Čartoryskiai nesirupino pertraukimu apsvarstymų, ir maršalku seimo aprinkta Adomas Čartoryskis. Norėta pervesti reformos, bet Prusai ir Rossija tiktai iš dalies jas teleido. Bet po įtekme Čartoryskių tvarka tapo užlaikyta; taip-gi "aprubežiavo valdžią kunigų ir visų urėdininkų vainiko, įsteigė vietininkystes (komisijas), kurios trumpino tikslumą anųjų, pakėlė karaliaus svarbą, paduodami į jo rankas suteikimą mylistų ir nagrinėjimą svarbesnių ginčų ir parengė pradžią prašalinimui ano pavojingojo liberum veto" (Goehring). Ant penties Branickio ir Radivilo Čartoryskiai pasiuntė savo milicijas ir maskolių kariumenę. Branickis priverstas buvo padėti komandą Lenkų kariumenės ir pavesti ją laukiniam vainiko hetmanui W. Rzevuskiui, ir pats išvažiavo į Vengriją. Radivilas, nors pergalingas pas Slonimą, bet išstumtas maskolių kariaunos iš Lietuvos, įsiveržė į Podoliją, iš kur nukako ant turkiškos territorijos. Triumphuojanti generališka lietuviškoji konfederacija atėmė nuo jo urėdus, lobius ir garbę. Tai-gi nutilo šalyje ginkluotas pasipriešinimas prieš "familiją" ir prieš gelbstinčią aną rusiškąję kariumenę. Dabar Prusai ir Rossija tiesiok išsitarė už liet. stalininką Poniatovskį. Rinkimų seime po lazda tarno "familijos", Juoz. Sosnovskio, liet. raštininko, 7 d. rugsėjo įvyko išrinkimas Poniatovskio, Stanislavo Augusto, nors Čartoryskiai jo neapkentė. Po rinkimų neužganėdintiejie — net Branickis — perėjo po šalies "familijos". Vienas Radivilas, nubaustas dekretu liet. konfederacijos, gyveno už rubežiaus, veltui klupščiodamas pagelbos nuo Europos rumų.

13. STANISLAVAS AUGUSTAS PONIATOVSKIS (1764-95).

Vainikavimas, pagal nutarimą konvokatyviškojo seimo, atsibuvo Varšavoje, kur 32-metis Stasys Augustas parodavojo ne lenkiškuose, bet senoviškuose drabužiuose! Vainikavo seimas Varšavoje po lazda Jackaus Malachovskio, Piotrkoviškio starasto, patvirtino reformas konvokacijos, ir dar jas paplatino. Lietuviškoji generališka konfederacija tapo tiesose sulyginta su lenkiškaja, ir nežiurint į prieštaravimą hetmano Massalskio, įsteigta tapo lietuviškoji kariumenės komisija, o panaikintas lietuviškas yždo tribunolas. Suvienytos konfederacijos tapo toliaus palaikytos pervedimui reformų. Tame seime vakansus apturėjo tiktai šalininkai "familijos": be lenkiškų urėdų, lietuvišku pakancleriu tapo Ant. Przezdzieckis, urėdas Vilniškio vaivados, prašalinus Radivilą, teko Mikolui Oginskiui. Broliai karaliaus, Kazimieras, Andrius ir kn. Mikolas įgijo vardą kunigaikščių. Kolbušoviškė tranzakcija, taip naudinga "familijai", tapo patvirtinta. Nutarta lėšomis viešpatystės ant rinkos Vilniuje pastatyti paminklą kunigaikščiui Mikolui Čartoryskiui.

a) RADOMIAUS KONFEDERACIJA IR DELEGATIŠKAS SEIMAS.

Nors su pagelba Rossijos Čartoryskiai laimėjo viršų, tačiaus jiems nepatiko kam konvokacijos seime Kayserlingis, remiamas Prusų pasiuntinio, Benoit'o, neleido panaikinti liberum veto. Prieg tam vainikavimo seime Rossija reikalavo užkabintinai atkirstinės sądoros ir pristojo ant padidinimo armijos iki 50000 vyrų, ir reikalavo palengvinimo dissidentams. Čartoryskiai, matydami, kad Lenkija taps įtraukta į siekius carienės ir bus prigulminga nuo Rossijos, atmetė abidvi propoziciji, kas Rossijai labai nepatiko. Mirus Kayserlingiui (1764), jo guvus įpėdinis, general-majoras Mikalojus Repnin ėmė panaudoti visus įrankius savo dvaro labui, rasdamas atramą karaliuje, kurs carienei dėkingas buvo už Lenkijos sostą. Karalius buvo rods mokintas, sumanus, gudrus ir lipšnus apsiėjime, bet neturėjo trivalnumo darbuose, už tai jį carienė vadino vaško lėle. Ėmė net pinigus nuo carienės, ir iš tikrųjų buvo įrankiu Rossijos, taip jog Repnin galėjo rašyti carienei, jog karalius "*musų* reikalus be vyliaus skaito *savais* reikalais"!

Idant dabar atkaklius Čartoryskius pažeminti, Rossija liepė paprastame seime 1766 m. Repninui vėl panaujinti dissidentų reikalus. Šlėkta siuto ir rengėsi priešintiesi lygtiesybei dissidentų; galva oppozicijos, Kajėtonas Soltykas, Krokavos vyskupas, ragino kunigiją laikytiesi prieš pažeminimą katalikystės. Repnin grasino, kad 40000 maskolių įsiverš į respubliką. Šlėkta pyko ant Čartoryskių, kurie pamasino Rossiją ant tokių grasinimų. Spalių mėn. 1766 m. susirinko paprastas seimas Varšavoje po lazda Celestino Čaplico, pakamarinio Lucko. Krokavos vyskupas karštoj kalboj ragino šlėktą, kad tie, kas proponuos reformas dissidentams, butų skaitomi vyliugiais ir kad jų lobiai taptų konfiskuoti; šlėkta tiko. Repnin siubavo, bet gavęs aštrias instrukcijas nuo carienės, prikalbino dissidentus paduoti karaliui ir seimui prašymą sugrąžinti jiems senas religiškas laisves, ir pats reikalavo viešos audiencijos nuo luomų. 4 d. lapkričio 1766 m., jis viešai apskelbė reikalavimus carienės ir ant rašto juos padavė karaliui. Už dissidentus stojo taip-gi pasiuntiniai Prusijos, Danijos ir Anglijos. Seimas liepė vyskupams išdirbti projektą tiesų dissidentams. Nutarta patvirtinti senas tiesas kitatikiams, tik kad vyskupai, peržvelgę skundus dissidentų, savo deciziją įneštų į metriką (skrypt do archiwum). Tai-gi vyskupai nutarė: laisvę laikymo dievmaldystės bažnyčiose ir cerkvėse, taip-gi namuose; atnaujinimą šventnamių, pagal tiesas iš 1717 m.; laidojimą numirėlių ant kapinių; išėmimą bylų protestonų ir disunitų iš po jurisdikcijos katalikų bažnyčios; atliuosavimą kunigijos tų tikėjimų nuo mokesčių užimant urėdus. Taip-gi reikale reformų oppozicija laimėjo. Kancleris Zamoiskis reikalavo, kad mokesčių reikalai butų nusprendžiami teismo budu (figura judiciaria), beje daugumu balsų. Oppozicija, jausdama, kad čion einasi apie tramdymą liberum veto, protestavo ir ją rėmė tame Rossija ir Prusai. Tai-gi tapo nutarta, kad tiktai vienbalsiai galima užgirti įstatymus dalykuose: 1) naujų mokesčių, 2) padauginimo kariumenės, 3) apskelbimo karės, ir 4) suderinant traktatus! Pastaru darbu seimo buvo paleidimas generališkos konfederacijos abiejų tautų, tai-gi sugrąžinimas atgal liberum veto....

Nutarimai seimo Čaplico buvo pergale oppozicijos, o praloša Čartoryskių. Rods ir Rossija tiktai pusiau telaimėjo, ir todėl carienė nesislėpė su piktumu, ir todėl rįžosi iš visų pajiegų pervesdinti savo užmačią.

Veikiai po seimui Panin parašė Čartoryskiams gromatą, užklaudamas, ar jie norės padėti kitatikiams, jeigu tie užmegs konfederaciją ir šauksis globos carienės. Čartoryskiams atsisakius, Peterburgo rumas rįžosi persimesti ant oppozicijos pusės, ir neprieteliams Čartoryskių grąžinti jų pirmnykštę stovenę, jeigu sutiks ant lygtiesybės dissidentų. Dabar tai dissidentai atgavimui lygių tiesų su katalikiška šlėkta užmezgė konfederacijas: did-ir mažlenkiškiejie Toruniuje, po maršalku liuteriu Jurgiu V. Golču, o lietuviškiejie Sluckė po maršalku kalvinu Jonu Grabovskiu, generolu respublikos kariumenės. Kovo mėn. 1767 m. konfederacijos apskelbė manifestus su skundais ant priespaudos ir skriaudų ir šaukėsi protekcijos carienės ir karalių Prusų, Švedijos, Anglijos ir Danijos. Delegatai nukako pas karalių, prašydami, kad ganėdintų reikalavimams konfederacijų. Karalius su duma senate nutarė sušaukti nepaprastą seimą spalių mėn. 1767 m.

Podraug rišosi konfederacijos katalikiškosios šlėktos, su gresmesniu politišku programu. Kn. G. I. Podolskis, vainiko referendorius, ir maskolių pulkininkas Vosylius Karr ir baronas Otto Igelstroem kurstė šlėktą prieš "familiją" ir karalių po rumus ir dvarus, žadėjo net remti detronizaciją karaliaus, jei tik tauta pristos ant lygtiesybės dissidentų. Šlėkta visur konfederavosi, sako skaitlius susikonfederavusių siekė į 80000 šlėktos. Karalius, išsigandęs, prašė Rossijos protekcijos, ir mirus Liubenskiui, atidavė primasystę Podoskiui, žmogui nelabo budo.

Lietuviškos konfederacijos susivienijo į generališką po lazda Stasio Brzostovskio, starastos Bystricos; o maršalku generališkos Lenkų konfederacijos Repnin apsirinko išguitinį Radivilą "Panie Kochanku", kurs gyveno Drėzdene ir veltui troško sugrįžti į šalį. 1767 m. Rossija su juomi pradėjo negocijacijas, žadėdama jam sugrąžinti jo lobius ir seną stovenę, jeigu jis veiks pagal norą carienės. Radivilas prižadėjo visumet priklausyti prie maskoliškos partijos ir kaipo sądraugą priėmė pulkininką Karr. Tad su triumphu grįžo Radivilas po 3-metinio išgujimo į Lietuvą, ir universolas liet. gener. konfederacijos grąžino jam lobius ir dignituras, ir potam atkako į Radomių, kur turėjo užsimegzti lenkų generališka konfederacija. Čion pulkininkas Karr perstatė susirinkusiai šlėktai jau gatavą projektą akto konfederacijos: kad konfederacija užmezgama sulyginimui tiesose dissidentų ir išprašymui nuo Rossijos gvarantijos respublikoniškoms laisvėms, kad konfederacija užsimezga prie karaliaus, ginant jo tiesas ir prerogatyvas. Šlėktai nepatiko, kam ne taps detronizuotas karalius, kurį dabar Rossija rėmė, kada jis pažadėjo jai nuolankumą. Kada Karr atsisakė daryti atmainas akte, šlėkta galiaus pasirašė ir vienbalsiai apšaukė Radivilą generališku maršalkų. Velijant Karrui, delegatai važiavo pas karalių į Varšavą, ir gromata tapo pasiųsta Repninui su prašymu, kad carienė paimtų globon tiesas ir respublikoniškas laisves!! Liepos mėn. 1767 m. Radomiškė konfederacija persikėlė į Varšavą, kur susivienijo su lietuviška. Tad tapo pasiuntiniai paskirti pas carienę į Maskvą, ir išsiuntinėti universolai į seimelius. Tuose-gi seimeliuose operavo hetmanas Branickis, vyskupai: Soltykas Krokavos, J. Zaluskis Kyjevo, Ad. Krasinskis Kamienieco ir kiti, ragindami šlėktą spirtiesi prieš dissidentus. Paškviliuose ir satyrose visur juodino ir išjuokė dissidentus. Kunigai iš ambonos perkunavo ant jų, ir žmonės meldė Dievo, kad gelbėtų religiją, ėsančią pavojuje!

5 d. spalių atsidarė seimas po lazda maršalko gener. lenkų konfederacijos Radivilo. Pirma propozicija buvo: aprinkti delegatus nuo senato ir pasiuntinių trobėsio taryboms su Repninu reikale sulyginimo tiesose dissidentų, naujo respublikos surėdymo ir sądoros su Maskolija. Delegatai sudarys projektus, o seimas priims ir suteiks jiems įstatymiškumą. Prieš tokį Repnino projektą pakilo protestas, reikalauta apsvarstymų visame komplete seimo, pasitikint, kad daugumas neleis įsikunyti maskolių sumanymams. Tad Repnin nakčia, 13 į 14 spalių suimdino vyskupus Soltyką ir Zaluskį, taip-gi laukinį vainiko hetmaną Vaclavą Rzevuskį ir jo sunų Severiną, Podolijos pasiuntinį, nuvežė į maskolių abazą už Vyslos, o potam į Kalugą. Seimui ant to gvolto skundžianties, pats karalius velijo atsiduoti mielaširdystei carienės, kancleris Zamoiskis pasidavė į dimisiją. Repningi atsakė Lenkų-delegatams, kad suiminių neatliuosuos ir kad niekam nereikalauja aiškinti tai, ką darąs. Galiaus Repnin laimėjo: seimas pristojo ant delegacijos ir ant limitos seimo, kurs patvirtins parengtus projektus be galėjimo juos atmesti. Iš surašo, Repnino sudėto, karalius paskyrė 20 senatorių, Radivilas 48 pasiuntinius, po 16 iš kiekvienos provincijos. Seimas tapo atidėtas iki 1 d. vasario 1768 m. Delegacijoje radosi tad atviri šalininkai Rossijos ir nepriegulmingi ukėsai; tarpe pastarųjų buvo Čartoryskiai: liet. kancleris ir generolas Podolijos žemių; buvę maršalkai seimų: Jackas Malachovskis ir Celestinas Čaplic; Ant. Tyzenhaus liet. priedvarinis payždininkas, Petras Bohomolec, pasiuntinis Vytebsko ir kiti. Be tų sąnarių delegacijos, dalyvavo jos darbuose dissidentai: pravoslaviškas Mohylevo vyskupas Jurgis Konisskis, maršalkai konfederacijos Toruniškės ir Sluckinės, be keletos kitų. Pirmsėdžiu buvo primas Podoskis, nors apšnekas vede.... Repnin. Delegatai sudėjo štai kokius projektus:

Dissidentai gauna pilną lygtiesybę su katalikais, kaip laisvėj tikėjimo, taip politiškose prerogatyvose. Ediktai, prieš juos išleisti, visi tampa panaikinti. Jiems valia statytis kirches ir cerkves, o atimtas po 1717 m. katalikų, turi tiesą atjieškoti. Malšymui religiškų ginčų įsteigta maišytas teismas (judicium mixtum) iš 8 dissidentų ir tiek pat lotyninkų. Karalius bus tiktai katalikas, ir perėjimas iš katalikystės į kitą tikėjimą skaitosi kriminališku nusidėjimu. Įvesdinti tautišką bažnyčią Repninui ir Podoskiui nenusisekė. Kaipo kardinališkos tiesos tapo užtvirtintos: rinkimas karalių, liberum veto ir prerogatyvos šlėktos (su menkomis atmainomis prietikiuose pono su chlopu). Vienabalsumas turi buti: 1) mokesčiuose, 2) padidinime skaitliaus armijos, 3) suderinant traktatus, 4) apskelbiant karę ar nutariant taiką, 5) atmainant: valorį monėtos ir 6) prerogatyvos ministrų, 7) tvarkoje seimų ir seimelių, 8) organizacijose tribunolų, 9) leidžiant karaliui pirkti lobius ir 10) sušaukiant visumenišką išsirengimą. Tiktai ekonomiškuose dalykuose karalius už parėmimą dissidentų reikalo išprašė decidavimą daugumu balsų.

Atmaina prietikiuose pono su chlopu tik menku buvo atbalsiu nekurių sąnarių delegacijos. Po balso Leščynskio ("Głos wolny, wolność ubezpieczający") netruko atsišaukimų varguolių labui, ypatingai laikraštyje "Monitor", kurs ėmė iš Varšavos išeidinėti nuo 1765 m. Mėginimai reformos buvo privatiškai bandomi. 1733 m. magistratas miesto Poznaniaus pripažino pavaldiniams savo kelių kaimų ypatišką laisvę, suteikė jiems savyvaldystę ir aprubežiavo mokesčius. Tokius įsakymus išdavė savo dvarams Kališiaus vaivadystoje kustošas katedros Poznaniaus, kn. Raulas Sviniarskis. Siemiatyčiuose, Pagiriuose, įvesdino reformas kunigaikštienė Jablonovska; Mozurijoje, Bieżuniuje, kancleris Zamoiskis; karališkuose Prusuose Ignas Przebendovkis. R. Jablonovskis delegacijoje įnešė projektą atliuosuoti chlopus nuo baudžiavos ir užtikrinti jiems teisdarystą, bet Repnin uždraudė tą svarstyti. Sutiko tiktai atimti nuo pono tiesą ant gyvasties ir mirties (vitae et necis) valdinių. Už kriminališką prasižengimą valdinis turi buti teisiamas ne pono, bet kunigaikštiško teismo, gradzko, arba miestinio. Bajoras užmušantis chlopą tyčiomis bus baustas ne grivinomis, bet kaklu, pagal įsakmę lietuviško statuto.*)

Iš reformų Čartoryskio vienatinai išliko komisijos yždo ir kariumenės. Tribunolas vainiko, su padalinimu užvezdinti konvokacijos seime, tapo panaikintas, teismus daryti turi pamainais: vieną met Piotrkove Didlenkijai, Lvove Mažlenkijai, kitą met — Kališiuje ir Liubline. Hetmanai gavo senatorystę. Kunigaikščiui Augustui Sulkovskiui sutvėrė naują vaivadystą Gniezno. Suteikė indigenatus pagelbininkams Repnino: Karrui, Igelstroemui ir keliems maskolių generolams. Lygtiesybė dissidentų ir kardinališkos tiesos, formoje traktato tarp respublikos ir carienės, negali buti atmainytais be leidimo Rossijos. Tokiu budu įvyko *gvarantija* Maskolijos!

Seimas klausėsi nutarimų delegacijos tyliai, tiktai jaunas Prusų pasiuntinys Juozas Vybickis, pertraukė skaitymą traktato tarp Lenkijos ir Rossijos ir protestavo prieš jo įtalpą. Kilo pamišimas, ir Vybickis, pasprukęs iš svetainės seimo, išvažiavo iš Varšavos. Pastarame posėdyje seimo nutarimai delegacijos tapo priimta ir parašai po jais padėti.

b) BARIŠKĖ KONFEDERACIJA.

Ta pati šlėkta, kuri už detronizaciją Stasio Augusto ir už suardymą reformų Čartoryskių pasirengusi buvo patarnauti carienei reikalę dissidentų, pakėlė prieš Rossiją ginkluotą protestą. Siekiu judėjimo buvo: atliuosuoti respubliką nuo svetimos įtekmės, detronizacija Stanislavo Augusto ir ypatingai sugrąžinti katalikystei privilegiruotą stovėnę. Vyriausiu kurstytoju prieš Rossiją buvo Kamienieco vyskupas Krasinskis, kurs su keletu dvasiškų senatorių sutikę buvo ant Radomiaus konfederacijos, tačiaus su pasarga, kad neužkliudytų prerogatyvų katalikystės. Ant seimo pats nevažiavo, gundė Soltyką apleisti Varšavą, užmegzti konfederaciją ir jieškoti pagelbos Turkijoje, Austrijoje ir Prancuzijoje. Gyveno incognito Austrijos Silezijoje, Ciešyne, iš kur sątaravosi su politiškais draugais. Jo mintį įgyvendino starasta Juozas Pulaskis, ir brolis Mikolas Krasinskis, — abu pasirašę ant akto Radomiškės konfederacijos.

60-metis Pulaskis su M. Krasinskiu vyko į Lvovą, o savo sunus pasiuntė į Rusiją rinkti kariumenę. Potam kako į gintuvę Bar, kur jau rado keletą šimtų ginkluotos aplinkinės šlėktos; čion 29 d. vasario 1768 m. tapo surašytas aktas konfederacijos. Konfederacija susiformavo apgynimui katalikų tikybos ir senų laisvių respublikos; prie jos neprileido liuteronų, kalvynistų ir disunitų. Maršalku buvo Mikas Krasinskis, o regimentoriumi senis Pulaskis. Vienlaik su konfederacija čion užsimezgė religiška brolija "kavalierių švento kryžiaus" gynimui katalikų tikybos krauju ir gyvasčia; sąnariai nešiojo ant širdies išsiutą kryžių, o už patarlę priėmė šauksmą: "Jėzus, Marija!" Perdėtiniu brolijos buvo prioras karmelitų, kn. Morkus Jandolavičius, kurs Rusijoje skilbo už stebuklų darytoją ir pranašą.

Tad Varšavoje Stasys Augustas sušaukė senato dumą, ką daryti? Diduma senatorių pritarė karaliui, kad pasiųsti populiarišką generolą Andrių Mokronovskį, idant prikalbintų šlėktą iškrikti, o jeigu nesisektų, tad Repnino prašė, idant gelbėtų su maskolių kariumene. Repnin, ilgai nelaukdamas, sutraukė kariumenę, ir drauge su Lenkais po vada Fr. K. K. Branickio, pasiuntė į Rusiją išvaikymui konfederacijos. Dalis konfederatų pabėgo į už Dniestrę, į Moldaviją. Pulkininkas Giżyckis gynėsi Bare, bet gen. Apraksin paėmė; o Krečetnikov įėmė Berdyčevą, ginamą Kazio Pulaskio. Podraug piet-rytinėse vaivadijose kilo maištais haidamakų (kazokų) ir pravoslaviškos liaudies, kurie grasino išnaikinimu katalikų Rusijoje. Tad įvyko skerdynės Humaniuje, miestelyje Kyjevos vaivadijoje, prigulmingam Fr. S. Potockiui, kur buvo subėgę 20000 aplinkinių žmonių. Valdovas Humaniaus, M. Mladanovič, pasiuntė prieš haidamakus po vada Zaporožco Maksimo Železniako pulką kazokų po vada Gontos. Bet tas susivienijo su haidamakais, ir atėję, įėmė miestelį ir žmones išskerdė. Železniakas apsiskelbė hetmanu kazokų, o Gonta kunigaikščiu Humaniaus, ir savo kariumenę pasklaidė po aplinkę. Tad carienė manifeste savo papeikė haidamakus ir liepė savo kariaunai nubausti maištininkus. Gen. Krečetnikov maskoliškus haidamakus su Železniaku išsiuntė į Siberiją, o lenkiškus išdavė Lenkijai, kuri suiminius gintuvėse karstė, o Gontą nuteriojo pas Mohylevą, ilgai kankinę; likusius chlopus žiauriai kamavo lenkiškas abazninkas, Juozas Stempkovskis. Dar 1769 m. pasiantrino maištai Tymenkos, Pačenkos ir Zurbos, bet Lenkų kariumenė jų tuntus išvaikė.

Bet tuomi tarpu, kada kamandos maskolių ir lenkų vaikėsi Bariškius Rusijoje, prasidėjo judėjimas vakarinėse ir šiaurinėse vaivadijose. Mezgėsi konfederacijos Krokaviškiuose po lazda Miku Čarnockio, Sandomieriškiuose po lazda Petro Potockio, Sieradiškiuose po Juozu Bierzynskiu, žemėje Gostyniaus po Miku Dzieržanovskiu; Lietuvoje sukilo: Simanas Kossakovskis, Kazėla, Medekša ir tt. Visoki avanturninkai rišosi į kruvas plėšimams. Tačiaus iškrikę tuntai ne ką įgalėjo, tiktai karė Turkijos su Rossija suteikė konfederatams geresnį prospektą.

Mat šimtininkas zaporožcų, Šyto,, bevydamas konfederatus, perėjo per rubežių ir Baltoje išzurdojo Žydus ir Turkus. Tad Porta savo manifeste 22 d. rugsėjo 1768 m. kaltino Rossiją už maišymąsi į elekcijas ir valdžią respublikos ir už laikymą Lenkijoje savos kariumenės. Podraug chanu Krimo ji paskyrė Lenkams prilankų Krim-Gerejų, ir Chocime atmainė pašą — rods ne be įtekmės Francuzų pasiuntinio Konstantinopolyje, Vergennes, ir Baro konfederatų, ypatingai Bariškių, kurie kaltino senį Pulaskį už per ankstų pasikėlimą. Už akių jie atėmė nuo jo generališką regimentorystę, paskirdami į jo vietą Joakimą Potockį; patį Pulaskį suėmė, ir jis pasimirė iš susikrimtimo, ar gal tapo nusmaugtas urvuose pylies Chocimo! Karė su Turkais įkvėpė konfederatams viltį pergalės. Carienė atšaukė Repniną, į jo vietą pasiųsdama kunigaikštį Volkonskį. Net Stasys Augustas ir Čartoryskiai permainė savo pastovą. Mat nelikus Repnino, karalius atšaukė nuo mušiavietės Branickį ir pats susiartino su Čartoryskiais; ketino susitaikyti su konfederatais, rengė karės magazinus ir suėmimą kunigaikščio Volkonskio. Į karę su Rossiją rengė kunigaikštis Augustas Čartoryskis, su konfederatais slapta susinešinėjo Stasys Liubomirskis. Bet intrigos pačioj konfederacijoje sudarkė plianus dvaro.... Dignitoriai konfederacijos — primasas Podoskis, payždininkas lenkų Theodo-

(Toliaus bus).

AIRIJA.

Lapai iš Istorijos Airijos.

Parašė A. Janulaitis

(629000 deš.). Airijoj kas labiaus reikalavo, tas ir gavo. Tik ketvirtoji dalis atimtos žemės sugrąžinta savininkams.

Dabar pažiurėkime į kovų pasekmes. Išnykus respublikai, sugrįžus karališkai valdžiai (1660 m.) iš 11 milijonų akrų visos Airijos žemės katalikų rankose tebuvo 2 milijonu. O po revoliucijai 1688 m. jie beturėjo 1 milijoną akrų, vadinas vienuoliktą dalį žemės, bet ir ta žemė buvo nelygiai padalinta; ji priklausė 5—6 šeimynoms, nors ir katalikų tikėjimo, bet anglų gimimo. Katalikų skaitlius baisiai sumažėjo: ant vieno protestanto išpuola tik 4 katalikai.

Naminė karė pasibaigė. Kraštą valdė anglų nausėdžiai, čiabuviai airiai nurimo visai. Retai net atsitikdavo žmogžudybės. Praslinko ištisas amžius, o maišto tenai nebuvo. Buvo pačioj Anglijoj du maištu, o Airija nesijudino. Anglų valdžia galėjo jau atimti dalį ten esančios kariumenės. Žmonės tarytum apmirė, nuo visoko atgriso. Buvo gabių airių katalikų, darbščių vyrų, bet jie buvo kituose kraštuose; juos rasi visur, bet ne Airijoj. Daug buvo galima rasti išsimėčiusių po visą pasaulę, pragarsėjusių airių, visi darbštesniejie bėgo iš ten, todėl ir nebuvo galima laukti maišto. Anglijoj žmonės išgaudavo naujas teises, bet airiai jų nematydavo. Didžiausi mylėtojai laisvės iki paskutiniam kvapui buvo priešingi sulyginimui teisėse airių katalikų su anglais protestantais.

III

Airija tapo nuveikta. Spaudė airius iki šiol iš politiško atžvilgio, dabar prisidėjo dar ėkonomiškas prispaudimas. Ką buvo palikęs užkariautojas anglas, ko nepaėmė puritanų ar anglų kunigas, tą dabar traukdavo į savo kišenių ponas (landlord'as). Darė tai tiesotai, pagal įstatymus. Pirmiaus buvo skirtumas tarp užkariautojo ir nuveiktojo, tarp keltų ir germanų, katalikų ir protestantų, dabar prie to viso prisidėjo dar naujas skirtumas—pono, nuomininko (randauninko) ir darbininko. Iš vienos pusės — keltai, katalikai, proletarai, iš kitos pusės — germanai protestonai, dvarininkai. Pirmiaus skauzdavo su kardu, dabar tą atliko įstatymai su įvairiais, painiais galvojimais; šie slėgė nematomai.

Įdomus valdžios pasilaikymas su Airijos protestantais. Reformacijos laikuose šelpė jos, matė juose apaštalus anglų tikybos ir tautos; jie Airijoj buvo ramsčiu kovose su airiais. Praėjo pašėlimas dėl tikybos, dievaičiu tapo pinigas ir kapitalas, airiai numalšinti ir nebepavojingi, ir santikiai atsimainė. Nors anglai teippat, kaip ir senovėje su veidmainingu dievobaimingumu šventė šventadienius, bet jau apie anuos apaštalus užmiršo, nebesirupino jais. Airijos protestantai, valdžios palaikomi iš pradžios, turintiejie privilegijas, pagaliaus praturtėjo, ir jau anglai matė juose savo priešus, kurie reikia nuveikti.

XVII amž. Airijos pietuose prażydo gelumbių pabrikai, kurias audė iš avių vilnų. Londono vaizbunai siunčia savo valdžiai prašymą, kad ji kaip norint pragaišintų gelumbių pabrikus Airijoj. Valdžia paklausė. "Aš viską padarysiu, tarė karalius Vilimas III, dar kątik nuveikusis katalikus airius: kas nuo manęs priguli, kad Airijos gelumbių pabrikus nustelgti ir visai išnaikinti". Ir 25 kovo 1699 m. Airijos parlamentas, susidedąs iš valdžios šalininkų ir jai atsidavusis su vėle ir kunu, išleido įstatymą, sulyg kurio ant skarų, skepetų, gelumbių uždėti tokie muitai, išvežant jas iš Airijos, jog pabrikai negalėjo užsilaikyti. Pirkėjų namie nebuvo, nuvargę visi buvo, o svetur išvežti neleido netiesiais keliais valdžia, norėdama visas svetimas rinkas pavesti Anglijos vaizbunams. Parlamentas, neužsitikėdamas savo teistojams, kurie perkratinėja kiekvieną įstatymą, ar jis yra tiesotas ir turįs vertybę, pridėjo prie to, jog, Airijos teismams nuteisusiems peržengusius tą įstatymą, galima tą visą bylą nagrinėti Anglijos teismuose.

Keistas buvo Airijos parlamentas. Iš pradžių jame buvo vieni gyventojai anglų gardo, vėliaus apėmė visą Airiją. Katalikai negalėjo sėdėti parlamente, o nuo 1727 m. negalėjo buti nė skyrėjais. Taigi parlamente sėdėjo vieni protestantai — daugiausiai ponai (lordai); jiems visuomet reikalinga valdžios globa, ėsant tarp atžagarių jiems airių, kad apgintų, todėl niekuomet jai nesipriešindavo. Berods pramonininkai buvo protestantai, bet jų buvo nedaug, lordai juos papirkdavo. Atstovus rinkdavo nuo miesto ir miestelio. Todėl galima buvo reikalui esant, padauginti tokių "supuvusių" miestelių skaitlių, kur bus tikrai išrinktas valdžios šalininkas.

Priegtam, kaip jau minėjome, parlamentas negalėjo pats įnešti įstatymų, prigulėjo nuo anglų parlamento viršesnybės.

Todėl toks parlamentas buvo nereikalingas: buvo tuščias daiktas, be teisių. O kadangi jisai gana brangiai apsieidavo (skyrimai, posėdžiai, paparkai), renkant vieniems metams, nutarė jo nariai išrinkti naują parlamentą iki mirsiant karaliui. Vieną kartą buvo sumanę kaikurie ponai paskirstyti mokesčius 25 metams, bet dauguma atrado, jog tai bus perdaug, ir sumanymas likosi atmestas. Viešpataujant Jurgiui III (1760-1820) parlamentas buvo išrinktas 8 metams, per tą pakilo balsų kainos, juos perkant.

Airijos parlamentas nuo 1779 m. neturėjo jokios priežiuros sau. Ponams buvo tatai reikalinga, kad apsaugoti savo reikalus nuo karaliaus įsikišimo ir atėmimo duotųjų privilegijų. Per 18 metų jie naudojos tąja laisve spaudimui kitų.

Kokie buvo įstatymdaviai, tokiais buvo ir pildytojai įstatymų. Karaliaus vietininka Airijoj kas antri metai atvykdavo parlamentui adaryti, o šeip nesilankydavo; jų vieta buvo šilta ir gera.

Kad spausti geriaus airius, valdžia pasirupino apkvailinti žmones. Katalikų mokyklas uždrausta laikyti, o į protestantų mokyklas airiai vaikų nesiųsdavo. Svietiškų mokyklų nebuvo tuomet, neturint mokyklų savo tikybos reikėjo apseiti be jų visai. Visus katalikus mokintojus ištremta, o kas jų sugrįžo, tą baudė myriu. Mokintojų ištrėmimui į Indiją, ką greta Amerikos, buvo paskirta po 5 svarus (50 rub.) nuo žmogaus, o vaikus siųsti kur nors į užsienį buvo neleista, kad jie, ten besimokindami, neprisigertų dvasios, atžagarios anglų valdžiai. Kaip mažai rupesčio dėta ant mokyklų Airijoj matyti iš šitų skaitlinių, paimtų iš vėlesnės gadynės: 1833 buvo 789 pradinės mokyklos, o vaikų galinčių mokinties — 107042. Dar 1861 m. iš 803364 vaikų mokinosi 262823, 1871 m. iš 1021700 vaikų mokinosi 363850 arba 36%, 1892 m. iš 1019024 vaikų mokinosi 495254.

Jeigu airis ir gautų mokslą, kur jis dingtų? Valdininku nebus, advokatu, apicieriu teipogi. Net 1703 m. jam buvo uždrausta nuosavai turėti nekilnojamas turtas. Pabrikų, dvarų — jisai negali jų turėti, tik nuomuoti (randavoti) iš anglo. Tas pats įstatymas sutrumpino nuomo laiką iki 31 metų. Nuomas labai didelis — du trečdaliu visų javų atiduodavo ponui.

Anglai ant kiekvieno žingsnio žemindavo airį. Jiems malonu turėti airius kaip bernais laisvų žmonių, tyčiodavos iš to, kas anam buvo brangu. Pav., jeigu airis darbininkas nedirbs kokią šventą dieną, kurios nepripažįsta protestantai, jį nubauzdavo.

Parlamentas uždėdavo mokesčius ant visų gyventojų, žinomas, daiktas, ko blogiau čionai išeidavo airiai.

Teismai buvo negeresni. Teistojais galėjo buti turtingi žmonės, žinomas dalykas, protestantai. Airijos teistojai gyvendavo Londone ir retkarčiais atvykdavo į savo pavietus "teisybės daryti".

Jų sprendimai tik erzindavo žmones. Bet reikėjo klausyti tokių sprendimų, nes už jų nugaros stovėjo anglų kanuolės. Negeresni buvo ir augštesniejie teismai. Katalikas prieš protestantą nesurasdavo teisybės teismuose, jis visuomet prakišdavo.

Prie tų išnaudotojų prisidėjo ir anglų kunigai. Atėję buvo tikros krikščionybės platinti, o ištikrųjų ir negyvendavo čionai, imdavo savo algas iki 500 sv. (5000 rub.), gyveno Anglijoj, savo avelių nematydavo. Kartais ir nebuvo reikalo: jo parapijoj nebuvo protestanto, užlaikydavo jį katalikai. (Dar 1870 m. anglų bažnyčia turėjo lobių iki 16 milijonų svarų (160 mil. rub.).

Katalikus spaudė ir kitaip. Uždrausta jiems buvo nešioti ginklus, negalėjo jie buti globėjais (apiekunais) net katalikų vaikų, negalėjo nė paveldyti nuo protestanto, nė dovanas gauti iš jų. 1698 m. vėl buvo uždrausta airiams-katalikams vesti protestantę, o kunigas už tokias maišytas jungtuves nubauzdavo mirtim, jeigu jis neprirodys, kad nežinojo.

Vienas iš anglų, garsus politikos veikėjas, Burke buvo išsitaręs apie tai šiteip: "Buvo tai puikiausia ir garbingiausia priemonė prispaudimo, kokia tik buvo kuomet nors išrasta sugadinimui žmonių proto, pražudymui tautos, paskandinimui jos varguose ir bėdose, sugadinimui, išvarymui iš jos visų doros ir žmogaus jausmų ir supratimo, sugriovimui viso žmogiško pamato."

Nors ir baisiai buvo nupuolę airiai, bet tokį prispaudimą nebebuvo galima ilgiaus išturėti. Teisybė, dabar jam pakilti buvo negalima; perdaug nustojo spėkų, doros, drąsos. Nuožmųs antpuoliai pradėjus nuo Indriko II, atvykimo (1169 m.) iki mušiui ties Boyne's upe (1690 m.) viską apvertė kitaip. Vienog vargui spaudžiant, badui augant, krintant algoms, ponams laukan varant nejsigalinčius nuomuotojus (randauninkus), atbunda vėl dvasia pasipriešinimo. Atsimainius padėjimui, jisai kitaip ir apsireiškia. Stačiai nebegalima buvo kovoti, prisiėjo įkurti slaptas draugijas. O prie slapstymosi jie buvo nuo seniai pripratę.

Vieną sykį pasirodė toks atsišaukimas: "Viena žemė mus maitina; taigi apkabinkim męs ją ir nesiskirkim su jąja. Ponas (lordas), arba jo užveizda liepia mums išsikraustyti; pasilikim! Ateina kariumenė musų prispirti: priešinkimės, kaip įmanydami, neteisingiems užpuolikams; kad nedorėliai musų nepaglemžtų, nubauskim tuos, kurie tuos nedorus prisakymus išpildo. Kas tiesiais ar kreivais keliais norės atimti iš musų ukį, lai žuna! Ponas, tarpininkas ir agentas, kurs pavaro nuomuotoją, lai žuna mirtim. Ponas, kurs už akrą žemės reikalaus didesnio nuomo (randos), negu męs paskyrėm, lai žuna! Lai žuna tas, kas siulo didesnę nuomą, kuris užima išvytojo nuomotojo vietą, kas per taksaciją (licitaciją) arba kur kitur nuperka atimtą nuomotojo mantą.

"Męs bausime netik kaltininkus pačius, bet teippat kenksim irjų reikalams, jiems patiems; žudysim ne tik gyvulius, ne tik uždegsim jų namus, ne tik mindžiosim jų pievas, javus, bet žudysim jų prietelius, gimines, gėdinsim jų pačias ir dukteris. Ir męs, norėdami buti stipriais, pakeliame tuos pačius ginklus, kuriuos mums atima. Męs silpni, nes

(Toliaus bus).

Iš visur.

|| Voroneže, Maskolijoj, po parengtų išeiti geležkelio traukliniu nuo lytaus pasislėpė 15 netolimo kliošloriaus minyškų. Paleistas traukinys sumankė po juom pasislėpusias minyškas; 15 minyškų likosi traukinio ratų sudraskytų.

|| Morokko sultano Abdel Aziso kariumenės vadovas Bagdani su likučiais sudemoralizuotos kariumenės atkako į miestą Rabat. Mulai Hafig paėmė nelaisvėn visas moteris jenerolo Bagdani ir žada jas parduoti, jeigu jenerolas ne pereis į jo pusę.

|| Vidurinėj Europoj pereitą sanvaitę buvo neišpasakyti karščiai. Berlyne buvo 45° karščio Celciaus termometro (113° Fahrenheito, Amerikoj vartojamo).

|| Ant Kaukazo, mieste Baku, namuose švedo Burtino rado 30 gatavų bombų, daug explioduojančių medegų ir ginklų.

|| Ant salos Trinidad, vakarinėse Indijose, mieste Port of Spain apsireiškė azijatiškasis maras.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Ant Jefferson gatvės, netoli Polk, italijonas Rusonio Baccolino peršovė savo vientautį Enrico Jovina. Abudu su kitais italijonais lankė saliunus ant Jefferson str. ir, žinoma, gerai gerkles vilgė. Terp pasigerusių užgimė barnys, kurias vienok kitiems pasisekė šiaip teip nutildyti, bet Kulboroso saliune nesutikimai atsinaujino; išėjus ant gatvės Buccolino paleido šuvį į Joviną. Jis pataikytas į krutinę, mirtinai užgautas, puolė ant žemės. Šovėjas ir jo draugai pabėgo. Jovina dar nuslinko į netolimą aptieką ir joje pasimirė. Paskui suėmė ir užmušėją ir jis yra jau policijos globoj.

— Pereitos nedėlios naktyj ginkluoti plėšikai užpuolė apsigyvenusį hotelyj Palmer House Ralphą Westen, atėmė nuo jo 45 dol., laikrodėlį ir deimantinį žiedą. Mat jis buvo svečiuose ir paskui vaikiojosi po visokius užkaborius iki 3 val. ryto. Besivalkiojant ir užpuolė ant jo plėšikai. Westen meldė palikti bent laikrodėlį, nes tai tėvo dovana, bet užtai gavo dar gerai per nugarą nuo plėšikų.

— Pereitos nedėlios dieną, negras Louis Jenkens, gyvenantis pn. 184 28 str. susipyko su savo pačia Sarah. Kadangi jos žodžiais pertikrinti neįstengė, tai griebė revolverį ir įvarė ne jai, bet sau kulką į krutinę. Nugabeno jį į ligonbutį. Daktarai pripažino pašovimą, nors ir ne mirtinu, bet labai pavojingu.

— Terp Harrison ir Ashland ave., gatvinis karas užbėgo ant skersai kelio bicykliu važiuojančio 16 metų John Morro ir jį ant vietos sudraskė.

— Pereitą nedėlios diena Chicagoj buvo labai karšta; buvo jau pirmutinio karščio aukos: pereitos nedėlios dieną nuo karščio gabenamas ligonbutin, pasimirė 30 metų Gustav Gruskow.

Redakcijos atsakymai.

Balandeliui iš Montreal. Tas viskas, kas aprašyta korespondencijoj, jau buvo minėta; naujo nieko nėra. Reikia ką naujo, faktus pranešti, ne antrinti vis tą patį po kelis kartus.

DARBININKAS IR FARMERIS.

Kadangi kuone visi lietuviai yra gimę ir augę ant ukės, o atvažiavę čionai tapo darbininkais fabrikų, anglių kasyklų, sankrovų medžių, skerdyklų ir kitokių šakų pramonės, tai vertėtų dabar palyginti buvį darbininko ir ukininko. Pažinodami gerai sanlygas teip darbininko kaip ir ukininko, reikalaujame tiktai padaryti peržvalgą gyvenime tų dviejų luomų žmonių ir padaryti sanmatą, o rezultatas pats apsireikš.

Darbininkas lietuvys Amerikoje, jeigu jis neturi jokio amato ir nepažysta angliškos kalbos, gali gauti darbą tiktai tokiose vietose, kur reikia didelės sveikatos atlaikyti darbą ir kur užmokestis yra menka. Alga paprasto darbininko nuo $1.00 iki $2.00 dienai. Darbas jo yra nepastovus. Jeigu yra geri metai, pakyla straikai ir reikia straikuoti drauge su kitais, ir per tą laiką nėra jokio uždarbio. Jeigu gi laikai yra prasti, tai jam nėra kas veikti jis yra nereikalingas, ir vėl neturi nė darbo nė uždarbio.

Bet nors buva ir geri laikai ir straikų nėra, tai vienok tankiai atsitinka liga, ir tada nustoja dirbęs, o į jo vietą bosas paima kitą žmogų, ir jis pasveikęs turi vėl jieškoti sau kitos vietos, kas tankiai paima daug laiko. Jeigu yra laimingas, ir suranda gerą darbą ir nuolatai dirba ilgą laiką, tai gal atidėti pinigų, kuriuos laike bedarbės ar kitokios nelaimės turi praleisti, ir potam vėl iš naujo pradėti taupinti pinigus.

Yra tai paveikslas darbininko, kuris rupinasi savo ateitimi, kuris savo pinigų nepraleidžia karčiamose ar kitokiems niekams. Bet yra ir tokie, ir tų yra daugiau, kurie nuo savaitės iki savaitės nedatraukia su savo uždirbtais pinigais. Tokiems, nustojus dirbti ir maisto pritruksta.

Iškaščiai gyvenimo kiekvieno darbininko yra teip miestuose, kaip ir kitur gana dideli. Jo uždarbis vargiai padengia visus gyvenimo reikalus, ypač jeigu yra vedęs. Jisai negali gyventi geruose namuose, dėvėti gerus drabužius, lankyti teatrus, leisti savo vaikus į augštesnį mokslą, išvažiuoti vasaros laike dyklaikiui ant tyro oro, valgyti brangesnius ir geresnius valgius, nes tam viskam jo algos neužtenka. Jo skurdus gyvenimas jam atseina kuone tiek, kiek jisai uždirba, ir pertai jis pats nė jo vaikai ir visa šeimyna negali pasitikėti sulaukti šviesesnės dienos, geresnio ir linksmesnio gyvenimo.

Darbininko vienatinė prekė kokią jis turi pardavimui yra jo sveikata. Koliai sveikata tęsia, toliai jis sau maistą padaro, bet nustojęs sveikatos, jis pamato, kad savo amžio darbu neužsidirbo nė ant duonos senesniam amžiui, nė ant trobos, nė ant drapanų, nė ant kitų reikalingų daiktų žmogaus gyvenime. Todėl, buvis darbininko yra sunkus ir skurdas, ir be vilties sulaukimo geresnės ir laimingesnės ateities. Jisai yra visados prigulmingas nuo kitų ponų, jisai turi bijoti suvo perdėtojų, saugotis nepasivėlinti ant darbo, ir, ar serga ar sveikas yra, turi vienodai stengtis savo darbą atlikti, nes kitaip jį nuo darbo atstatys ir tąsyk jis liks be duonos ir be pastogės, o ir jo draugai šalinsis nuo jo. Taigi nestebėtina, kad darbininkai teip rugoja ant savo buvio, ir jieško kelio, kuriuo eidami galėtų atrasti geresnį buvį ir palengvinti savo gyvenimą. Bet kova darbininkų su darbdaviais nedaug kam naudos atneša. Kada darbdaviai sustabdo savo fabrikus ir kitus užsiėmimus, darbininkai arba iš badu miršta, arba turi trauktis į kitas šalis svieto, ką matome šiuose metuose. Taigi rodos reikia jieškoti kitur.

Pažiurėkime dabar į gyvenimą Amerikoniško ukininko arba Farmerio.

Farmerys turi savo nuosavą gabalą žemės, turi nuosavą trobą, nuosavus gyvulius, sveiką orą, vandenį, maistą. Jisai nereikalauja važiuoti nedėliomis į daržus, nes jo ukė yra daržu, kuriame visą savo amžį gyvena.

Farmerys nereikalauja mokėti nuomą, pirkti anglis, jei turi savo malkas; nereikalauja mokėti mokestį už vandenį, nereikalauja pirkti pieną, surį ir sviestą, nereikalauja pirkti bulves ir kitoniškas daržoves; nereikalauja pirkti kiaušinius ir tankiai nereikalauja pirkti mėsą, nes turėdamas savo gyvulius gali sau pasiskersti kokį gyvulį ir turėti sveiką mėsą. Farmerys nereikalauja mokėti už strytkarius, važiuodamas ant darbo, jisai gali savo nuosavais arkliais nuvažiuoti. Žodžiu sakant, farmerys ant geros farmos nereikalauja nieko pirkti kas yra reikalinga maistui, ir per tai jis yra nepriguimingu; jam pinigų krizis yra nežinomas. Jisai dirba ant savo farmos sau, nebijo nieko ir nereikalauja nieko klausyti nė bijoti atstatymo nuo darbo, nė pasivėlinimo ant darbo. Jisai yra karaliumi ant savo žemės ir nereikalauja bijoti jokių kitų ponų.

Bet farmerys, nereikalaudamas nieko pirkti kas link gyvenimo, turi daug prekių pardavimui. Jisai sėja javus ir juos, palaikęs tiek kiek reikia jo reikalams, gali parduoti ir gauti už tai pinigus. Farmeriui užauga gyvulys, jisai jį parduoda ir gauna už jį pinigus. Jis laiko karves, ir už jų pieną gauna sau pinigus. Jisai kuo ilgiau gyvena ant savo žemės, tuo daugiau gauna iš jos pelno. Jo turtas didinasi su kožna diena. Taigi gyvenimas farmerio yra be palyginimo laimingesnis ir linksmesnis, negu gyvenimas darbininko, ir todėl vienatiniu išganymu mųsų lietuvių, yra kibtis prie žemės ir ant jos jieškoti pasiluosavimo nuo svetimo jungo.

Farmerys, sulaukęs vaikų, gali juos leisti pirma į laukininkystės mokyklą, o potam į augštesnį mokslą, nes jisai nereikalauja, kad jam kudikis duoną uždirbtų. Jisai gauna iš savo farmos gana duonos pragyvenimui ir be pagelbos savo kudikio. Todėl, protingas ir darbštus farmerys sulaukęs vaikų ir davęs jiems apšvietimą, netiktai turi iš jų džiaugsmą ir pašelpą savo senatvėje, bet teipogi išpildo savo priderystę sulyg kelimo draugijos į augštesnį laipsnį. Todėl, pageidaujamų daiktų yra, idant visi lietuviai gyvenantiejie Amerikoje, kurie iki šiolei vargo tarnystėje svetimiems ponams, ir nesulauke iš to nė jokios naudos, atkreiptų savo atydą žemdirbystę, pradėtų rupintis apsigyventi ant motinos žemės o trauktis iš miestų ir saugotis jų kaipo ligos.

Žemės apsigyvenimui Amerikoje yra dar užtektinai visiems, nors jau geresnė yra išrinkta, o norint laimingai gyventi ant ukės pirmutiniu daiktu yra turėti gerą žemę, arti turgviečių, sveikame klimate ir apgyventose vietose. Žmogus apsigyvenęs ant prastos žemės vietoje pagerinti savo buvį, dar jį prastesniu padaro ir turi didesnį skurdą kaip budamas miestę, prastu darbininku. Taigi kiekvienas turi saugotis tokių agentų ir kompanijų, kurios pigumu savo žemės nori žmones įtraukti į neapgyventus kampus, ant prastos žemės. Verčiau yra užmokėti už šmotą geros žemės ir brangiau, negu pirkti pigią žemę, kur žmogus visą savo amžį gali nepamatyti geros dienos, nė savo vaikams neužtikrinti gero buvio.

Nemalonu yra teipogi apsigyventi tarpe svetimtaučių. Apsigyvenimas tarp svetimtaučių ženklina nustuojimą tautystės, ir per tai lietuvis, mylėdamas savo kalbą, savo tautą ir norėdamas, kad jo vaikai ant jo vietos apsigyvenę lietuviškoj kalboj, atž. jį melstųs, turi rupintis apsigyventi terp savųjų.

Bet patėmijus, kad laimingam gyvenimui ukininko reikalinga gera žemė, sveikas oras ir vanduo, arti miestai, geležinkeliai ir geri keliai, kuriais jis galėtų savo žemės produktus nuvežti ir parduoti, kyla klausimas, kur tokią vietą surasti?

Tokį klausimą uždavė sau lietuvių kolionizacijos draugovė Chicagoje, Žinyčia, ir per trejus su viršum metus šitą klausimą svarstė. Kada draugystė susitvėrė, iš pradžios nebuvo nė jokio pliano kur jieškoti žemės, kokiame kampe Suvienytų Valstijų. Užmanymas buvo tiktai uždėti lietuvišką kolioniją Amerikoje ir pakviesti prie bendradirbystės tam užmanymui visus lietuvius, kurie myli žemdirbystę, ir kuriems yra pabodę miestai, kasyklos ir kitoniški darbai. Taigi kada draugovė susitvėrė, ir pradėjo visus kolionizavimo dalykus svarstyti, tarpe draugų atsirado visokios nuomonės. Vieni norėjo pirkti žemę pietinėse valstijose ir šiltuose kraštuose uždėti lietuvišką koliniją Amerikoje, kiti gi prilankųs buvo vakarinei šaliai, o treti norėjo traukti į šiaurę. Apie rytus nebuvo nė kalbos, nes rytuose žemė yra perbrangi, ir jau per daug apgyventa, vietoms gi netikusi.

Taigi, apsireiškė reikalingu daiktu ištirti visus kraštus Amerikos, ir padaryti paliginimą, kur ir kokiame krašte yra geriausios išlygos uždėjimui lietuvių kolionijos. Tirinėjimai traukėsi trejus metus, ir tame tatai lake, kur tiktai buvo kokia kompanija parduodanti laukus, Žinyčia atrado, ir atsižinojo kainas laukui ir kitas išlygas. Atsišaukė teipogi į Amerikos valstybę, ir Skyrius Vidaus Dalykų suteikė pilnas žinias apie valstybės laukus. Ant susirinkimų Žinyčios buvo kviečiami agentai geležinkelių ir kompanijų pardavinėjančių laukus, ir žmonės kurie daug po Ameriką yra išvažinėję, ir žino kaip kur žmonės gyvena. Be to, kur tiktai kas iš draugų žinojo kokį žmogų gyvenantį kokiame krašte Amerikos, rašė laiškus, klausdamas, kuo yra geriau gyventi kur. Tokiu budu Žinyčios valdyba surinko pilnas žinias apie visus kraštus Amerikos ir tas informacijas užlaikė sunaudojimui prie rašymo tolesnės istorijos Žinyčios, ir informacijai busimiems vadovams tos draugystės.

Kaip teotoriškos žinios liko pilnai surinktos, prasidėjo tyrinėjimai komitetų Žinyčios.

Dr-gas Justinas F. Jakavičius, trejus metus tirinėjo valstijas Kansas, Oklahoma, Indian Territory ir Indiana. Teipogi jo Broliai, Jurgis ir Julijonas tyrinėjo pietinius kraštus.

Draugas Aleksandras Benderius, tyrinėjo valstijas Tennessee, ir Missouri.

Draugas Antanas Mazilewskis, tyrinėjo Alabamą ir tenai aplinkinius kraštus.

Draugai Stanislowas Mikolaitis ir Pranas Domeikis, tyrinėjo valstijas Washington, Oregon ir Colorado. Draugas Mikolaitis pirmiau gyvena North Fond du Lac Wis, kur sugrįžęs iš Colorado vėl apsigyveno.

Kiti gi draugai važinėjo po Wisconsiną ir Michiganą. Iš pašaliečių surinktos liko informacijos apie Californią, Utah, Idaho, Iowa, Nebraska Wyoming, Ohio, South ir North Dakotas, Minnesota, Kanada, Alaska ir kitus kraštus Amerikos.

Rezultatas tų visų tyrinėjimų buvo tas, kad ištyrę gerai visas aplinkybes, valstijos Wisconsin ir Michigan liko pripažintos už daugiau atsakančias uždėjimui lietuvių kolionijos Amerikoje. Pietiniai kraštai neatsako gyvenimui musų žmonių dėl to, kad oras yra ne visur sveikas. Draugas Antanas Olszewski apie 14 metų atgal uždėjęs buvo lietuvių kolioniją valstijoj Arkansas, ir pasirodė, kad nors žemė buvo ir gera, bet žmonės negalėjo tenai gyventi dėl nesveiko klimato. Be nesveikumo klimato, pietinės valstijos yra perdaug karštos. Tenai kitose vietose vasaros laike žmonės negauna lietaus ir net žolė išdega nuo saulės, ir žmonės neturi gana žolės maistui gyvuliams. Kitos gi šalys yra perdaug kalnuotos, ir toli nuo geležinkelių ir kelių. Yra tenai tokie plotai žemės neapgyventos, kad per šimtus mylių negalima surasti žmogaus. Yra plotai tyrų, kur dar žmogaus koja nepastovėjo. Todėl tokiose pustynėse ne vieta uždėjimui lietuviškos kolinijos, ne vieta užsigyvenimui žmonėms pripratusiems prie vėsaus klimato. Be tų priežasčių, kaip karščiai, ligos kalnai ir smiltis, ir neapsigyvenimas žmonių, dar yra ir kitos priežastys apie kurias reikia atminti. Visi yra girdėję apie nelaimes Galvestono, Texuose, kur audros sunaikino visą miestą. Visi yra girdėję apie drebėjimą žemės Kalifornijoje, kuris sunaikino daugybę miestų ant krašto Pacifiko. Teipogi galima tankiai girdėti apie dideles viesulas, kurios naikina ir miestus ir farmas. Taigi pietinėse šalyse ne vieta apsigyventi musų žmonėms.

Bet, išrodant visas priešingas puses pietinių šalių, reikia teipogi priminti, kad ir tenai ne turi geros žemės, bet pietiniai kraštai jau apgyventi, o kur ir nėra apgyventi, jeigu žemė yra gera, tai kaina jos yra labai augšta.

Minnesota ir Dakota, artimiausios valstijos nuo Wisconsino, visur yra vienodas kraštas. Yra ir pietiniuose kraštuose geros žemės, bet tos žemės kaina yra teip augšta, kad sunkų tokia žemė pirkti uždėjimui kolionijos. Kur žemė yra pigi, tenai jos nėra verta išdirbimo.

Vakarinės gi valstijos teipogi nėra atsakančios, nes tenai daugiausiai reikalinga yra irrigacija, arba užvedimas vandenio. Teipogi Washingtone ir Oregone, ateina kožną metą nuolatus lytus, kurie krinta kelius mėnesius

be pertrukio. Be to, tas kraštas yra labai kalnuotas ir daugelyje vietų neprienamas. Vietos gi geresnės yra teip brangios, kad apie jų pirkimą nėra ką ir kalbėti. Apilink Spokane, Washingtone, geros žemės akras kaštuoja nuo $250.00 iki $500.00.

Aplenkus visus tuos ir kitus neprilankius dalykus, dar reikia priminti, kad nė vienas žmogus negali pirkti žemės, kol jos nematė, o nuvažiavimas į tolimus kraštus apžiurėti žemę kaštuoja teip brangiai, kad už lėšas kelionės artimesnėse šalyse galima užsipirkti gerą gabalą žemės.

Taigi apsvarsčius kolionizacijos dalykus iš visų pusių gyliai, draugystė Žinyčia nusprędė uždėti savo kolioniją valstijoje Wisconsin, kur klimatas ir vanduo yra sveiki, kur žemė yra derlinga, kur yra geri geležinkeliai, kur jau daug yra didelių miestų, kur tukstančiai laimingų farmerių gyvena, ir kur kožnas farmerys netinginys gali sulaukti pelną iš savo darbo.

Nepaisant ant visų viršpaminėtų tyrinėjimų komitetų Žinyčios, užpernai ir pernai aš pats važinėjau po Wisconsiną su kitais direktoriais Žinyčios, o šį pavasarį pervažiavau visą valstiją Missouri, o kada persitikrinau, kad tenai ne vieta kolionizavimui musų žmonių, tada sugrįžęs iš Missouriės keturias nedėlias (savaites) važinėjau po Wisconsiną ir Michiganą, apžiurėdamas tas visas vietas kur iš aprašymų pasirodė galimu uždėti koliniją. O kada ištyriau viską gana gerai, tada geresniam persitikrinimui važiavau su draugų Antanu Olszewskiu, išleistoju Lietuvos, ir Generališku Užveizda Žinyčios, dar sykį peržiurėti kelis geriausius kraštus valstijos Wisconsin, ir po dviejų savaičių, tokio tyrinėjimo atradome, kad plotai žemės šiauriniame gale pavieto Clark, Valstijoj Wisconsin, yra atsakančiausiu uždėjimui lietuvių ukininkų kolinijos, ir todėl tuos plotus žemės draugystė Žinyčia užpirko, ir pradėjo savo kolionizacijos darbą.

Kodėl šita vieta yra tinkamiausia uždėjimui lietuvių kolionijos ir apsigyvenimui musų žmonių, yra tam sekančios priežastys:

Visų pirma todėl, kad čionai žemė yra gera ir derlinga. Nėra nė kalnų nė smilčių, nė didelių pelkių. Yra daugiausiai ligi arba pašlaiti. Nėra čionai akmenų, kurie kenktų išdirbimui žemės. Nėra jokių priežasčių, kurios kenktų ukininkui.

Antras dalykas, šita vieta yra tinkamiausia uždėjimui lietuvių kolionijos ir dėlto, kad čionai, be komitetų Žinyčios, kurie tą vietą gerai ištyrė, apsigyveno čionai draugai Žinyčios, ir kiti gyvena čionai jau nuo keliolikos metų, ir visiems gerai einasi. Todėl, kad čionai iš abiejų pusių eina geriausi geležinkeliai, kad plaukia graži upė, kad yra arti seni miesteliai, kur gali viską parduoti ir pirkti. Todėl, kad čionai yra jau išdirbti geri keliai, kuriais kur nori gali važiuoti, ant galo todėl, kad čionai ne dešimtys, bet tukstančiai lenkiškų farmerių gyvena ir visi iš tos žemės džiaugiasi, ir kad kaina tos žemės yra kožnam prienama, o išlygos išmokėjimo yra teip lengvos, kad kiekvienas, norintis apsigyventi ant ukės, turi čionai geriausią progą.

Tos tai yra svarbiausios priežastys, dėl kurių Žinyčia po trejų metų tyrinėjimo uždėjo čionai savo koloniją, kur po pardavimui žemės žada uždėti savo locną miestelį, su dirbtuvėmis, lietuviška bažnyčią ir mokyklą ir kitokioms miesto įstaigomis.

Taigi, jeigu kas nori pamesti miesto vargus ir apsigyventi ant ukės, turi čionai geriausią progą kol žemė yra neišparduota, ir kolai kaina tos žemės yra žema. Netolimas yra kelias į Žinyčios žemę iš Chicagos, ir kiekvienas atsidėjęs pora dienų gali savo akimis persitikrinti, kad tas, ką čionai skaito apie žemę kolionijos Žinyčios yra tikra teisybė. Geležinkelio tikėtas kašt[illegible] į abi pusi ne daug daugiau k[illegible] $13.00, o sugaišinti laiko vieną ir pusę dienos kiekvienas gali. Taigi kas norėtų persitikrinti ant vietos apie laukus Žinyčios, ir atradęs viską teip, kaip čionai parašyta, nusipirkti sau gabalą žėmės ir tenai apsigyventi, tegul kreipiasi pas Generališką Užveizdą Žinyčios, poną A. Olszewskį, per laišką, arba ypatiškai, o gausi visokias kitas informacijas, ir galėsi važiuoti paskirtu laiku ir žemę apžiurėti.

Firmsėdis "Žinyčios"

J. J. Hertmanovič.

APGARSINIMAI.

DRAUGAS VISŲ.

Kiti žmonės yra labai draugiški ir greitai užmezga draugingumą su kiekvienu, kurį jie sutinka. Be formališkos suopažindos jie kalba ir juokuoja ir yra centru kiekvienai draugystei. Visi juos myli Jie yra "geri vyrai". Iš kitos pusės rasime žmones šaltus ir užsidariusius, kurių buvimas draugystėje reiškia nesmagumą ir stoką nuoširdumo. Jie neapkenčia draugystės ir draugystė neapkenčia jų, nors tankiausiai jų negalima kaltinti. Jie yra serganti. Jų gromuliojimas nėra tvarkoje. Jie negali nė valgyti, nė miegoti, jie negali linksmintis iš gyvenimo. Niekuomet nepasiduok mažiausiam nesmagumui ir surugusiam upui perdaug, nes busi neapkęstoju žmonių. Vartok Trinerio Amerikonišką Eliksyrą Karčiojo Vyno prie pirmutinio ženklo mažiausios ligos, nenoro valgyti, aptraukto liežuvio, užkietėjimo, skaudėjimo strėnų, išblyškimo, galvoskaudžio ir nerviškumo. Jis tuojaus sutaisis organizmą, kadangi jis veikia tiesiog ant gyslų grynu, sveiku krauju. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

FARMOS.

FAKTAI APIE LIETUVIŠKĄ KOLIONIJĄ "ŽINYČIA".

1. Lietuviška kolionija "Žinyčia" užsidėjo pavjete Clark, pačiame viduryj valstijos Wisconsin.

2. Klimatas ir vanduo yra sveikas, toks pat kaip Lietuvoje.

3. Žemė yra gera ir derlinga, auga visoki javai, daržovės, ir žolės. Dobilai ir motiejukai auga geriau negu kur kitur visoj Amerikoj.

4. Dvi šakos geriausio geležinkelio, Wisconsin Central, einančios viena į St. Paul, Minn., o antra į Duluth, Minn., apjuosia "Žinyčios" kolioniją iš dviejų pusių. Didelė upė, Black River plaukia vienu šonu žemės "Žinyčios".

5. Prie virš minėtų geležinkelių randasi penki sekantiejie miesteliai: Owen, Whitee, Lombard, Poznan ir Thorp, į kuriuos galima nuvažiuoti gerais keliais. Teipogi naujas miestelis, Lublin, randasi ne pertoli nuo kolionijos "Žinyčios". Iš toliausio kampo kolionijos "Žinyčios" galima arkliais nuvažiuoti į bile kurį iš minėtų miestelių su viena viena arba su pusantros valandos. Artesni plotai žemės guli prie pat tų geležinkelių.

6. Ant "Žinyčios" žemės, vietoje, kur per upę Black River eina skersai geležinkelis Wisconsin Central, yra geriausia vieta uždėjimui lietuviško miestelio, Žinyčia.

7. Aplink "Žinyčios" žemes visur yra apgyventos farmos, visur yra geri keliai. Kiekvieno farmerio vaikai gali lankyti mokyklas, kurių čionai yra kiekvienoj vietoj.

8. Kiekvienas farmerys gali ant vietos parduoti visus savo produktus, kokius jo farma išduos. Visus sau reikalingus daiktus gali pirkti bile kuriame iš minėtų miestelių, o ypač Thorpe.

9. Kiekvienas farmerys iš pieno gali čionai išrinkti daugiau pinigų negu kur kitur visoj Amerikoj. Paviete Clark yra 26 dirbtuvės sviesto ir 26 dirbtuvės surių.

10. Iš medžių, kurie randasi ant "Žinyčios" žemės kiekvienas žmogus gali išrinkti daugiau pinigų, negu už žemę bus užmokėjęs. Tuos gi plotus, ant kurių medžių nėra, gali tuojaus išdirbti ir išrinkti pinigus iš pieno ir užaugintų gyvulių.

11. Perkantiems žemę, "Žinyčia" duoda lengviausias išlygas.

12. Geležinkelio tikietas iš Chicagos iki Thorpe ir atgal, kaštuoja $13.18. Apžiurėti žemę ir sugrįžti atgal į Chicago, galima su pusantros dienos. Perkantiems žemę, geležinkelio lėšas "Žinyčia" sugrąžina.

Jei nori apsigyventi ant geros žemės, lietuviškoje kolionijoje, arti miestų, geležinkelių, senų farmerių, kur žmogaus buvis bus užtikrintas ant viso amžiaus, kreipkis į "ŽINYČIOS" Generališką Užveizdą,

A. OLSZEWSKĮ.

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

P. S. Čia žemę žmonės perka kasdien, pardavimui jau nelabai daug tesiranda. Todėl, norinti gauti vietą lietuvių kolionijoje, pasiskubinkite, nes umu laiku čia visa žemė bus išparduota.

Draugysčių reikalai.

— Dr. V. Kudirkos Dr-stės susirinkimas atsibus nedėlioj, 21 d. birželio.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo draugo Jurgio Oginto, pirmiau gyveno Chicago, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Povilas Baltulis,
Box 74, Oglesby, Ill.

Pajieškau savo vyro Motiejaus Kazlaucko, 16 metų kaip Amerikoje, pirmiausiai buvo Waterbury, Conn., vėliaus Pittsburg, Pa., o dabar nežinau kur. Esmiu dideliame nusiminime, savo tėvą palaidojau 24 d. rugpiučio, 1907 m. Prigulėjo į 3 draugystes ir gyvastis buvo apdrausta Metropolitant Life Insurance Co. A. A. vėlionis buvo labai gerai apsirupinęs, gavau daug pinigų ir norėčiau gryžti į tėvynę Lietuvą, bet norėčiau savo vyrą surasti. Žmonių kalba, buk aš ženota su kitu vyru, yra neteisinga. Jai gyvas meldžiu atsišaukti pats ar kas kitas, už ką gausiai apdovanosiu.

Morta Kazlauckienė,
785 Bank St., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo giminaičio Jono Ramanauskio, vadina save John With, iš Kauno gub., Raseinių pav., Girkalnio parap., Paleiškono viensėdžio, Šimkaičio starastystos. Turiu labai svarbų reikalą į jį. Jis pats ar kas kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Frank Ramanauskis,
1312 S. American St.,
Philadelphia, Pa.

Pajieškau Marės Steponaičiutės, Suvalkų gub., Starapolės pav., Gyvelių gm., Pentupių kaimo, Skriaudžių parap. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

B. A. Naujalis,
Box 157, Minersville, Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Petro ir Kazimiero Devenų, Kauno gub., Sedabravo parapijos, Taukučių sodos. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Petras Devenas,
12216 Union av., W. Pullman, Ill.

Pajieškau Teodorijos Lopšaičios, Kauno gub., Panevėžio pav., Pašvitinės parap., Kukų kaimo, neseniai atvykusi iš Lietuvos, turi čia du broliu Steponą ir Antaną. Antanas yra karčivis ir kriaučius iš Lietuvos; turiu į ją svarbų reikalą. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Pečiukas,
4749 Stiles st. Frankford,
Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo draugų Ipolito Ranovės ir Karulio Putros, iš Kauno gub., Panevėžio pav., Krinčino parap., Trečionėlių sodos, 5 metai kaip Amerikoje, girdėjau gyvenant Philadelphijoj ir dirbant prie kriaučių. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Povilas Tirilis,
251 Causeway st., Boston, Mass.

Pajieškau našlės be vaikų arba senesnio amžiaus merginos prie stubos darbo už šeimyninke. Atsišaukti reikia laišku į Miką Gustaitį, 37 Berlin St., Chicago, Ill.

Pajieškau vyro apsivedimui ne jaunesnio kaip 30 metų ir nesenesnio kaip 35 metų, esiu dora ir mylinti mokslą dėlto ir draugą mylėčiau surasti, kuris butų apsipažinęs šiek tiek su žmoniškumu. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu, M. D., Box 113, Springfield, Ill.

Pajieškau Pranciškaus Stonio, pirm 8 mėnesių gyveno Chicago ir išvažiavo į Michigano miškus. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Tadas Stonis,
137 W. 14th Pl., Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio Kazimiero Užo, Kauno gub., Šiaulių pav., Papylės parap., Triškių sodos, vienuoliktas metas kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu.

Pranciškus Dargis,
28 Conurton St., New Britain, Conn.

Pajieškau savo draugo Velerijono Atkočiuno, Kauno gub., Panevėžio pav., Vabalninkų parap., Zizonių sod., penki metai kaip Amerikoje, girdėjau gyvenant kur apie Chicago; turiu į jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Domininkas Kučinskis,
196 Saneders St., Athol, Mass.

Pajieškau savo draugo Jono Kalasinsko, Kauno gub., Šiaulių pav., Kražių parap., Stankiškės sodos, 12 metų kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozapas Juozulavičia,
4533 S. Paulina St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Antano Popiero, Suvalkų gub., Senapilės pav., Kvietiškio gmino, Dambraukos kaimo. Norėčiau su juo pasimatyti, kadangi neseniai pribuvau iš Lietuvos ir turiu svarbų reikalą į jį. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Zabelė Popieriutė,
105 S. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo brolio Igno Partocko, pirmiau gyveno Pittstone, metai gi atgal girdėjau išvažiavęs į Buffalo, N. Y.; paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Kelmės parapijos, Palšių kaimo; turiu į jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresų:

Aleksandras Partock,
Box 167, Ledford, Ill.

Pajiekau savo brolio Pranciškaus Radaucko, Kauno gub., Panevėžio pav., Smilgių parap., Pašvernių sodos, 13 metų kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Elzbieta Juodienė,
605 S. 3rd St., Philadelphia, Pa.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda naminiai rakandai pigiai, vertės $700 už $150; priežastis pardavimo išvažiavimas tėvynėn; kas nori gerų daiktų tepasiskubina. Jonas Norbutas, 223 Wabansia Ave., Chicago Ill.

Parsiduoda prieinama kaina sankrova valgomų daiktų ir mėsos dėlei užėmimo kitos vaizbos; parsiduoda drauge su vežimu ir arkliu. Pirklystė eina už pinigus ir gerai išdirbta lietuvių apgyventovietoje. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu: 3312 So. Halsted St.

Parsiduoda sankrova valgomų daiktų ir mėsos labai pigiai; savininkas turi du bizniu ir vieną nori parduoti; gera vieta norinčiam padaryti pinigus. Atsišaukite adresu: Jonas Baukus, 8228 Vincennes Road, Chicago, Ill.

DU PUIKUS FLATAI ANT RANDOS "LIETUVOS" REDAKCIJOS NAMUOSE.

Du puikus, po 7 ruimus, flatai ant išrandavojimo "Lietuvos" redakcijos namuose. Situose flatuose daktarai nori turėti 3 ruimus savo ofisui ir mokėti už juos pusę viso flato randos. Todėl, kur nedidelė šeimyna, gali drasiai nusisamdyti visą flatą, pasilikti sau 4 ruimus, o 3 ruimus parsamdyti daktarui ant ofiso, kuris užmokės pusę flato randos. Flatai puikus, štymu apšildomi, elektrika ir gazu apšviečiami, visada yra šiltas ir šaltas vanduo ir tt.

Reikalavimai.

Reikalauja vyrų į Pietus už gerą algą, 869 W. 33rd St., 1 lubos.

Reikalauja vaikiščio į aptieką mokslui, turi kalbėti lietuvių, lenkų ir anglų kalba. J. E. Krzywinski, 3231 So. Morgan St.

FARMOS!

Jei nori geros žemės farmai, geroje vietoje, terp savo žmonių, arti miesto, arti bažnyčios, arti gerų geležinkelių ir kelių, tai važiuok pažiurėti "Žinyčios" žemės, Clark Co. Wis., o rasi tą ko jau seniai jieškai. Daugybė žmonių apvažinėjo daugybę vietų, ir niekur žemės nenupirko, bet kada čia atvažiavo, tuojaus nupirko, nes čia radė tą viską, ko kitur rasti negalėjo. Dabar yra geriausias laikas žemę pirkti, nes yra vasara, gali matyti ir žemę ir užsėtus javus ir žolę.

Rašyk mums kada nori važiuoti, o męs paskirsime Tamistai dieną, kurioje musų agentas gali su Tamista važiuoti. Adresuokie:

"Žinyčia" A. Olszewski Mgr.
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

FARMOS!

New Yorko valstijoje Lietuvių kolionijoje randasi dar daugybė farmų pardavimui. Daug musų brolių jau čia apsigyvenusių ir gerai besilaikančių. Norėtume daugiau savo tautiečių turėti šale savęs, taigi atsišaukite, kurie turite kiek kapitalo. Artesnes žinias gausite pas George Kleek, Poolville, N. Y. Įdėkite už 2c. krasos ženklelį atsakymui.

PIRMOJI LIETUVIŲ KOLIONIJA.

Vienintėlė beturčio žmogaus kolionija gražioje vietoje Teksuose. Nariai išrenka nuo $1000 iki $5000 kas metas nuo 5 ar 10 akrų žemės. Apelsinai, figos, persaslyvės ir vynuogės atneša nuo $500 iki $1000 nuo akro. Šiltos žiemos, vėsios vasaros. Daržovės auga žiema, vasara ir atneša $600 akras. Kelių šimtų tereikia pradėti. Darbas pirkusiems duodama tuojaus su gera užmokesčia. Rašyk ar ateik pats prirodymų. Texas Farm & Gardens Co, 45 La Salle st., Chicago, Illinois.

FARMOS.

Kas norite gerų ir pigių farmų, pirkite Missouri'ės valstijoje. Kokios kas nori pigios ir pragyventos su trobomis, sodais ir miškais. Jau 9 lietuvių šeimynos gyvena čia; dabar geriausias yra laikas apžiurėjimui farmų, nes matyt, kaip javai auga, koks oras. Žiemos čia trumpos, vasaros laike naktys vėsios, oras sveikas. Platesnėms žinioms reikia kreiptis pas gyvenantį ant vietos farmerį Konstantiną Mačuką, Raymondville, Texas Co., Mo., arba kurie arčiau yra Chicagos pas Juozą Žimončių, 31 W. 14 Pl., Chicago, Ill.

SUGAUKITE VAGĮ.

Simanas Voveris, išgyvenęs pas mane 5 mėnesius, pavogė 5 laikrodėlius, 3 žiedus (vienas su raidėmis J. D.),du grandinėliu, $24.00 ir eilią drapanų. Jis paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Laukuvos parapijos., 6 metai kaip Amerikoje, kalba lietuviškai, lenkiškai ir maskoliškai, gyrėsi buvusiu kariumenėje, yra raupletas, juodbruvas, su randu ant kaklo, buvo sužeistas Elizabethe, N. J. pabrike ir provojosi su kompanija. Kas praneš man apie jį gaus $25.00 dovanų.

Z. Dirgelas,
124 Cherry St., New York, N. Y.

SAKAU!

Niekas teip gerai nepadaro paveikslų, kaip lietuviškas fotografas: Atlieka darbą artistiškai; kuopuikiausiai perdirba iš mažų į didelius sulyg sutartos kainos; už darbą atsako. Taigi Tautiečiai ir Tautietės kviečiam atsilankyti pas J. Dryžą, Portrait Studio, 500 S. 2-nd St., Philadelphia, Pa.

AR MYLI SKAITYT KNYGAS?

Turiu už garbę pranešti savo kostumeriams ir visiems kitiems, jog dėl bedarbės už $1.50 parduosiu senkančias knygas: 1. Birutės dainos, pusl. 32; 2, Istorija apię Joną Tvardauską, pusl. 158; 3, Liet. pasakos — 14 seniausių mitoliogiškų pasakų, pusl. 192; 4, Kaip Maskolija persekioja Lietuvą, pusl. 15; 5, Politika Maskolijos su Europa, pusl. 24; 6, Akyvi apsireiškimai sviete — kas yra debesys, ant ko jis laikosi ir iš ko darosi griausmai, lietus — pusl. 76; 7, Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą, pusl. 104; 8, Saulės ir mėnesio užtemimai, pusl. 35; 9, Trumpa geometrija su 147 paveikslais, naudinga knyga; 10, Vanduo ant žemės po žeme ir viršuje žemės, pusl. 40; 11, Geografija arba žemės aprašymas, didelė, moksliška knyga su daugeliu paveikslų; 12, Apsireiškimai atmosferoje arba meteorologija, pusl. 136; 13, Garo mašinos ir geležinkeliai, pusl. 48; 14, Geologija, pusl. 114; 15, Žvėrys ir Žmogus, pusl. 38; 16, Pragaro gelmės, pusl 38; Naujas budas pačiam per save pramokt skaityt ir rašyt, pusl. 38; 17, Žodynėlis arba gramatika angliškos ir vokiškos kalbų, pusl. 285; 18, Raganiška knyga, pusl. 185, 19, Daktariška knyga su daugeliu receptų, sulyg kurių gyduolės sutaisoma kiekvieno aptiekoriaus, daugybė paveikslų, knyga naudinga vedusiems ir norintiems vesti. Prisiųsk $1.50, o gausi visas virš minėtas knygas, vertės daugiau kaip $12.00; parduodu teip pigiai, kad bedarbei užstojus negaliu iš knygų pardavinėjimo verstis ir turiu daug nuostolio. Puikiausia visame sviete popiera gromatoms rašyti su auksinėms pavinčiavonėms, tokių negausi niekur kitur, 3 tuzinai už 25c., 300 už $1.00 su konvertais; 1000 už $2.00. Turiu prusiškos trajankos ½ svaro 30c. Pinigus siųsk Money Orderiu ar apdraustame laiške adresu:

Ant. Urbanovich,
15 Washington St., Yonkers, N.Y.

GARY-HOBART ELECTRIC RAILWAY CO.

MIKE ROZENSKI, Agentas
Room 1112, 140 Dearborn St.

Jei nori važiuoti į East Gary, ateik pas mane, gausi tikietą dykai. Važiuok pasižiurėti musų naujo miesto, pradedamo statyti puikioje vietoje. Pasiskirsi sau lotą kolai kainos pigios ir ant lengvų išmokesčių — $25.00 iš kalno ir po $5.00 kas mėnesis nė nesijusi kaip išmokėsi. Paimsi didelius pinigus trumpu laiku. Daug negarsinsiu per laikraštį. Ateik pas mane, viską piačiau išaiškinsiu.

Mike Rozenski, Agentas,
Bustas 150 W. 18 st., Chicago. Ill.

AUKOS KANKINIAMS.

Springfield, Ill. Per vestuves S. Armono su M. Mickaite suaukavo: J. Bukaveckis 75c.; S. Gudauskis 50c.; D. Bukys, A. Makrickienė, A. Makrickas, A. Gudauskis, A. Žiupsnis, A. Vielius, Sim. Armonas po 25c.; A. Gudauskis, Am. Lomsargis, K. Stočkus, J. Monkevičia, J. Meiželis po 10c.; J. Lidžius, A. Ignotas po 15c. Viso $3.90. Skiriama kankintiniams.

"LIETUVOS UKININKAS'.

Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įžymiausius Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valsčius, mokyklas ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir tt.

Lietuvoje metams $1.75
Amerikoje metams $2.50

Užsimokantiems už metus iš kalno, duodu Vilniaus Kalendorių 1908 m. dovanų.

Ant pamatymo vienas num. 5c.

Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. Damijonaitis,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

$30 vertės už $15.

Auksuotas laikrodėlis, užtikrinamas 20 metų, grandinėlis, gryno aukso žiedas, gryno aukso karlionikai, geras skustuvas, žepečiukas, papustas, mulias ir puodžiukas, viskas vienoje skrynelėje sudėta už $15.00. Pinigai reikia siųsti Money Orderiu ar apdraustame laiške. Kas prisiųs savo adresą, gaus Kataliogą visokių daiktų ir monų dykai. Su visokiais reikalais reikia kreiptis adresu:

F. J. Gritz, Box 66, Eureka, Cal.

Temykite Lietuviai.

Reikalaujanti ypairių daiktų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Britvų, Armonikų, Koncertinų, Smuikų, Kiernetų, Drukuojamų ir šnekamų mašinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados kreipkitės pas DAMIJONAITĮ Chicago, o iš-čia gausite per pačtą lietuviškoje kalboje KATALIOGĄ No. 7 dykai, katrame yra šimtai visokių daiktų paveikslėliai ir jų kainos. (Chicago's m nesiunčiu)

Teipgi čia gaunamas *Sim. Davkanto L. I.* paveikslas. miera 22 x 28 colių kaina....25c
Perkupčiai gauna nuošimtin. Adressas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave. Chicago, Ill.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS--Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

ATYDA!

Šuomi pranėšu visiems knygų perkupčiams ir šeip reikalavusiems maldaknygių: "Mažo Aukso Altoriaus" ir "Breviorėlio", kurių buvom išbaigę Nr. 1807, 1904, 1906 ir 1907; kad dabar gavome didelį siuntinį iš Europos, todel galite dabar gauti visokio skyriaus viršais, iš minetų virš maldaknygių.

A. OLŠEWSKIS.

Knygų Kataliogas

331 Žilė galvon — veinias vuodegon. Komedija vienam akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 ....10c

507 Gamtos istorija. Pagal P. Bert, vertė D-ras A. Bacevyčia. Knyga su daugeliu gyvulių, vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslėlių; trumpai aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, mąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129 ....35c

525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevyčių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėlais. Yra tai aprašymas

Temyk! Temyk!

Nedengtas, 17 Akmenų Elgin ar Waltham Nikelinis Vyriškas Laikrodėlis už $8.75. Šitas pigus pardavinėjimas trauksis tik iki 20 dienai šito mėnesio. Prisiųsk savo adresą, o gausi naują lietuvišką laikrodėlių Kataliogą dykai.

P. K. Bruchas,
3316 S. Morgan St., Chicago.

Dovanos su kiekvienu Pirkiniu

Kiekvienas, kurs pas mus Drapanas perka, visada gauna puikias Dovanas.

Šiose dienose bus duodama dovanų puikiausi marškiniai su kiekvienu $15.00 ir augščiau Drapanų Siutu.

Męs laikome tiktai pirmos kliasos Drapanas ir todėl nesigėdime jas rekomenduoti ir augščiausios kliasos žmoniems.

Męs savo drapanas patys dirbame, todėl ir galime jas parduoti pigiau už visus kitus.

Už kurias Drapanas kituose štoruose moki $20., pas mus jas pirksi už $15.00.

Jeigu netiki, tai ateik ir persitikrinsi.

Jųs gyvenanti kituose miestuose ir farmose, nemokėkite už savo Drapanas brangiai. Rašykite mums, o męs jums prisiųsime musų drapanų prabas, mieras ir prekes, iš kurių sau pasiskirsite daug geresnes Drapanas ir už daug pigesnę prekę kaip jusų štoruose.

Rašykite mums adresu:

The Bridgeport Clothing Co.
A. OLSZEWSKI, Prezidentas
3246-48 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Musų štoras aidaras iki 9 valandai vakare: Panedėliais, Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 10 valandai.

apie yvairius musų žemės augalus, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojant kurių žmonės žiuri, bet jų geral nesupranta. Chicago, Ill. 1903, puslapių 238 ....50c

657 **Istorija Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos.** Nuo atradimo ir dar dėjo plaukti į Ameriką, kokios karės buvo, už ką kariavo ir kokiuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kokie žmonės pirmiausiai iš Europos pradiek kuris gero dėl šios šalies padarė. Prie galo knygos telpa Suvienytų Valstijų Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364 .... $1.00
Ta pati apdaryta audimu, kietuose apdaruose, aukso litaros ant nugaros ir šono $1.25

608 **Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis.** Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios moksliškos vertės knyga, su daugybė paveikslų yvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų ant išnaudojimo gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 298 ..... 50c

516 **Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys?** Pagal Lunkevyčių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73 ....20c

526 **Kada ir kokiu budu budu svietas susitvėrė** Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, teipgi kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140 .... 35c

527 **Kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti.** Parašė Prof. Dr. M. Wilh. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori dasižinoti kada ir kokiu budu gal svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135 ....35c

545 **Nematomi priešai ir draugai žmonių.** Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Aprašymas smulkiausių bakterijų gimdančių visokias ligas pas žmonis, jų suseikimas, vystymąsi ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905, puslapių 113 ....30c

548 **Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma.** Lekcijos Profesoriaus Blochmano. Lietuviškon kalbon vertė J. Šernas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138 ....35c

553 **Pašjimas organiško svieto.** Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didelės moksliškos vertės. Ji aprašo tvėrimąsi viso sutvėrimo ir visų gamtos sutvertų daiktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemės sluogsnius, dang milijonų metų atgal gyvenusius ant žemės augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 137 .....35c

566 **Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai.** Pagal Hutchinsoną sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aprašo seniausių gadynių yvairius sutvėrimus gyvenusius ant žemės dar prieš atsiradimą žmogaus. Šiandien tų sutvėrimų kunus žmonės kasdami gilius šulinius, kanalus, arba imdami iš žemės anglis, randa giliai palaidotus žemėje. Tulų sutvėrimų atrado čielus, nesugadintus kunus, užklotus keliolikos sieksnių storio žemės eile. Jie yra šiandien išstatyti įvairiuose muzėjuose, iš kurių žmonės mokinasi pažinti kaip sena yra musų žemė, kiek tai milijonų metų reikėjo pakol ant mirusio žvėrio kuno užaugo eilė žemės keliolikos sieksnių storio. Mokslinčiai, pagal storumą ir senumą žemės sluogsnių, kuriuose tų sutvėrimų kunus randa, gali be apsirikimo spręsti, kaip sena yra musų žemė ir kaip seniai žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370 ....$1.00
Ta pati apdaryta $1.25

569 **Svieto pabaiga.** Iš rusiško vertė Pr. Stulelis. Kas nori dasižinoti kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, puslapių 31 .... 10c

597 **Žvėrys ir Žmogus.** Sutaisė pagal Schmehl'į Šernas. Mokslas apie subudavojimą kuno visokių žvėrių, paukščių, sanarkojų, žarnapilvių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas pavieniai su visomis jo ypatybėmis ir kokią gyvunų giminę jis tveria. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 313 ....$1.00
Apdaryta $1.25

600 **Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas.** Pagal D-rą M. Haberlandtą parašė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas musų pasaulės žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatysčių, visų žemės kraštų ir net mažiausių salelių žmonės ir jų paveikslus. Aprašo jų kilmes, parvą, tikėjimą, papročius, užsiėmimą ir abelnai viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667 .....$2.00
Apdaryta gražiuose ir drutuose audimo apdaruose $2.50

641 **Geografija arba žemės aprašymas.** Pagal Geikie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augštį, vulkanus metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluogsnių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: surųs, prėski, kartųs; kokie juose gyvena gyvunai ir tt. Žemė aprašyta dalimis: išskaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigalkštystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbiai ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonių; kur kokie oraI: šalčiai ar karščiai, lytus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis, kur saulė per keletą nedėlių nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros, standžios popieros spaudinta. Chicago, Ill. 1899, pusl. 469. $2.00
Ta pati apdaryta audimu, kietuose apdaruose, auksinėmis litaromis atspausti parašai ant nugaros ir šono.. $2.50

655 **Istorija abelna.** Dalis pirma. Nuo seniausiųjų laikų Chinijos — 2800 m. pr. Kr., iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makadoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė Dras A. Baceviče. Su paveikslais, parodančiais tų laikų piramidus, sienas pylių, tvirtynių; typus kunigų ir kareivių. Hieroglifus Akkadų rašto ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498 .....$1.00

1135 **Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos.** Pagal Bernesą, Dra Noll ir kitus, sutaisė Šernas. Yra tai nauja daktariška knyga. Kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo visokių ligų, užlaikyti čielybėje savo sveikatą, pailginti savo amžių ir užauginti sveikus ir tvirtus savo vaikus. Chicago, Ill. 1897, pusl. 132..35c

1176 **Pamatas Visokiai Reformai. Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei.** Populiariškas raštas apie klausimą valgybos. Parašė Otto Cardue. Su raštininko leidimu vertė J. Laukis. Knygutė nurodo kad mėsa ir kai-kurie kiti teip pavadinti dilginanti valgiai, yra netinkančiais žmonėms maistais. Chicago, Ill. 1907, pusl. 113..... 30c

1210 **Aritmetika.** Sutaisė S. Škačkauskas. Lesgvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — apie skaitlius. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai. Skyrius IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V — Proporcijų prievadinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. 104 .....25c

1300 **Rankvedis angliškos kalbos.** Pagal Ollendorf'ą, Harvey, Maxwell ir kitus surašė J. Laukis. Yra tai praktiškiausia knyga išsimokinimui angliškos kalbos pačiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, puslapių 307 ....$1.25
Apdaryta $1.50

1326 **Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos.** Dalis I. Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis prigulį. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti, mėlysoršuoto audimo apdarai, aukso litaros ant nugaros. Chicago, Ill. 1902, puslapių 382 ....$2.00

1328 **Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai-lietuviškos kalbų.** (Abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Yra tai reikalingiausia knyga norintiems geral pažinti angliską kalbą. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327 .....$6.00

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

PASARGOS SKAITYTOJAMS.

1) Kada reikalauji permainyti adresą, dėl siutinėjimo laikraščio, visada paduok ir senąjį savo adresą. Jeigu pats geral rašyti nemoki, tai adresą duok kitam, geriau mokančiam, parašyti.

2) Pinigus geriausiai siųsti per Money Orderį arba registruotame laiške. Nedėk į laišką smulkių sidabrinių, nė auksinių pinigų, nes jie kelionėje kopertą praplėš, išpuls ir prapuls. Geriau, vietoje smulkių, įdėk pačtinių markių už tą sumą. Pačto markes priimame tiktai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už $1.00. Jei suma siekia $1.00 ar daugiau, tai markių nesiųskite, bet dėkite pinigus arba Money Orderį. Jeigu suma bus $1.25, tai galima dėti $1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi buti visame sveikos, nesulipusios viena su kita, nė prie laiško neprilipintos, teip kad mes galėtume jas panaudoti savo laiškams. Sulipintų markių nepriimame. Markes priimame tiktai Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos, jokių kitų viešpatyščių markių nepriimame.

3) Jeigu išpirksi Money Orderį, tai nelaikykie jį pas save, bet prisiųsk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigų iš pačto gauti. Pasilaikyk sau tik mažąją baltąją korčiukę, o didesniąją, mėlyną prisiųsk prastame laiške, registruoti nereikia.

4) Ant laiško, kuriame užsakai knygas ar kitokius tavorus, niekada nerašyk jokių kitų reikalų, kaip ve: korespondenciją, apgarsinimą, ar ką kitą, kas su užsakytais tavorais nesiriša, nes pas mus tavorų (knygų) siuntiniai yra atliekami viename departamente, apgarsinimai kitame departamente, o korespondencijos trečiame departamente ir kiekvienas departamentas yra po priežiura kitų ypatų. Tad jeigu jus ant vienos popieros surašysite keletą reikalų, tai jusų laiškas turės laukti pirmame departamente kol tas jį apdirbs ir nusiųs antram, o ten vėl laukti kol šis jį apdirbs ir pasiųs trečiam. Tokius laiškus negalima nė į laiką atsakyti, nė gerai atlikti; nes pas pirmąjį departamentą likus laiškui, antram nelieka davadų. Geriausiai yra rašyti kiekvieną reikalą ant atskiros popieros, tada kiekvienas reikalas bus perduotas tam tikram departamentui ir visi reikalai tuom patim laiku liks atlikti greitai ir gerai.

5) Niekada nesiųsk pinigų, nė Money Orderio atskyrame laiške nuo užsakymo. Visada dėk pinigus ar Money Orderį į tą patį laišką kuriame tavorus užsakai. Nes jeigu užsakymas ateis be pinigų, mes negalėsime jo išpildyti, vien todėl, kad pinigų nėra, o jei ateis pinigai be užsakymo, mes nežinosime ką su nėra užsakymo.

6) Visada ant savo laiškų pasirašykite savo pravardę ir adresą. Nors ir tukstantį kartų mumis rašę, visada reikia pasirašyti pravardę ir adresą kiekviename laiške, nes mes radę laišką terp 100 ar 200 laiškų be parašo ir adreso, nežinosime keno jis yra ir negalėsime atsakymo duoti.

Su visokiais reikalais rašydami pas mus visada adresuokite teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisa arba žiuronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad žiurai ant abrozėlio, abrozėlis pavirsta į naturališką paveikslą, kuriame matai čielas grupas žmonių, triobų, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir teip toliau, teip kaip kad pats toje vietoje butumei ir viską savo akimi matytumei. Teleskopas paverčia į naturališką ėsybę, padidina jį atskirsto žmogų nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslu, bet tikru atsitikimu.

Mes turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiškus paveikslus, kaip matote žemiau surašytus.

SERIJA I.

Susideda iš 12 Stereoskopiškų paveikslėlių pundelyje. Prekė 50c. už pundelį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Stebėtini grioviai Yellow-Stone Parko.
2 Kvietkinė paroda, mieste Saratogos, N. Y.
3 Bowery gatvė New Yorke.
4 Didysis vandens puolimas, Yellowstone Parke.
5 Typiška tabako farma, Kuboje.
6 Sudo butas mieste Honolulu, ant salos Hawaii.
7 Žuvų rinka, mieste Manilės, ant Filipinų salų.
8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
9 Puikiausia pilis mieste Rheinstein, Prusuose.
10 Puikiausias Žurandelis Salone de Jenetx, mieste Vienoje.
11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
12 Švento Petro bažnyčia ir pliacius Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė 75c. už bakselį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
2 Orandžių sodas, Floridoje.
3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorke.
4 Stebėtinas vandens puolimas, Niagara Falls, New York,
5 Puikiausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogos, N. Y.
6 Kupčiška gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
7 Ukininko namai, Kuboje.
8 Įplukdymas galvijų mieste Manilės, ant Filipinų salų.
9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
12 Palmų daržas mieste Frankfort, Prusuose.
13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoj.
14 Puikiausias kvietkų darželis, mieste Monte Carlo.
15 Rustoenval vandens puolimas, Norvegijoj.
16 Opera avenue gatvė, Paryžiuje, Francuzijoj.
17 Moterų duelės su kardais.
18 Moterys prie arbatos.
19 Motina kudikį prausia.
20 Kai: labai dideli tie mažiukai.
21 Vakaro diskusijos.
Ir keturi kitoki paveikslėliai.

SERIJA III.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių iš Kristaus gyvenimo. Prekė $1.00 už bakselį su 22 paveikslėliu.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Kristaus užgimimas Betlejaus Stainėlėje.
2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja.
3 Kristus, dar kudikiu budamas, mokina daktarus Jeruzoliaus bažnyčioje.
4 Kristus ant svodbos, Kainoj Galilejaus. Permaino vandenį į vyną.
5 Kristus ant kalno kalba priešais
6 Judošius savo pabučiavimu išduoda Kristų žydams.
7 Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti.
8 Šventa Veronika apšluosto veidą Kristui.
9 Jėzus ramina moteris, kad jo neverkitų.
10 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiavojimo vietos.
11 Žalnieriai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos.
12 Kristus paveda savo motiną Jonui.
13 Skaito Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
14 Žydai ruošiasi kalti Kristų prie kryžiaus.
16 Kristaus kunavima nuo kryžiaus.
17 Kristus keliasi iš grabo.
18 Kristus žengia į dangų.
19 Regykia šiądieninio Betlejaus.
20 Kaip šiądien išrodo Stainelė, kukurioje Kristus gimė.
21 Bažnyčia apreiškimo Šv. P. Marijos.
22 Bažnyčia pudavota ant grabo Šv. P. Marijos.
23 Kaip šiądien išrodo Kristaus grabas.
24 Kaip šiąden išrodo Kalvarija, kur Kristus mirė.
25 Ulytėlė po vardu Jėzaus "Štai Žmogus".

SERIJA IV.

Susideda iš 100 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė $2.00 už bakselį.

Šitoje serijoje yra 4 sykius tiek paveikslėlių ką pirmutinėse serijose. Ir Štai ką juose galite pamatyti:

101 Besiartinanti audra ant ežero Erie.
102 New York. Tavorų krovimas į didelį oceaninį laivą.
103 New York. Pilies daržas (Castle Garden).
104 Boston. Ežeras viešame darže.
105 Atlantic City, New Jersey. Pamaryj.
106 Niagara. Patkavinis vandenskritys nuo ožinės salos. (Horse Shoe Falls from Goat Island).
107 Chicago. Auditorium viešbutis ir Michigan Avenue.
108 Kaskados ir pokylinė svetainė. L. P. Parodos 1904m.
109 Moki indijonas namieje.
110 Moki indijonų gyvenimas.
111 Sioux indijonų vadas, He-No-Fraid.
112 Vartininkai (The Sentinels) 3,043 pėdų augščio, Yosemite, Cal.
113 Motina girių, 63 pėdas apėmio. Yosemite Klonyj, Cal.
114 Magdelenos Kolegija, Oxford, Anglijoj.
115 Airija. Killarney, pilis Ross.
116 Įėjimas į Muckross Kliošlorių, Airijoj.
117 Šiaurinis miestas, Gibraltar.
118 Berlynas. Bondler lovis ir Katedra.
119 Vokietija. Griuvėsiai viduramžinės pilies.
20 Vokietija. Laivas apleidžiantis Koblenc'ą, ant Rheino upės.
121 Švedija. Stockholmas nuo vandens pusės.
122 Stockholmas. Karališkas palocius.
123 Švedija. Ant kelio į Odde.
124 Švedija. Lejono pilis, Goteborge.
125 Šveicarija. Mount Blanc žiurint nuo Chamonix.
126 Thun, Šveicarijoj.
127 Žiuvinis kiemas, Alhambra, Granada, Išpanijoj.
128 Katedra Notre Dame, faskada. Paryžiuj, Francuzijoj.
129 Tullerinų daržas, Paryžiuje, Francijoj.
130 Palociai tautų ant upės Seina'os, Paryžiaus Paroda, 1900m.
131 Venus de Milo Louvre, Paryžiuje, Francijoj.
132 des Champs Elysees, Paryžiuje, Francijoj.
133 Didžiosios operos palocius, Paryžiuje, Francijoj.
134 Tvirtynė Šv. Jono ir Katedra, Marseilles, Francijoj.
135 Laivų užplauka ir ežeras, Villefranche, Francijoj.
136 Carniche kelias ir ežerėlis Villefranche, Francijoj.
137 Pajurinis kraštas Casino, Monte Carlo.
138 Vatikano daržas ir Šv. Petro katedra, Ryme, Italijoj.
139 Rymas žiurint nuo bokšto Šv. Petro katedros.
140 Didžioji galerija Colona palociuje, Ryme, Italijoj.
141 Skliautas Settinio Severo, Ryme, Italijoj.
142 Koloseumas, Ryme, Italijoj.
143 Neseniai atkastas palocius, Pompejo, Italijoj.
144 Senatas ir Kanalas, Milano, Italijoj.
145 Kelias Šv. Juozapo, Venecijoj, Italijoj.
146 Šėrimas karvelių ant pleciaus San Marco, Venecijoj.
147 Kelias Šv. Andriejaus, Venecijoj, Italijoj.
148 Mahometonų bažnyčia Omare.
149 Oceaninis pakraštis, parodantis kelio užuolanką, Algiere.
150 Gėrymo fontanas ir gatvė Senamo Kaire, Egipte.
151 Besimeldžianti dervišai kieme mahometonų bažnyčios Gamoa El Ain.
152 Mahometonų bažnyčia Sultano Hasan, žiurint, nuo Ciadelio sienų, Kairo, Egipte.
153 Pyramidos ir Arabų vilija, žiurint nuo Ghizeh kelio, Kairo, Egipte.
154 Arabija. Daržas išdžiuvusiame upės take.
155 Įėjimas į palocių, Singapore, Indijoj.
156 Turgaus diena Singapore, Indijoj.
157 Tautiškasis greitasis traukis, Singapore, Indijoj.
158 Policijos stacija Hong Konge, Chinijoj.
159 Žibinčius Hong Konge, Chinijoj.
160 Chiniečių vienbuoriniai laivai į plaukoj Hong Konge, Chinijoj.
161 Gražusis kelias Shanghai, Chinijoj.
162 Žvilgis ant viešos turgavietės, Shanghai, Chinijoj.
163 Tautiškas priešpiečių namas ant salos Java.
164 Tokyo, Japonijoj. Iriso gražybės laukai
165 Yokohama, Japonijoj. Prudas egiptiškų lotus kvietkų pilname žydėjime.
166 Junitų žinyčia Honmoku, Yokohama, Japonijoj.
167 Yokohama, Japonijoj. Šiaučius dirbantis lytines kurpes.
168 Yokohama, Japonijoj. Kriauklinių žuvių pardavinėtojaus stotis.
169 Paroda ugnagesinių atletų, Yokohama, Japonijoj.
170 Yokohama, Japonijoj. Kvietkų darželis.
71 Yokohama, Japonijoj. Altorius, nešamas jaunų gerbėjų Matsuri procesijoj.
172 Japoniški vaikai, nešanti pokylinį Matsuri altorių, Yokohamoj.
173 Matsuri pokylis, muzikos pastolas ir šokėjai, Yokohama, Japonijoj.
174 Yokohama, Japonijoj. Daržovių pardavinėtojas, rodantis savo turtą.
175 Japoniški kudikiai ledinės smetonos šėtroj, Yokohama.
176 Japoniškas žvejys prieplaukoj, Yokohama.
177 Japoniečių budas eiti pailsin.
178 Trepai į Kigomizų žinyčią, Kyoto, Japonijoj.
179 Kyoto, Japonijoj. Kigomizų žinyčia.
180 Auksinis pavilionas ant ežero Kinkakuji, arti Kyoto, Japonijoj.
181 Senoviška žinyčia Fujiyama, Mt. Fuji, Japonijoj.
182 Teatro gatvė, ilgio vieną milią, Osaka, Japonijoj.
183 Nara, Japonijoj. Tukstantis žibinčių prie Ka-suga-No-Myia žinyčios.
84 Nikko, Japonijoj. Seklovės akmeninis šuo, sergiantis Nikko žinyčią nuo Piktojo.
185 Hawaiiški mokyklos kudikiai.
186 Palmų daržas ant kranto Monoloa upės, Honolulu, Hawai.
187 Daktilinių palmų kelias, Honolulu, Hawai.
188 Hawaiiška moteris, gaudanti Poohei, mažiukę kriauklinę žiuvaitę.
189 Chiniečiai renkanti ryžius, Hawai.
190 Gyvenimas Pretorijoj, Pietinėj Afrikoj.
191 Įplauka ir plaukianti laivų taisymo dirbuvė Valparaiso, Chile.
192 Jamaicos Brookline gatvė, Port Antonio.
193 San Francisco gatvė, Mexico City.
194 Didysis pliacius, Mexico City.
195 "Jojimas šėnimis".
196 Mano apginėjas.
197 Kalėdų rytas.
198 "Tėve musų, kuris esi danguose".
199 Pagalvėlių karė.
200 Šėrimas kačiukų.

Teleskopas ir 100 virš paminėtų paveikslėlių kaštuoja $3.00
100 tų pačių paveikslų bakselyje be teleskopo $2.00
25 paveikslai iš Jezaus gyvenimo $1.00
Pats vienas teleskopas be paveikslų kaštuoja $1.00.

SERIJA V.

Susidedanti iš 12 maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 35c. už pundelį.

Šitoje serijoje, kiekviename pundelyje, beveik vis kitoki paveikslėliai, tai yra maišyti iš visokių gatunkų. Juose yra: gražiausių miestų, bažnyčių ir kitų bagotų triobesių paveikslai, teipgi ir komiški paveikslėliai. Ši serija yra gera tiems, kurie nori pinigus užsidėti, nes ji kaštuoja tiktai 35 c., o joje galima tiek daug pamatyti kaip ir serijoje I.

SERIJA VI.

12 teip pat maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 75c. už pundelį.

Šitoje serijoje gražiausi paveikslėliai. Labai aiškus, yra dirbti gabiausių artistų, brangaus darbo. Į juos žiurint matai viską teip aiškiai kaip kad prieš akis nebutų jokio paveikslėlio, bet tikrai gyva regykla.

Atminkite, kad virš parodytos prekės yra tik už paveikslėlius, be Teleskopo. Pats Teleskopas kaštuoja $1. Vieno Teleskopo užtenka ant visų ir visokių paveikslėlių turėti, tai vienas Teleskopas užtenka jiems visiems.

Vienas teleskopas užtenka visokiems paveikslam. Kada turi teleskopą, tai gali imti paveikslus kokius tik nori ir visi tiks į tą patį teleskopą.

Siųsdami pinigus ant teleskopų ar ant kitokių reikalų visada adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dabar Pirkite Farmas!

Chicagos Lietuviszka Kolionizacijos

DRAUGYSTĖ "ŽINYČIA"

Užpirko 5000 akrų geriausios žemės paviete Clark, arti miestelio Thorp, Wisconsino valstijoje ir nuo šiądien pradeda ją pardavinėti žmonėms farmoms po kiek kuris nori.

Žemė yra derlinga, guli terp dviejų geležinkelių, šale bėga upė "Black River", oras sveikas, vanduo tyras ir sveikas, aplinkui gyvena farmeriai lietuviai ir lenkai, lenkų katalikų bažnyčia ir miestas su turgviete ir geležinkeliais arti, vieškeliai geri. Žemės kaina akrui $12.00 ir daugiau. Įmokėk ketvirtą dalį, likusius gi išmokėsi per 5 metus. Norintiems "Žinyčios" Dr-tė pastato ir trobas išmokesčiui, iškasa sulinį ir tt. už pigiau negu pats farmerys galėtų tą padaryti.

"Žinyčia" daro ekskursijas į savo žemę kas pėtnyčios naktį. Traukiniai išeina iš Chičagos 10 val. nakties ir pribuva į Thorp 8 val. ryto. Subatoj galima apžiurėti laukus ir vakare gryžti namon.

Tikietai iš Chicagos į Thorp prekiuoja $6.59, į abi pusi $13.18. Kas nuo mųs perka žemę, tam kelionės lėšas sugražiname. — Dr-tė "Žinyčia" per du metu tyrinėjo žemę farmoms po Suvienytas Valstijas ir pagalios persitikrino, kad šita vieta Wisconsino valstijoje yra geriausia ir tinkamiausia įkurimui lietuvių ukininkų kolionijos, ne vien todėl, kad gera ir derlinga žemė, bet ir dėlto, kad oras ir vanduo yra čia sveikiausi iš visos Amerikos. Klimatas sulyg visko yra lygus klimatui musų tėvynės Lietuvos.

Taigi dabar turite geriausią progą pirkti gerą žemę farmoms. Kurie norite pamatyti musų žemę, rašykite mums, tai mes paskirsime jums dieną, kurioje musų agentas galės su Jumis važiuoti. Adresuokite teip:

"ŽINYĆIA", A. Olszewski Mgr.

3252 South Halsted Street, Chicago, Ill.

P. S. Mes turime pardavimui ir pigesnių laukų Wisconsine ir kitose valstijose. Parašykite mums kur jums yra maloniau, o mes pranešime jums plačiau. Žinoma, kur kaina mažesnė, ten ir žemė ir vieta prastesnė.

Apsižiurek ką darai?

Tu moki po $10.00 randos ant mėnesio už savo flatą. Tai per metą tu išmoki $120.00, o per 10 metų $1200.00, ir tie tavo už radas išmokėti pinigai jau niekada tau atgal nesugryž.

Už $1200.00, kuriuos tu per 10 metų randa išmokėsi, gali nusipirkti mažą namelį, kuriame galėtumei gyventi ne 10, bet 50 metų. Toks namelis tau kaštuos $1200.00, o laikys ant 50 metų arba ir ilgiau; o mokėdamas kitiems randą po $10.00 ant mėnesio tu per 50 metų išmoki $6000.00, ir kodėl tada neperki savo namo?

Mes turime daugybę namų ant pardavimo pigių ir brangių. Pirk vieną namą ir nustok mokėjęs kitiems randas. Mes tau galime parduoti gerą namą už $4000.00, į kurį tu gali įleisti 4 šeimynas po $10.00. Taigi 10 metų randa tau pilnai užmoka už tavo namą. Pasirink sau bile namą, įmokėk mums pusę pinigų iš viršaus, o likusią pusę išmokėsi mums per 5 metus iš to paties namo randos.

Mes šią savaitę pardavėme šiuos namus:
3146 Lowe ave.
3029 Poplar ave.
2956 Quinn St.
3212 Auburn ve.

Turime ant pardaimo žemiau surašytus namus, iš kurių gali pirkti kurį nori. Įmokėsi pusę pinigų pirkdamas, o reštą išmokėsi 5 per metus.

A. Olszewskis
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

SITIE NAMAI ANT PARDAVIMO:

Emerald ave.
Terp 32-ros ir 33-čios ul. ....Prekė
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
3 lubų, 3 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1800.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas $3500.00
Emerald ave. terp 36-tos ir 37-tos ul.
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1600.00

Wallace St., terp 28 ir 29 ul.
3 lubų, 3 flatų murinis namas $5300.00

Wallace St., terp 29 ir 30 ul.
4 lubų, 4 flatų murinis namas $8000.00

Wallace St., terp 30 ir 31 ul.
3 lubų, 6 flatų murinis namas $5500.00

Wallace St., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų, 9 flatų ir du štorai murinis namas $1600.00

Wallace St., prie 37 ul.
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras murinis namas $7500.00

31st St. terp Emerald ir Union aves
3 lubų, 6 flatai murinis namas $10000.00
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $4000.00

31st Place terp Auburn ave. ir Morgan St.
1 lubų, 2 flatų murinis namas $2200.00
2 lubų, 4 flatų murinis namas $4500.00

31st Place, terp Morgan ir Musprat ul.
2 lubų, 4 flatų murinis namas $3000.00

33rd Place, terp Halsted St. ir Auburn ave.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3100.00

35th Place, terp Auburn ave. ir Gage St.
2 lubų, 4 flatų ir užpakalyje 1 lubų 1 flato abu muriniai namai $5300.00
2 lubų, 5 flatų murinis namas $4300.00

35th Place, terp Halsted ir Gage ul.
2 lubų, 6 flatų murinis namas $4000.00

Poplar ave., arti 31mos ul.
6 ruimų murinis namas ir 9 pėdų augštas basementas $2200.00
8 ruimų medinis namas $2500.00

Union ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų, 2 flatų murinis namas $9000.00
2 lubų, 2 flatų murinis namas $5700.00

Auburn ave., trep 33 ir 34 ul.
1 lubų, 1 flato murinis namas ir 2 lotai $4000.00
1 lubų, 2 flotų medinis namas $2500.00

Morgan St., terp 32 ir 33 ul.
4 lubų, 6 flatų ir štoras, murinis namas $1800.00

Morgan St., terp 63 ir 64 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas, akmenio pryšakis ir trepai..$6200.00

Illinois Court, terp 32 ir 33 ul.
4 ruimų murinis namas $1200.00

Fisk St., terp 33 ir 34 ul.
2 lubų, apačia medžio, viršus muro, štoras ir vienas flatas 2000.00

Canalport ave. arti Union ul.
3 lubų, ir ant 3 lotų murinis namas, apačioje 3 štorai viršuje 12 flatų $30.000.00

Leavitt St., terp 23 ir 24 ul.
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $7000.00

29th St., terp Quinn ir Throop ul.
5 ruimų murinis namas $1200.00

18th St., arti Union ave.
3 lubų, 4 flatai ir štoras murinis namas $10.500.00

Halsted St., terp 31 ir 32 ul.
2 lubų, 2 flatai ir štoras, murinis namas $6800.00

Burlington ave., terp 154 ir 155 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3300.00

Christiana ave., arti Milwaukee ir Campbell aves
2 lubų, 1 flatas ir 1 štoras, medinis namas $3500.00

5th ave., terp 42 ir 43 ul.
3 lubų medinis namas $4500.00

Grant Works ant 14 ul.
2 lubų, ant 2 lotų, 6 flatai, 2 štorai, medinis namas, parsiduoda su štoro fixtures....$8500.00

Grant Works 49 ave.
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras, medinis namas $5200.00

Teipgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų pardavimo visose pusėse miesto Chicagos.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Baltimore, Md.
Jonas Želvis, 711 W. Lombard St.
J. Diemedis, 521 Columbia Av.
Wm. J. Moran, S. E. cor. Sharp and Camden Str.
J. Luis, 521 Lombard St.
L. Gawlis, 1834 N. Castle st.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand St.
A. Diržulaitis, 97 Grand St.
Stan. Rinkevičius, 73 Grand St.

Cleveland, Ohio.
Povilas Šukis 3707 E. 63rd St.

Elizabeth, N. J.
[illegible] Bočkus, 211 First St.

E. St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 537 Collinsvill, Av.

Gilberton, Pa.
J. Ambrazevičius, Box 4.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 775 Montello st.

Millinocket, Me.
Jurgis Tumosa Box 621

Minersville, Pa.
Juozas Ramanauskas.

Mt. Carmel, Pa.
Jonas Banis, Box [illegible]
F. Baubonis, 136 So. Locust St.

New Britain, Conn.
M. J. Cheponis, 21 Pleasant St.
And. Jasinskas, 217 Ferry St.

New Haven, Conn.

New York, N. Y.
A. Lesniewskis, 347 Rodney St.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry St.
A. Staniulis, 82 Jackson st., Newark, N. J.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd St.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas 46 So. 22nd St.

Scranton, Pa.
Jos. Petrikis, 1514 Ross Ave.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens st.

Shenandoah, Pa.
Andrius Mačis, 138 S. Main St.

Turner Falls, Mass.
K. P. Šimkonis, Box 617

Waterbury, Conn.
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

Westville, Ill.
V. S. Kreivenas.
Juozas Šlikas,

Worcester, Mass.
Antanas Bernotas, 12 Harlem St.

ADRESAI VIRŠININKU "ŽINYČIOS" DR-STES

Prezidentas—J. J. Hertmanavičia, 3252 South Halsted Street
Vice-Prez.—Justinas Jakavičia, 1512 W. 19th Street
1-mas Raštininkas—M. M. Juška, 581 W. 22nd Street
2-ras Raštininkas—Aleksandra Olszewskis, 1418 W. 21st Place
Kasierius—Niceforas Žilevičia,
General-Užveizėtojas—A. Olszewskis, 3252 South Halsted Street
Visi CHICAGO, ILL.

Su visokiais reikalais prie "Žinyčios", kaip tai apžiurėjimui žemės farmai, ar prisirašyme prie Dr-stės "Žinyčios" ir nusipirkime nuo jos akcijų, kreipkitės visada ar tai raštu ar asabiškai prie jos generališko užveizėtojo adresu:

"Žinyčia", A. Olszewski, Mgr.
3252 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.

'RAISTAS' ('The Jungle')
Garsioji knyga perguldyta iš angliško originalo į lietuvišką kalbą. Prekė tiktai
1 Doleris
Labai žingeidi knyga!
Reikalaujant ir siunčiant pinigus ant išleistojaus vardo, adresuok:
J. NAUJOKAS
Madison Sq. Box 189, NEW YORK, N. Y.

Pinigu Preke.
Iki 500 rublių, rublis po.....52¾
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po..52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾
Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.
Jeigu norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:
A. OLSZEWSKI,
3252 S Halseted St., Chicago, Ill

REIKALINGAS
yra tau musų No3 KATALIOGAS didžiausias lietuviškoje kalboje ir bus nusiųstas dykai kožnam kuris prisiųs savo tikrą vardą, pravardę, adresą ir porą markių. Baigiasi 25tas tukstantis, pasiskubink su pareikalavimu. 64 dideli puslapei. JAME TELPA teisingi aprašymai apie suviršum 200 visokių kuniškų nesveikumų, vyrų, moterų ir vaikų. Išaiškina pradžią, priežastį ir pasekmes ligų ir pasako kokias gydujoles naudoti. Telpa paveikslai ir prekės visokių naujausių electro-gydančių aparatų, Robėrinių daiktų, Magiškų Aparatų, Drukuojamų ir Rašomų Mašinų, Stereoskopų ir jiem Paveikslų, Armonikų, Koncertinų, Britvų ir daugel kitokių kožnam reikalingų daiktų.—John I. Bagdžiunas, Prp.

ADRESUOK TEIP
JOHN'S SUPPLY HOUSE
PILSEN STATION, CHICAGO, ILL

Telefon Yards 471.
Notary Public
(Lietuviškas Notaras)
Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.
J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

Kataliogas Dykai!

American Drukuojama Mašina turi 73 raides didčeies ir mažas, galima drukuoti visokiose kalbose greitai ir gerai kaip su geriausia mašina. Visur parsiduoda po $10.00, bet mano kaina tik $7.00, su metaline skrynele $8.00. Laikau teipgi visokių sidabrinių ir auksinių prekių, muziksl-kų instrumentų, skustuvų, revolverių, albumų, guminių spandyklų, kišeninių žiburyklų, popierų gromatoms, visokių knygų, ir tt. Jeigu prisiųs už 50c. krasos ženkleli, aptuses dykai dideli Nr. 3 naują kataliogą. Užtikrinu, kad mano prekės yra pirmos rušies, o i ainos pigesnės kaip kitur. Užsisakymus išsiunčiu greitai į visus kraštus Suvienytų Valstijų, Kanados ir Anglijos Mano adresas: K. Vilkevich, 112 Grand Street, Brooklyn, N.Y.

D-ras J. Gancher.
Parankumui Lietuvių visuomenės atidaras ofisą ant Bank gatvės po nr. 953, Waterbury, Conn. Valandos priėmimo nuo 8 iki 4 po pietų ir nuo 8 iki 10 valandai vakare; teipogi pareikalavus galima surasti mane bile kada.

Mano ofiso valandos po nr. 45 Center gatvės yra nuo 1 iki 3 po pietų ir nuo 7 iki 8 valandai vakare.

Kadangi priguliu prie naujai atsidarančio ligonbučio (St. Mary's Hospital), tai po atidarymui jo minėtos priėmimo valandos parsieis permainyti, apie ką bus pranešta vėliau. Kalbu lietuvių, vokiečių, rusų ir lenkų kalba.

SVEIKATA IR LAIME

Reikalauk ir skaityk naujai išleista knyga ‚Vadovas in Sveikata'
Su daug svarbių, naujausių aprašymų, apimanti reikalingiausius dalykus, kurie suteikia sveikatą ir laimę!

SZITA KNYGA PARASZYTA DAKTARO E. C. COLLINS, naujausia jos dababartine laida, su daug pridejimu ir išaiškinimu apie visokias ligas, kaip buti sveiku, nuo ligu apsisergeti, išsigydyti ir akyvu paslaptybiu žmogaus gyvenime, kaip ir pastoti laimingu; pripildyta padidinant su viršum 200 lapu kitu DAKTARU SPECIALISTU, COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO ir išleista.

Šitoj knygoj rasite visokių ligų vardus, kaip jos prasideda ir kaip jas greičiausia galima pergalėti, aprašyta vyrų ir moterų visokios ir lytiškos užsikrečiamos paslaptingos ligos.

Vadovas in Sveikata plačiai aprašo smagumą, ir paslaptis, atidengiant ženybinio lytiško gyvenimo susituokimą ir kaip mokėt apsivesti, kad buti laimingu. Lygiai daug pamokinimų jaunimui, kad per lytišką išdykumą nepasigadytų, nenupultų protiškai, lytiškai ir ant sveikatos.

Kiekvienas skyrius šitos knygos yra žingeidus. Sergantiems mes rodijame skaityti apie **Dispepsiją, Reumatizmą, Plaučių ligas, Širdies ir Inkstų, Kepenų, visokias Vyrų ir Moterų ligas.** Kuriam rupi sveikata ir laimingas gyvemas, tegul pasiskubina tą knygą. „VADOVAS Į SVEIKATĄ" parsitraukti, nes netrukus ir ši paskutinė spauda tarp 3 milijonų lietuvių tuojaus išsisklaidys. Tą knygą reikalinga turėt kiekvienoj šeimynoj ir pavienioms ypatoms.

NORS PASKUTINĖS LAIDOS DAUG TUKSTANČIU EGZEMPLIORIU ATSPAUSTA IR TA KNYGA KAŠTUOJA 45 CENTUS,

bet kad ji išduota visuomenei, tai kiekvienas apturės ją **dovanai,** kuris tik atsiųs 10 centų markėms už prisiuntimą ir savo aiškiai parašytą adresą „VADOVAS Į SVEIKATĄ" gaus (tą knygą), kuri jau daug gyvasčių išgelbėjo ir gero padarė; už tai ji ir naudinga visiems.

VISADA ADRESUOT: **Rašyk tuojaus, kadangi ir šita paskutine laida netrukus išisbaigs.**

The Collins New York Medical Institute,
140 W. 34 st., New York, N. Y.

Tel. 1532 Yards.
Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelį praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Kožna liga išgydoma
Atsilankite į musų ofisą Red Cross Pharmacy 4552 So. Ashland Ave., o busite sveiki.
Dr. Kazimieras Butkeviczia
priėsmasas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose išsiankiame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai atsiųsiami piaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų musų užtiurėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.
Red Cross Pharmacy
Mašiuewski ir Jasulaitis, Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

Vienatinė Lietuviška Sankrova
ir agentura literaturos ant "North Side" Chicago. Čion galima gauti moksliškų, svietiškų ir dvasiškų knygų, rožančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių. Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, pašėlių, plunkanų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.
Petras M. Kaitis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Sale Lietuviškos Bažnyčios).

Geriausias lietuviškas dantų daktaras
A. J. Zimontas (lietuvys)
3252 So. Halsted st., Olszewskio name.
Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, sudėvi naujus vieton išpuolusių, pripildo iskrimtjusi is auksu, sidabru, amalgamu. **Valandos:** Šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephonas Yards 2268

F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S.E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046

„JONAI, KO VERKI?"
Nekiauськ mangs to, mano galva pilna visokių gerų ir blogų mislių. „Na ir kur dabar eini?" Einu pas J. Kovarska paskandyt visus vargus. „Kovarskas dar gana toli nuo čia, einam Jonai į šita karčiama." No, aš į kitas karčiamas nenoru eiti, nes geral žinau, kad tokiu gėrymų kalp pas Kovarska niekur nerasi. „Koks Kovarsko salluno adresas?" Nagi, štai jo korčiukė:
Jos. J. Kovarskas
1191 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Kampas 25-tos gatves. Telephonas Canal 2330

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Tukstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, sulaikos slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.
PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50. STS ST., BROOKLYN-NEW YORK.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS
VARICOCELĘ HYDROCELĘ
t.y. pagadintas gyslas
Be perkaulių ir skaudėjimo

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocele, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nuslipnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų ytiškas ligas. Tokias garsias ofertas teikiame vigiems tiems kurie buvo gydomi nuo kelioliokos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, kad parodyti, jog aš turiu vienintelį budą, su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.
Skaudėjimas skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI. Sergantiejie dusuliu, bronchitu arba džiova išgydomi galutinai naujausia mano metoda per įtraukimą Ozalino gazų.

Privatiškas vyrų ligas. Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas ligas. Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

Kraujo užnuodyjimus ir odos ligas, paveizdan: išbėrimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir tt. **aš išgydau ant visados.**

Kalbu lietuviškai.

Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarpe Lake ir Randolph st. **CHICAGO, ILL.**
Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryto iki 8 val vakaro. Nedėliomis: nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

50,000 KNYGELIŲ DYKAI PER PAČTĄ
PASLAPTINES VYRŲ LYGOS

Šitoje knygoje talpa daugelis paveikslų ir tapati yra tiesiu mokslo šaltiniu senų ir jaunų vyrų, kurie kenčia lytiškus nusilpnėjimus, patrotyjimą vyrškumo, nerviškas lygas, kraujo užnuodijimą, lytiškų sanarių puliavinų ar triperį, skilvio, inkstų, kepenų ir puslės lygas. Šita knyga jums šiaškins, kaip nuo jų galima išsigydyti namieje greitai ir pasekmingai. Rašome pacientams jų pačių kalboje. Rašyk mums Lietuviškai.

RODA DYKAI. Urėdiškos valandos nuo 9 iki 5; nedėliomis nuo 9 iki 12.
DR. JOS. LISTER C.
40 Dearborn Street. La. 8 CHICAGO, ILL., U. S. A.

Dr. Marija Dowiatt-sass
749 W. 18th Street
Tarpe Paulina ir Wood gatvių
Ofiso valandos: nuo 8:30 iki 10:30 ryto; nuo 2 iki 3:30 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. **Nedėliomis** nuo 8:30 iki 11 tiktai. **Telefonas Canal 1479.**

Marė Laukienė
Atsakanti Akušerka
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Telephonas Yards 2268
Duoda visokia rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Ofisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.
Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas velkimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

Telefonas "Yards 7399"
Dr. Med. A. L. Graiczunas
3202 S. Halsted St. Chicago, Ill.
(Kampas 32-ros gatvės.)
Gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir vaikų, speciališkai gi atsidavęs yra slepiamoms ir odos ligoms.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE
Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.
Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.
Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Klasos atdaros dienomis ir vakarais.
Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Kataliogas dykai.
W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai
Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.